

ວົກຍໍ ສຣາດຢຸມຍ

ປັກ 13 ຈັບກໍ 51 ເມຫາຍນ-ນັກຖາຍນ 2554 ISSN 1513-105X

ກາຣເປີດສັນພັນຮໃມຕຣີໄທຍ-ຈັນ ຂອງ ມ.ຮ.ວ. ຄຶກຖກົກ ປຣາໂມຊ
“ກັງຫັນຊັບພື້ນາ” ແລະ “ຟັນຫລວງ” ນວັດກຣມໄພພະບາກສມເດືອນພຣະເຈົ້າອູ້ຫັວ
ແຂລ່ງກ່ອນເກີຍມຽນຮັດໂລກເມືອງອອຮັງກາບາດ

Chayaphak Lardkla

900 บ. ตามด้วย ๘๐ กิโลกรัม (M.R.) Kukrit Pramo
100th Anniversary of Monrajawongse (M.R.) Kukrit Pramo

ปก ได้รับการเชิญเพื่อจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

หนังสือวิทยุสารภูมิปัญญา ISSN 1513-105X
ปีที่ 13 ฉบับที่ 51 เมษายน-มิถุนายน 2554

ที่ปรึกษา

ธานี ทองภักดี / เจริญ กดเวทิน / ชัยพันธ์ บำรุงพงศ์

นายสถานวิทยุสารภูมิปัญญา

คันสันนีย ลหัสสละวงศ์

บรรณาธิการ

สุวรรณ พองสมุทร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ทัยกานต์ ฤกษ์จำนำง

คณะผู้จัดทำ

วนิดา พหลพลพยุหเสนา	เกษมลันต์ ทองศิริ
กฤษฎีกีธิดา สุจิรา	เลริมครี นาคะวิโรจน์
บัญชา มีโภครี	บุญยรัตน์ แสงทอง
ฐิติรัตน์ ธรรมลิทธิชัย	นิตารัตน์ พงศ์ไชยยง
ทิรัญ สุวรรณเทศ	รัฐภัทร์ เจริญทวีรัตน์
ศศิธร มนันทา	วโรตร์ ชื่อินทราวงศ์

คอมพิวเตอร์

รูปเล่ม

พิมพ์ที่

หาก. บี.เอ็น.เอส. แอดวานซ์

หาก. บี.เอ็น.เอส. แอดวานซ์

บริษัท rongpimpphiwayatanaapaniz จำกัด

หนังลือ “วิทยุสารัญรวมย์” รายสามเดือน

จัดทำโดย

สถานีวิทยุสารัญรวมย์ กองวิทยุกระจายเสียง กรมสารนิเทศ
กระทรวงต่างประเทศ ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400
โทรศัพท์ 0-2203-5000 โทรสาร 0-2643-5093

ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับหนังลือและส่งข้อเชียนมาให้พิจารณาตามที่อยู่ข้างต้น

ପ୍ରତିବନ୍ଧମାନଙ୍କଙ୍କ ଶରୀରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ

“ອຸດົມຮອງອະນຸມານີ້ແລ້ວເຕີນຄືນໂລຍການ”
ແລ້ວອຸດົມຮອງອະນຸມານີ້ແລ້ວເຕີນຄືນໂລຍການ

ତେବେଳୀ ଲାଖର କାମଟିକି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ମଧ୍ୟ ଏହାର
ମିଶ୍ରମିଷ୍ଟି ଫେଣ୍ଡିଗ୍ରେନ୍ କାମଟିକି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର

ପରେ ଏହାର କାମକାଳୀ ପିଲାଖିର କାମକାଳୀ ଏହାର କାମକାଳୀ

ତେବେହୁମାନୀମ୍ଭାବେରେ ଯେହାପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ

ທ່າງໆທີ່ມີມະນຸຍາມ
ອາກເຈົ້າບໍລິຫານ ເປັນລົມແລ້ມແລ້ວ ເປັນປົກຕົວ

ແລະ ເປັນຍຸນແບ່ງເງິນທຸກໆບໍ່ເປັນຜູ້ໃນທຸກທີ
ອາກໄສ໌ບໍ່ເປັນອາກມາຍໄດ້ລູ້ກິນ

ທີ່ຕົນໄປທະບຽນບາຍໃນເຮືອນ
ທີ່ເຕັມວະໂນກໄສແລ້ວໃນແຜ່ນຕິດນ

ក្រុងព្រៃលបានអាមេរិកសាស្ត្រ
និងក្រុងព្រៃលបានអាមេរិកសាស្ត្រ

ପ୍ରାଚୀରମ୍ଭରାତ୍ରିରେ ହିନ୍ଦୁପ୍ରେସ୍ ପ୍ରାଚୀରାଗତ୍ତରେ ରିପ୍ରେସନ୍ କମ୍ପନୀ
ଏକପଲାଟିନିକରାନ୍ ରେସ୍ଟୋରନ୍ସର୍ ରାଜରାଜାଳ

ແຜ່ນໆ ໂກງານຮັບເຂົ້າໃຈຢ່າງຍິນຍຶດ
ຊອກຮາບການຕັ້ງທະບຽນຮັກແລະຮັກຕີ

បរែងរ៉េលិនីវ នៃក្រុង

สารบัญ

หนังสือวิทยุสารภูมิเมือง

ปีที่ 13 ฉบับที่ 51 เมษายน-มิถุนายน 2554

ISSN 1513-105X

- 6 ก้อยแกลง
- 10 การเปิดสัมพันธไมตรีไทย-จีน ของ ม.ร.ว. ดีกฤทธิ์ ปราโมช
- 29 “กังหันชัยพัฒนา” และ “ฟันหลวง” นวัตกรรมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 42 ข้อมูลสำหรับประชาชน กรณีก้มพูชาขอให้ศาลโลกตีความคำพิพากษาดีประสาทพระราชทานปี 2505 และมีคำสั่งให้ออกมาตราการชั่วคราว
- 46 น้ำพริก
- 53 อยู่เมืองนอกรักหัดเป็นชาวพุทธมากขึ้นได้
- 63 ตรวจสอบ
- 87 แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกเมืองอورังกาบาด การภาคตะวันตกของอินเดีย
- 100 ข้าราชการไทยก่อ ดี มีสุข
- 106 ท้าวทองกีบม้า

- 114 จากสวัสดิ์ สะบายนดี กິ່ງຈາວ
ບນເສັ້ນທາງກລວງມາຍເລຂ 9
- 126 ວັດນຣຣມກາຣເປີບ : ເປີບມືອ ເປີບຫ້າວ
- 130 ຮິດສີດວງ
- 135 ກ້ວງອກ ພລັງແຫ່ງໜົວຕ
- 144 ບອຮະເພີດປ້ອງກັນຕັດຮູ້ຫ້າວ
- 147 “ຫລຸນຍຸບ” ກັຍໃຕ້ດິນໄກລັຕັວ ດາດກາຣນິໄດ້
າກຮູ້ຈັກສັງເກຕ
- 152 ມນຕໍ່ເສັ້ນໜໍມືອງບາດາລ ຈ. ກາບູຈນບຸຮີ
- 159 ຮູ້ຈັກລາເຊີຍແງ່ນດຳເສັ້ນພົກ-ດຳຍ່ວ່າກາທກາງກູດ
ແລະກາຣຕ່າງປະເທດ
- 170 ໄລາກໜ່າຍດື່ອໜຶ່ງດີຍົວ
- 184 ກ້າຍເລ່ມ

ດៀវយណៈ

สวัสดีด้วยกันผู้อ่านหนังสือวิทยุสารกฎหมายทุกท่าน

หนังสือวิทยุสรัญ辱มย์ที่อยู่ในมือท่านขณะนี้ เป็นหนังสือเล่มที่ 2
ที่ดีลั่นเข้ามารับหน้าที่ผู้อำนวยการกองวิทยุกระจายเสียง/นายสถานีวิทยุสรัญ辱มย์
ดีลั่นขอเรียนว่า เรายังไม่มีการปรับงานโดยรวม และได้ปรับผังรายการวิทยุสรัญ辱มย์
เพื่อให้มีความเข้มข้นและหลากหลายในเนื้อหา ying chinn โดยเฉพาะการนำเสนอ
รายการใหม่ “เฉลิมพระเกียรติในหลวง 84 พรรษา” เนื่องด้วยปีนี้เป็นปี
มหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 7 รอบ จึงเป็น
โอกาสอันดียิ่งที่เราจะร่วมกันเผยแพร่องค์อัจฉริยภาพและพระราชกรณียกิจ
ที่ทรงคุณค่าอย่างอaken กองนั้นต์ของพระองค์ในด้านต่างๆ ตลอดจนแนะนำ
โครงการในพระราชดำริเพื่อการพัฒนาของพระองค์ให้เป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวาง
ยิ่งขึ้นถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ที่ได้ทรงมุ่งมั่นและทุ่มเทพระองค์
ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนชาวไทยอย่างไม่ทรงเห็นด้หน่อย
พระราชภัยตลอดมา อีกรายการหนึ่งที่เราเห็นว่าเป็นประโยชน์ยิ่งและ

ทันเหตุการณ์นั้นคือ “เรารักอาเซียน” ซึ่งเป็นรายการที่มากด้วยสาระและเกร็ດความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนอย่างรอบด้าน เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้แก่คนไทยในการเตรียมพร้อมต่อการก้าวไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 โดยคนไทยจะได้เตรียมตัวเปิดรับโอกาสใหม่ๆ และปรับตัวกับความท้าทายได้ดีขึ้น นอกจากนี้ เราได้เพิ่มรายการน้องใหม่ที่นำเสนอสาระและเกร็ດความรู้วิถีชาวบ้าน และแนะนำซองทางการทำอาชีพของพื้น้องชาวยไทย เช่น รายการ “ถนนอาชีพ” ซึ่งดิฉันหวังว่ารายการใหม่และรายการต่างๆ ของสถานีวิทยุสาธารณะจะเป็นที่ชื่นชอบของท่าน ทั้งในแง่สาระและความเพลิดเพลินในการรับฟังเช่นเคยค่ะ นอกจากการรับฟังรายการของเราได้ที่คลื่น AM 1575 KHz และ ท่านยังสามารถรับฟังรายการต่างๆ ย้อนหลังผ่านเว็บไซต์ www.mfa.go.th/multimedia ได้เช่นเคยค่ะ

ท่านผู้อ่านดະ

ในฐานะนายสถานีวิทยุสาธารณะ ซึ่งทีมงานของเราได้จัดทำหนังสือวิทยุสาธารณะเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างกระทรวงการต่างประเทศกับท่านผู้อ่านด้วยนั้น ดิฉันได้เรียนรู้ว่า การจัดทำหนังสือเล่มหนึ่งขึ้นมานั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องอาศัยความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการเลือกสรรเรื่องดีๆ นำเสนอ ทันเหตุการณ์ และในขณะเดียวกัน ก็เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

ในช่วงที่ผ่านมา มีวันสำคัญๆ ที่ถือเป็นการบันทึกประวัติศาสตร์ น่าจดจำ เริ่มจากวันฉัตต์มงคล ซึ่งเป็นวันที่รัฐลึกในการครบรอบปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงรับพระบรมราชโภทเชิงเป็นพระมหา กษัตริย์แห่งประเทศไทยโดยสมบูรณ์ โดยพระองค์ได้ขึ้นครองราชสมบัติลีบต่อจากสมเด็จพระบรมราชชนนีรำไพพรรณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอนันนทมหิดล เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2489 และได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาอยู่ ณ ประเทศไทย สวิตเซอร์แลนด์ จนกระทั่งทรงบรรลุนิติภาวะแล้ว จึงได้เสด็จนิวัติประเทศไทย และรัฐบาลไทยได้น้อมเกล้าฯ จัดพระราชพิธีบรมราชาภิเษกถวายเมื่อวันที่

5 พฤษภาคม 2493 ซึ่งในวันนั้น พระองค์ได้ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการว่า “เรاجะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

เนื่องในวันฉัตรมงคลรำลึกปีนี้ สถานีวิทยุสรัญรมย์ได้รับความกรุณาจากคุณประภัสสร เลวิกุล อธิศพูจจารักษ์รายการ “วงวรรณกรรม” และบรรณาธิการคนแรกของหนังสือวิทยุสรัญรมย์ ร้อยเรียง “ฉัตรมงคลอาศิราท” สะท้อนความสำนึกรักในพระมหากรุณาธิคุณ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจทั้งหลายทั้งปวงเพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย ตัวอย่างหนึ่งที่เด่นชัดคือนวัตกรรมเกี่ยวกับ “กังหันชัยพัฒนา” และ “ฟันหลวง” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา และทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล “ผู้นำโลกด้านทรัพย์ลิขิตทางปัญญา” จากองค์กรทรัพย์ลิขิตทางปัญญาโลกหรือ WIPO ที่คุณสุชาดา เมฆธารา และคุณนิจอนันต์ บุญรอด ได้ถ่ายทอดให้ท่านผู้ฟังสถานีวิทยุสรัญรมย์รับทราบกันในรายการ “เฉลิมพระเกียรติในหลวง 84 พรรษา” และสถานีวิทยุฯ เห็นว่าควรได้รับการถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้ที่พลาดโอกาสในการรับฟังได้รับทราบกันด้วย

ในโอกาสที่องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือที่เรารู้จักกันดีในชื่อ “ยูเนสโก” ได้ประกาศยกย่อง ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช อธิบดีกรมวัฒนาธิรัฐ ว่า เป็นบุคคลสำคัญของโลกด้านการศึกษา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และลือสารมวลชน ในโอกาสครบรอบ 100 ปี ชาติไทยของท่าน ในวันที่ 20 เมษายน 2554 สถานีวิทยุสรัญรมย์ ขอกราบขอบพระคุณท่านอธิบดีนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง ปั้นยารชุน ที่กรุณามอบสุนทรพจน์ “การเปิดลัมพันธ์ไมตรีไทย-จีน ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช” ซึ่งดิฉันถือว่าเป็นหลักฐานประวัติศาสตร์ชั้นดี ที่กล่าวถึงการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตสมัยใหม่ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งในอดีตเราแม้จะเรียกว่าจีนแผ่นดินใหญ่ กับประเทศไทยของเรา สถานีฯ ยังได้รับความเมตตาจาก ม.ล. รองถุททิร์ ปราโมช และ ม.ล. วิสูมิตร ปราโมช บุตร-ธิดาของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ฯ

ให้นำข้อเขียนเรื่อง “น้ำพริก” ของท่านลงตีพิมพ์ในหนังสือวิทยุสารัญรมย์ฉบับที่อยู่ในมือของท่านอีกด้วย สถานีฯ ขอขอบคุณบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้การเอื้อเพื่อภาพตราไปรษณียกรที่ระลึก 100 ปี ชาติกำล มน.ร.ว. ศักดิ์พันธุ์ ปราโมช มาลงพิมพ์เป็นปกหนังสือวิทยุสารัญรมย์ฉบับนี้ ซึ่งทำให้ การระลึกถึงท่านมีความครบถ้วนและโดดเด่นยิ่งขึ้น

ปี 2554 ยังเป็นปีฉลองครบรอบ 500 ปีของการสถาปนาความลัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับประเทศโปรตุเกส ซึ่งนับว่าเป็นการครบรอบความสัมพันธ์ทางการทูตที่เก่าแก่ที่สุดของไทย คุณสุวรรณ พ่องสมุทร ซึ่งกลับมาถิ่นเดิม ก็ได้นำเสนอข้อเขียนเรื่อง “หัวทองกีบม้า” สดรีเชื้อสายโปรตุเกสที่ได้นำวัฒนธรรมด้านชนมหวานของโปรตุเกสมาเผยแพร่ และถ่ายทอดให้คนไทยได้รู้จักกันตั้งแต่สมัยอยุธยา จนกระทั่งชนมหวานตำรับหัวทองกีบม้า ได้กลายเป็นมรดกทางด้านวัฒนธรรมของไทยไปแล้ว

ท่านผู้อ่านคง ยังมีเรื่องราวหลากหลายที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการดูแลสุภาพตัวเอง หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ที่บรรณาธิการหนังสือวิทยุสารัญรมย์เลือกสรรมาเสนอต่อท่านผู้อ่าน

ดิฉันหวังว่า ท่านผู้อ่านคงได้รับความเพลิดเพลินเช่นเดียวกับความรู้จากหนังสือวิทยุสารัญรมย์ฉบับนี้ค่ะ

ด้วยความปรารถนาดี

(นางคันธนี ลักษณะรังษี)

นายสถานวิทยุสารัญรมย์

การเปิดสัมพันธไมตรีไทย-จีน ของ ม.ร.ว. ดีกฤทธิ์ ปราโมช

คำประกาศรับรองนายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี
เนื่องในโอกาสฉลอง 100 ปี ชาติไทย ม.ร.ว. ดีกฤทธิ์ ปราโมช
วันที่ 20 เมษายน 2554 ณ สถาบันดีกฤทธิ์ กรุงเทพฯ

ตั้งแต่เด็ก ผมจำได้ว่ามีประโยชน์หนึ่งที่ได้มีการกล่าวขานมาตลอดเวลา นั่นคือ “ไทย-จีน มีใช่เอ็นไกล พื้นของกัน” ในสมัยนั้นคำกล่าวขานนี้คงจะลือความหมายให้เห็นถึงความใกล้ชิดระหว่างคนไทยกับคนไทยเชื้อสายจีน และในชีวิตประจำวัน ก็ได้เห็นปรากฏการณ์ในความเป็นจริงที่ว่า คนไทย-จีนอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นในเขตบางรัก เยาวราชหรือราชวงศ์

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน นั้น มีมา_nับเป็นพันปี ต่อมาในสมัยสุโขทัย เอกสารของจีนระบุว่าอาณาจักรสุโขทัยได้ส่งคณะทูตพร้อมด้วยของพื้นเมืองไปถวายเป็นกำนัลแก่จักรพรรติราชวงศ์หยวนในจีน รวม 14 ครั้ง ส่วนจีนได้ส่งทูตมายังสุโขทัย 4 ครั้ง ซึ่งการติดต่อทางการค้าระหว่าง 2 ประเทศขยายตัว อีกทั้งยังมีการถ่ายทอดความรู้ของจีนมายังไทย โดยช่างจีนได้เข้ามาทำเครื่องปั้นดินเผาจนเป็นที่รู้จักกันในนาม “เครื่องลังค์โลก” ซึ่งกล้ายเป็นลินค์ค่าส่งออกที่สำคัญของอาณาจักรสุโขทัยในเวลาต่อมา

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไทยนั้นได้เพิ่มพูนมากขึ้นในสมัยอยุธยา มีชาวจีนอพยพมาตั้งถิ่นฐานในกรุงศรีอยุธยามากขึ้น การค้าสำเร็จระหว่าง

ประธานเหมา เจ้อตุ้ง พบ ม.ร.ว. คีกุททรี ปราโมช นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2518

ไทย-จีน ทำให้กรุงศรีอยุธยามั่งคั่ง และกลายเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศตะวันตกในยุโรปกับประเทศไทยตะวันออกคือ จีน

ในสมัยกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น คนจีนอพยพมาตั้งรกรากและประกอบอาชีพในไทยมากขึ้น โดยเฉพาะในระยะที่จักรพรรดิของราชวงศ์ซิงอ่อนแอก ทำสังคมแพ้มหาอำนาจประจำตัว แล้วกัยอันตรายอันเกิดจาก การปรบปรามกบฏภายใน และการเกิดสภาพข้าวยากหมากแพลงขี้นทั่วไปในจีน ชาวจีนจึงหาทางอพยพไปทำงานทำนาออกประเทศ โดยใช้เรือกลไฟและเรือลำเล็ก เป็นพาหนะเดินทาง

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี พบมายใจฯ เอินไหล นายกรัฐมนตรีจีน เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2518

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี กับนายใจฯ เอินไหล นายกรัฐมนตรีจีน ลงนามในแถลงการณ์ร่วม
ว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทย กับสาธารณรัฐประชาชนจีน
เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2518

ที่ผ่านมาในอดีต สัมพันธภาพระหว่างจีนกับไทยเป็นไปในระดับประชาชนเป็นส่วนใหญ่ แต่ในปี พ.ศ. 2489 รัฐบาลสาธารณรัฐจีนและรัฐบาลไทยได้เปิดศักราชใหม่คือ มีการลงนามใน “สนธิสัญญาทางพระราชนิตรีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีน” ที่กรุงเทพฯ และได้มีการแลกเปลี่ยนเอกสารราชทูตระหว่างประเทศทั้งสอง นับเป็นครั้งแรกที่ความสัมพันธ์ได้ยกระดับเป็นระดับรัฐบาลและระหว่างประเทศ แต่เมื่อรัฐบาลสาธารณรัฐจีนพยายามแทรกแซงในประเทศไทย ทำให้เกิดความไม่สงบในประเทศ จึงได้มีการประกาศสงครามไทยกับสาธารณรัฐจีนที่ไทยในปี พ.ศ. 2517

เมื่อสองครั้งโลกครั้งที่ 2 ยุติลง รัฐบาลสาธารณรัฐจีนเป็นส่วนหนึ่งของพันธมิตรที่ชนะสงคราม และเมื่อมีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ ในปี พ.ศ. 2488 สาธารณรัฐจีนได้รับการยอมรับให้เป็นสมาชิกการในคณะกรรมการมนตรี ความมั่นคงของสหประชาชาติ

ในระยะนั้น รัฐบาลสาธารณรัฐจีนที่ไทยพยายามจะพยุงไว้ซึ่งสถานะ “มหาอำนาจ” โดยดำเนินนโยบาย “คนจีนโพ้นทะเล” และมีกิจกรรมในเชิง宦ุนหลังคนจีนในเมืองไทยให้มีความรู้สึกเป็นจีนมากขึ้น ยังมีผลทำให้คนจีนมีความกระตือรือร้นเดื่องและเริ่มใช้อิทธิพลของตนในทางการค้าและเศรษฐกิจในเมืองไทย

ก่อปรกับรัฐบาลไทยในสมัยนั้นก็ได้เริ่มให้ตัวในเรื่องของความเป็น “ไทย” และดำเนินนโยบายในอันที่จะลิดรอนอิทธิพลดังกล่าว

ผลลัพธ์ต่อมาคือ เกิดความวุ่นวายและการประท้วงระหว่างคนไทยกับคนจีนที่เยาวราช ทำให้อธิการค้าในกรุงเทพฯ หยุดชะงักและเป็นอัมพาตอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต

ยิ่งเหตุการณ์ทางการเมืองของโลกผันแปรอย่างรวดเร็ว การแบ่งค่ายระหว่างโลกเสรีนำโดยสหรัฐอเมริกา และโลกคอมมิวนิสต์โดยมิสหภาพโซเวียต เป็นหัวหอก มีผลทำให้ภูมิรัฐศาสตร์ในเอเชียซึ่งมีรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ ในแผ่นดินใหญ่ และรัฐบาลสาธารณรัฐจีนบนเกาะไต้หวัน เป็นแรงสนับสนุนให้ “สังคมdemocracy” ระหว่างกลุ่มโลกเสรีและกลุ่มโลกคอมมิวนิสต์เปลี่ยนสภาพเป็นสังคมจริงในเอเชีย

เหตุการณ์ที่ตามมา ไม่ว่าจะเป็นสังคมdemocracy หรือสังคม เวียดนาม ยิ่งทำให้การแบ่งพวกร่วมฝ่ายมีความเร่งร้อนมากขึ้น

ไทยเรนั่นมีความเกรงกลัวทิคคอมมิวนิสต์ และตกเป็นเหยื่อของสังคมโมฆะชานเชื้อ จนทำให้เข้าไปอยู่ข้างโลกเสรีมากขึ้นตามลำดับ ด้วยการลุ่งทหารไปร่วมรบในสังคมdemocracy โดยอยู่ฝ่ายสหประชาชาตินำโดยสหรัฐอเมริกา และยังมีบทบาทในการร่วมกับสหรัฐอเมริกา และเวียดนามใต้ ในการสู้รบกับเวียดนามเหนือ ซึ่งรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง นอกจากนั้น ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็อยู่ในสภาวะล่อแหลม เช่นเดียวกัน แต่ส่วนใหญ่เลือกที่จะอยู่ในกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (คืออยู่ในกระบวนการ non-aligned group)

สำหรับในเวทีโลก คือในองค์การสหประชาชาติ รัฐบาลสาธารณรัฐจีนที่ไประเกียบยังรักษาสภาพการเป็นสมาชิกของตนได้ต่อไปด้วยการสนับสนุนจากฝ่ายโลกเสรี โดยมีไทยเข้าร่วมด้วย

รัฐบาลในสมัยนั้นนำโดย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ถึงแม้จะอยู่ฝ่ายโลกเสรี และดำเนินนโยบายต่างประเทศตามหลักสหประชาชาติ แต่ก็ยังมีความคิดในใจที่จะไม่ถูกตัวเข้าไปลึกเกินไป และได้เริ่มลุ่งคณาตัวแทนเดินทาง

ไปติดต่อกับผู้นำฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์บนแผ่นดินใหญ่อี่งลั่บฯ เพื่อเป็นการปูทางสำหรับโอกาสข้างหน้าที่จะเกิดขึ้น

อย่างไรก็ตี การติดต่อดังกล่าวได้หยุดชะงักลงไปในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ มนตรีชัย ซึ่งดำเนินนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจน แรงกระดุนนี้เกิดขึ้นจากการที่พระคocomมิวนิสต์ในประเทศไทยด้วยการสนับสนุนจากพระคocomมิวนิสต์จีนได้เริ่มก่อตัวเข้มแข็งขึ้น และเปิดการสู้รบกับกองทหารรัฐบาลไทยในพื้นที่ต่างๆ ทั้งภาคอีสาน ภาคเหนือและภาคใต้

เหตุการณ์เหล่านี้ยิ่งทำให้คนไทยมองจีนคocomมิวนิสต์ด้วยความหวาดกลัวและเกรงกลัว

ในช่วงต่อมา มีเหตุการณ์ของโลกหลายเรื่องที่เปลี่ยนไปตามสภาวะการณ์ ซึ่งทำให้ภูมิรัฐศาสตร์ในเอเชียโดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปรับตัวตามไปด้วย เช่น ล้มพันธภาพระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตเกิดความแตกร้าว เพราะมีนโยบายขัดแย้งกัน ความเข้มข้นของสังคมมายืนยันว่า สหภาพโซเวียตและสหภาพโซเวียตต่อต้านกันกลุ่มยุโรปตะวันออกได้ฝ่อนคลายไป สหภาพโซเวียตได้เริ่มการติดต่อกับจีนคocomมิวนิสต์โดยลั่นนายเอนรี คิลซิงเจอร์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ไปพบกับผู้นำฝ่ายจีนคocomมิวนิสต์อย่างลั่บฯ ใน พ.ศ. 2514 กับทั้งฝ่ายจีนคocomมิวนิสต์เริ่มมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้นในอันที่จะเสริมสร้างความลัมพันธ์ที่ดีกับประเทศไทยโดยทั่วไป

จุดเปลี่ยนที่สำคัญในหัวเลี้ยวหัวต่อ่นี้ ก็คือผลการออกเสียงเกี่ยวกับความเป็นตัวแทนของจีนในสหประชาชาติในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 26 ในปี พ.ศ. 2514 คือรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับชัยชนะมีผลทำให้รัฐบาลจีนได้รับรองในสหประชาชาติจำนวนไม่น้อยที่หันไปรับรองรัฐบาลจีน

จีนคอมมิวนิสต์บันผืนแผ่นดินให้ญี่ ทำให้สถานะของรัฐบาลจีนได้หันอ่อนตัวลงไปอย่างชัดเจน

รัฐบาลไทยในสมัยนั้นมี จอมพลน้อม กิตติชจร เป็นนายกรัฐมนตรี และ ดร. ณัด คอมันตร์ เป็นรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ในวันที่มีการลงคะแนนออกเสียง “ความเป็นตัวแทนของจีนในสหประชาชาติ” คณะผู้แทนไทยก็ยังออกเสียงสนับสนุนรัฐบาลสาธารณรัฐจีนในໄต้หวัน ต่อไป แต่เมื่อร่างข้อมตินั้นตกไป และมีการนำเสนอร่างข้อมติให้รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตัวแทนในสหประชาชาติ ดร. ณัด คอมันตร์ ซึ่งยังประชุมสหประชาชาติอยู่ ได้สั่งให้คณะผู้แทนไทยงดเว้นออกเสียง ในร่างข้อมติดังกล่าว ซึ่งในอดีต ไทยเราเคยคัดค้านการเป็นตัวแทนของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนตลอดมา การงดเว้นออกเสียงครั้งนี้เป็นการล่งสัญญาณ อย่างเป็นทางการต่อรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ ว่า ไทยมิต้องการแสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อไปแล้ว

หลังจากนั้น ดร. ณัด คอมันตร์ ได้มีคำสั่งเป็นการภายในให้ผู้แทนถาวรสหประชาชาติเริ่มเปิดเวทีการพบปะอย่างลับๆ กับผู้แทนถาวรสหประชาชาติในขณะนั้น คือเอกอัครราชทูต อวง หัว เพื่อหาทางคลี่คลายอุปสรรคต่างๆ ที่มีมาแต่อดีต อันจะนำไปสู่การพื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตต่อไป

ในช่วงต่อมาอีก 2-3 ปี ทั้งๆ ที่สังคมในเวียดนามก็ยังไม่เสร็จลื้น เตต่ำกว่าในอนาคตของความสำคัญและบทบาทของสาธารณรัฐประชาชนจีน ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศไทยและประเทศต่างๆ เนื่องจากความต้องการที่จะได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ จึงได้มีการจัดตั้ง “คณะกรรมการสหภาพแรงงานไทย” ขึ้น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการเจรจาต่อรองและเจรจาต่อรองกับนายจ้าง รวมถึงนายจ้างในประเทศไทย จึงเป็นการแก้ไขปัญหาความไม่สงบทางการเมืองในประเทศไทย ให้ดีขึ้น ทำให้ประเทศไทยสามารถเข้าร่วมในเวทีการเมืองโลกได้มากขึ้น

คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ แม้แต่การติดต่อขอซื้อข้อมูลดิบในราคามิตรภาพจาก
สาธารณะรัฐประชานเจน

สำหรับความล้มพันธ์ทางการทูตกับสาธารณะรัฐประชานเจนนั้น
นอกเหนือจากประเทศในยุโรปตะวันตก ในทวีปอเมริกาและแอฟริกาแล้ว รัฐบาล
ต่างๆ ของประเทศในเอเชียเริ่มขับเคลื่อนที่จะเปิดความล้มพันธ์ทางการทูต
กับสาธารณะรัฐประชานเจนมากขึ้น ญี่ปุ่นสถาปนาความล้มพันธ์ทางการทูตใน
วันที่ 29 กันยาายน พ.ศ. 2515 ออสเตรเลียในวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2515
มาเลเซียในวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 พิลิปปินส์ในวันที่ 9 มิถุนายน
พ.ศ. 2518 สิงคโปร์และอินโดนีเซียเริ่มติดต่อกับสาธารณะรัฐประชานเจน
เป็นทางการ แต่โดยที่ทั้งสิงคโปร์และอินโดนีเซียยังมีปัญหาภายในประเทศ
เกี่ยวกับเรื่องคนจีน จึงยังไม่มีการเปิดความล้มพันธ์ทางการทูตในช่วงนั้น

ในขณะเดียวกัน ในเมืองไทยเองก็มีการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์
ของรัฐบาล ภายหลังจากที่มีรัฐบาลทหารและรัฐบาลแบบประชาธิปไตย
ครึ่งใบติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายทศวรรษ ที่ได้เกิดรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง^๑
และเป็นรัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตยเต็มไปโดยมี ม.ร.ว. ศึกฤทธิ์ ปราโมช เป็น^๒
นายกรัฐมนตรี เมื่อ พ.ศ. 2518 และพลตรีชาติชาย ชุณหะวณ (ยศในขณะนั้น)
เป็นรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ

นับเป็นบุญของเมืองไทยที่บังเอิญมีนายกรัฐมนตรีเป็นนักการเมือง
อาชีพ ที่นอกเหนือจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์
วรรณคดี สังคมศาสตร์ ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังเป็นผู้รอบรู้การเมือง
ระหว่างประเทศเป็นอย่างดี มาเป็นหัวหน้ารัฐบาล และมีความกล้าหาญที่
จะตัดสินใจปรับนโยบายการต่างประเทศ ทั้งๆ ที่เสี่ยงกับความรู้สึกต่อต้าน
ของหน่วยงานราชการบางหน่วยและประชาชนจำนวนไม่น้อย

ในวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2518 นายกรัฐมนตรีไทยได้แถลงในสภานิติบัญญัติฯ ว่า ประธานาธิบดีจีนได้เสนอความตกลงทางการค้าระหว่างไทย-จีน คำแถลงนี้เป็นการส่งสัญญาณให้รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ทราบถึงนโยบายใหม่ และรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ได้แสดงท่าทีตอบรับสนองคำแถลงนี้

ความประณายของ ดร. คึกฤทธิ์ นากรัฐมนตรีคนที่ 13 ที่จะปรับความล้มเหลวระหว่างไทย-จีน และระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา ดังปรากฏในคำแถลงนโยบายในรัฐสภาดังที่ได้กล่าวข้างต้น ได้รับแรงกระตุ้นเพิ่มขึ้นจากอีกเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคในช่วงนั้น กล่าวคือกรณีเรือมา雅เกช

ในปลายวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 เรือบรรทุกลินค์และเวชภัณฑ์สหรัฐอเมริกาชื่อ มา雅เกช ถูกเขมรแดงยึดและลูกเรือถูกจับเป็นตัวประกัน ระหว่างเดินเรืออยู่ใน่านน้ำใกล้ชายฝั่งกัมพูชาเพื่อยังท่าเรือลัดทิบ สหรัฐอเมริกาจึงส่งนาวิกโยธินจากโอกินาวามายังฐานทัพอุตะหงัน ในช่วงวันที่ 14-15 พฤษภาคม เพื่อช่วยซิงลูกเรือมา雅เกชที่ถูกควบคุมตัวอยู่บนเกาะในเขตกัมพูชา

การปฏิบัติการเพื่อการนี้ไม่เป็นผลสำเร็จ เจ้าหน้าที่สหรัฐฯ ได้เสียชีวิตไป 41 คน และสูญหายไปจำนวนหนึ่ง รัฐบาลไทยเห็นว่าเป็นการไม่ถูกต้องที่สหรัฐฯ ได้ใช้ดินแดนไทยเพื่อดำเนินการดังกล่าว และจากการตั้งข้อสังเกต สหรัฐฯ ก็ยอมรับว่าใช้ฐานทัพไทยจริง และอ้างว่าได้รับความเห็นชอบจากกองบัญชาการทหารสูงสุดของไทยแล้ว

นายกรัฐมนตรี ดร. คึกฤทธิ์ จึงได้เชิญอุปถัมภ์สหรัฐฯ มาพบเพื่อมอบบันทึกช่วยจำประท้วงอย่างเป็นทางการต่อการกระทำของรัฐบาลสหรัฐฯ

และเรียกร้องให้สหรัฐฯ ถอนกำลังดังกล่าวออกไปทันที

ต่อมา พลตรีชาติชาย รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ได้เชิญ อุปถัتنหรัฐฯ มาพบเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม เพื่อแจ้งเบื้องทางการว่า โดยที่มีการละเมิดบูรณาภาพแห่งดินแดนไทย รัฐบาลไทยจะทบทวนความร่วมมือและข้อผูกพันระหว่างไทยกับสหรัฐฯ ทั้งหมด จนกว่าจะมีการถอนทหารสหรัฐฯ ออกจากประเทศไทยอย่างสมบูรณ์ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2519 และ ในวันเดียวกัน ก็ได้มีคำสั่งให้เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน เดินทางกลับกรุงเทพฯ เพื่อร่วมในการทบทวนความล้มเหลวระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (วิธีการเรียกทูตกลับโดยไม่กำหนดระยะเวลา เป็นวิธีทางการทูตในการแสดงความไม่พอใจ)

เอกอัครราชทูตไทยเดินทางออกจากกรุงวอชิงตันในวันที่ 19 พฤษภาคม และกลับถึงกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 ต่อมาประธานาธิบดีเจอรัลต์ ฟอร์ด ของสหรัฐอเมริกา ได้รายงานต่อรัฐสภา ชี้แจงถึงความจำเป็นที่สหรัฐฯ ต้องดำเนินการโดยฉบับพลันและเข้าใจถึงปัญหาที่สร้างให้แก่รัฐบาลไทย และย้ำว่าสหรัฐฯ ยังคงมีนโยบายที่จะเคารพต่ออธิปไตย และเอกสารซึ่งของไทย รวมทั้งให้คำมั่นว่าเหตุการณ์ที่ดำเนินการนี้จะไม่เกิดขึ้นอีกซึ่งในเรื่องนี้ นายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ได้ให้สัมภาษณ์แสดงความพอใจต่อการแสดงของประธานาธิบดีฟอร์ด

กรณีเรื่องมาياเกชแสดงให้เห็นชัดถึงความเคารพต่อหลักการความเชื่อมั่นในจุดยืน และวิจารณญาณของนายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งอธิปไตยและบูรณาภาพแห่งดินแดนไทย นอกจากนี้ ประกอบนี้ ยังแสดงความเข้มแข็งและความเด็ดเดี่ยวที่จะยืนหยัดต่อสันมิตรประเทศมหาอำนาจ เพื่อรักษาความถูกต้องชอบธรรมอันเป็นการแสดงให้เป็นที่ประจักษ์ถึงความเป็นตัวของตัวเองของนายกรัฐมนตรีไทยด้วย

จากการที่เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน และมีดำเนินการ
ควบคู่เป็นผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติด้วย เดินทางกลับมาราชการ
ที่กรุงเทพฯ เพื่อรายงานสถานะการณ์สุขภาพประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ
ขับเคลื่อนความล้มพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ

วันหนึ่งในช่วงที่กลับมาราชการที่กรุงเทพฯ รัฐมนตรีชาติชาย
เรียกเอกอัครราชทูตไปพบที่ห้องทำงาน และบอกว่าเพิ่งไปพบนายกรัฐมนตรี
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ มา และเห็นพ้องต้องกันที่จะให้เอกอัครราชทูตในฐานะ
ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ เดินทางไปเจรจา กับผู้แทนรัฐบาล
สาธารณรัฐประชาชนจีนที่กรุงปักกิ่งเพื่อปรับปรุงสัมพันธภาพระหว่างรัฐบาล
และประเทศไทย

เพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ
ได้ขออนุมัติรัฐมนตรีฯ จัดตั้งกลุ่มทำงานในกระทรวงการต่างประเทศขึ้น
เพื่อศึกษา วิเคราะห์และจัดทำร่างความตกลงปรับความล้มพันธ์ที่จะนำไปเจรจา
กับฝ่ายจีน กับทั้งยังได้ติดต่อผ่านทางคณะกรรมการสหประชาชาติ
ขอทราบปฏิกริยาของรัฐบาลจีน ในเรื่องที่ฝ่ายไทยพร้อมที่จะเปิดการเจรจาฟื้นฟู
ความล้มพันธ์

ต่อมา รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้แสดงความพร้อมและ
ยินดีต้อนรับผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ภายหลังวันที่ 15 มิถุนายน
พ.ศ. 2518 เพื่อเจรจา กับฝ่ายจีนที่กรุงปักกิ่งเกี่ยวกับตัวบทແຄลงการณ์ร่วม
ไทย-จีน และจะมีการลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศของทั้งสองประเทศ
ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 ขณะเดียวกัน ฝ่ายจีนก็ได้มอบร่างແຄลงการณ์
ของฝ่ายจีนให้แก่ฝ่ายไทยตามคำร้องขอของฝ่ายไทย

ร่างของฝ่ายจีนมีสาระสำคัญ 3 ประเด็นด้วยกัน คือ

1. ยืนยันหลักปัญญาล
2. รับรองว่ารัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นรัฐบาลที่ชอบด้วยกฎหมายรัฐบาลเดียวของจีน
3. ปัญหาได้หวน ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับฝ่ายไทย ข้อวิตกกังวลและประเด็นที่ต้องการความชัดเจน จากฝ่ายจีน คือ

1. การสนับสนุนของจีนต่อพรรคคอมมิวนิสต์ไทย
2. การถือสัญชาติของชาวจีนในประเทศไทย

คณะกรรมการคนไทยชี้ประกอบด้วย หัวหน้าคณะ คือ นายอันันท์ ปันยารชุน ผู้แทนภาคราชไทยประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้การอธิบาย กรรมการเมือง นายเตช บุนนาค หัวหน้ากองเอเชียตะวันออก กรรมการเมือง นายสุจินดา ยงสุนทร เลขาธุการโท กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และนายธนิต อัครสุต กองเอเชียตะวันออก ได้เดินทางไปถึงกรุงปักกิ่งในวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2518

คณะกรรมการจีนประกอบด้วย เอกอัครราชทูต เคอ หัว อธิบดีกรมเอเชีย เป็นหัวหน้าคณะ นายเงิง จุยเชิง รองอธิบดีกรมเอเชีย และข้าราชการอื่นๆ

ในวันแรกของการประชุม คือวันที่ 18 มิถุนายน คณะกรรมการไทยได้เสนอร่างแกลงการณ์ร่วมของฝ่ายไทยให้ฝ่ายจีนพิจารณา และอธิบาย เจตนาการณ์ของเอกสารดังกล่าว ก่อนหน้าการประชุมครั้งที่ 2 ในวันที่ 20 มิถุนายน ฝ่ายจีนได้แจ้งให้ฝ่ายไทยทราบว่า นายกรัฐมนตรี โจว เอินไหล

ขอเชิญนายกรัฐมนตรีไทยไปเยือนจีนอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน – 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 เพื่อร่วมลงนามในแถลงการณ์ร่วมระหว่าง 2 ประเทศ และเมื่อเริ่มการประชุม ผู้แทนจีนได้นำเสนอร่างแถลงการณ์ร่วมของจีนโดยรวม ข้อเสนอในร่างของไทยเข้าไว้ในฉบับเดียวกัน

ตลอดระยะเวลาการเจรจา หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้ยึดหลักนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลโดยเคร่งครัด คือ

1. ให้ได้มาซึ่งแถลงการณ์ร่วมที่ทัดเทียมกับที่มาเลเซียและพิลิปปินส์ ทำขึ้นกับจีน โดยปรับให้เข้ากับสถานการณ์ในประเทศไทย และเพื่อผลประโยชน์มากที่สุด

2. มิให้แสดงว่าไทยไม่ไว้ใจสาธารณรัฐประชาชนจีนจนกระทั้ง จะเป็นการบาดหมางฝ่ายจีน

3. มิให้ปรากฏข้อความในแถลงการณ์ร่วมที่มีลักษณะดูหมิ่น เหยียดหยามฝ่ายใต้หวัน

การเจรจาเป็นไปในบรรยากาศที่สร้างสรรค์และเต็มไปด้วยไมตรีจิต และมีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

1. โดยสรุป สาระสำคัญและหลักการในร่างแถลงการณ์ร่วมระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนคล้ายคลึงกับที่มาเลเซียและพิลิปปินส์ทำกับจีน แต่มีการปรับปรุงข้อความบางตอนให้หนักแน่นยิ่งขึ้น

2. เรื่องการไม่ใช้กำลังหรือแสดงท่าทีข่มขู่ว่าจะใช้กำลังในการ พิพาท แต่จะใช้วิธีสันติเท่านั้น เป็นการขยายความของหลักปฏิจลีล ฝ่ายไทย ได้พยายามจะเติมข้อความเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศชาติเข้าไว้ด้วย แต่ยอมถอน ข้อความ เมื่อฝ่ายจีนขอร้องว่า จีนไม่สามารถรับกฎหมายระหว่างประเทศชาติดีบ้างข้อ

ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้โดยเฉพาะข้อความที่ให้เอกสารที่บังประกาศแก่มหาอำนาจ
รวมทั้งจีนเองด้วย

3. ฝ่ายไทยได้ยินยอมเปลี่ยนแปลงข้อความที่อาจแสดงว่าไทย
ไม่ไว้ใจจีน หรือข้อความที่ฝ่ายจีนอ้างว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศไทย
ใช้เป็นเครื่องบั่นthonความเข้าใจอันดีระหว่างไทยกับจีน

4. เรื่องรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นรัฐบาลที่ถูกต้อง
ตามกฎหมายของจีนแต่รัฐบาลเดียว ได้หัวนเป็นล้วนหนึ่งของจีน และการปิด
สำนักผู้แทนของทางการ ณ ไห่เป่ ภายในหนึ่งเดือน เป็นไปตามสูตรมาตรฐาน
ที่มาเลเซียและฟิลิปปินส์ตกลงกับจีน

5. เรื่องการรับรองซึ่งกันและกัน ฝ่ายจีนแสดงรับรองรัฐบาล
แห่งราชอาณาจักรไทย และเห็นชอบที่จะเคารพเอกสาร อธิปไตย และบูรณาภพ
แห่งดินแดนของประเทศไทย

6. เรื่องสัญชาติจีน โดยที่กฎหมายสัญชาติของไทยยอมรับ
การถือสองสัญชาติ ฝ่ายจีนจึงแสดงรับทราบว่า ชาวจีนที่พำนักอยู่ใน
ประเทศไทยได้อยู่ร่วมกับชาวไทยมานับเป็นศตวรรษอย่างราบรื่นและ
ฉันมิตร โดยเคารพนับถือในกฎหมายของบ้านเมืองและชนบธรรมเนียม
ประเพณีของชาวไทย และฝ่ายจีนแสดงแต่เพียงฝ่ายเดียวว่าจีนไม่รับรองการ
ถือสองสัญชาติ ส่วนกรณีชาวจีนผู้ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศไทยที่เลือกจะรักษาไว้
ซึ่งสัญชาติจีนด้วยความสมัครใจของตนเองนั้น รัฐบาลจีนโดยปฏิบัติตามนโยบาย
ที่มีมาอย่างสม่ำเสมอ จะเรียกร้องให้บุคคลเหล่านั้นปฏิบัติตามกฎหมายแห่ง
ราชอาณาจักรไทย เคารพชนบธรรมเนียมชาติประเพณีของชาวไทย และอยู่
ร่วมกับชาวไทยอย่างฉันมิตร สิทธิและผลประโยชน์อันชอบธรรมของบุคคล

ดังกล่าวจะได้รับความคุ้มครองโดยรัฐบาลแห่งประเทศไทย และความนับถือ
จากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

เมื่อการเจรจาร่างແດลงการณ์ร่วมເລື່ອຈິນເຮັດວຽບຮ້ອຍ หัวหน้า
คณะຝູ້ແທນໄທ ແລະ ເອກັນຄະນະຫຼາຍຫຼາຍ ອົບດີກຣມເອເຊີຍ ກະທຽວ
ການຕ່າງປະເທດຈິນ ໄດ້ລັງນາມຢ່ອເປັນທາງການ ໂດຍເປັນທີ່ເຂົ້າໃຈນ້ວ່າ ທັ້ງສອງຝ່າຍ
ຈະນຳເສັນອົງຮູ້ບາລຂອງທຸນເພື່ອພິຈາລານຂັ້ນສຸດທ້າຍ ໂຄນຝູ້ແທນໄທໄດ້ເດືອນທາງກລັບ
ສຶກສາ ເນື້ອມົດຕະວັນທີ 22 ມິຖຸນາຍນ ພ.ສ. 2518

ໃນປ່າຍວັນທີ 23 ມິຖຸນາຍນ ພ.ສ. 2518 ວິຊາມນິຕີວ່າການຕ່າງ
ປະເທດແລະ ມີຫຼາຍໜ້າ ໂຄນຝູ້ແທນໄທໄດ້ໄປຮ່າງເນັດເວັ້ນເຈັງ
ຮ່າງແດลงການນິຕີວ່າ ຕ່ອງການມີຄວາມມັນຄົງແຫ່ງໝາດ ແລະ ເນື້ອການມັນຄົງ
ໃຫ້ຄວາມເຫັນຂອບແລ້ວ ໃນວັນຮຸ່ງຂຶ້ນ ຄືວ່າ ວັນອັງຄາຣທີ່ 24 ມິຖຸນາຍນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການເສັນ
ໃນທີ່ປະຊຸມໂຄນຝູ້ມິຕີວ່າ ມ.ຮ.ວ. ດີກຄູທີ່ ປຣາໂມຊ ນາຍກິຮູ້ມິຕີວ່າ ດັກໂຄນ
ຝູ້ແທນໄທໄປເຢືນກຸ່ມືກິ່ງຢ່າງເປັນທາງການ ເພື່ອລັງນາມແດลงການນິຕີວ່າ
ນາຍກິຮູ້ມິຕີວ່າສາທາລະນະລູ້ປະຊາຊົນ ໃນນາມຂອງຮູ້ບາລທັ້ງສອງຕ່ອງໄປ

ໂຄນຝູ້ແທນໄທຍໍາໂດຍນາຍກິຮູ້ມິຕີວ່າ ມ.ຮ.ວ. ດີກຄູທີ່ ປຣາໂມຊ
ພລຕີ່ຈະຫຼາຍ ຊຸດທະວັນ ວິຊາມນິຕີວ່າການຕ່າງປະເທດ ແລະ ໂຄນຝູ້ແທນກາວໄລໄທ
ປະຈຳສຫປະຊາຊົນ ພຣ້ອມດ້ວຍປັດກະທຽວເກີບທຸກກະທຽວ ເລີ້ມີການ
ສົກຄວາມມັນຄົງແຫ່ງໝາດ ແລະ ຂ້າວັດການຂັ້ນຜູ້ໃໝ່ອີກຈຳນວນນັກ ໄດ້ເດືອນທາງ
ເຂົ້າກຸ່ມືກິ່ງໃນວັນທີ 30 ມິຖຸນາຍນ ພ.ສ. 2518

ການຕ້ອນຮັບຂອງຝ່າຍຈືນເປັນໄປອ່າງສົມເກີຍຮົດ ແລະ ສົມກັບທີ່ປະຊາຊົນ
ທັ້ງ 2 ຜ່າຍ ມີການຕິດຕ່ອງແລະ ລັ້ມພັນທີ່ກັນມາຮ່ວມກວ່າພັນນີ້ ດັກໄທຄົນໃດທີ່ໄດ້ອູ່ແລະ

เห็นพิธีต้อนรับ ณ สนามบินกรุงปักกิ่ง จะต้องชาบชี้และประทับใจกับเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างลึกมีได้

โดยที่ในระยะนั้น นายกรัฐมนตรี โจว เอินไหล ของจีน พากษากชาตัวอยู่และไม่แข็งแรงพอที่จะทำหน้าที่เจ้าภาพได้ จึงได้มอบหมาย เดิ้ง เลี่ยวผิง รองนายกรัฐมนตรี เป็นเจ้าภาพแทนตน และเป็นหัวหน้าคณะของจีน พบปะและเจรจา กับนายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์

ในขณะเดียวกัน ความชราและสุขภาพของประธานהemo เจริญ ก็ทำให้ไม่ทราบล่วงหน้าว่า นายกรัฐมนตรีของไทยจะได้มีโอกาสเข้าพบประธาน ใหม่ได้หรือไม่ (คือไม่มีกำหนดการ) แต่ในเช่าวันที่ 1 กรกฎาคม ระหว่างกำลัง เยือนสถานที่แห่งหนึ่ง ทางฝ่ายไทยได้รับแจ้งเป็นทางการว่า ประธาน ใหม่ พร้อมที่จะพบสนทนากับนายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ทันทีนั้น นายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศชาติชาญ ผู้แทนถาวรสหประชาชาติ และนายประกายเพชร อินทุโลภณ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ก็ได้เดินทางไปจังหวัดน่านให้

เมื่อไปถึงและถูกนำตัวเข้าไปที่ห้องโถง ประธาน ใหม่ และ ล่ามแปล ยืนต้อนรับอยู่ในห้องโถง คณะของไทย 4 คน ต่างเดินเข้ามาไว้ จับมือกับประธาน ใหม่ เลร์จแล้ว เผาบนายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ และ รัฐมนตรีชาติชาญ 2 คนเท่านั้น ที่ได้รับเชิญให้ไปสนทนากับประธาน ใหม่ เป็นการเฉพาะ

โดยที่ฝ่ายไทยไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าร่วมพังการสนทนา จึงไม่มีการ จดบันทึกสาระของการสนทนาออกจากคำออกเล่าที่นายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ถ่ายทอดให้ผู้ใกล้ชิดได้รับทราบเป็นการล่วนตัวว่า ประธาน ใหม่ ให้การต้อนรับ

และสนทนาอย่างเป็นกันเอง ส่วนนายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ กีรข้าพบและวิสาสในลักษณะถ่อมตนกับผู้ที่มีวัยสูงกว่า

ในหนังสือ 35 ปี ความล้มพันธ์ทางการทูตไทย-จีน ผู้เขียนอาจารย์จุลชีพ ชินวรรโน ได้อ้างคำบอกเล่าว่า ประธานเหมาเริ่มการทักทายว่า “ท่านนายกฯ มาหาคอมมิวนิสต์อย่างช้าพเจ้า ไม่รู้สึกลวหรือ” ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ตอบว่า “หากไม่ได้ ช้าพเจ้าเลื่อมใสท่านประธานเหมามานานแล้ว ช้าพเจ้ามิใช่มาหาคอมมิวนิสต์ แต่ช้าพเจ้ามาหาเพื่อน” ทั้งสองสนทนากันเกือบ 1 ชั่วโมง ประธานเหมาล่าวในตอนท้ายว่า “ร่างกายไม่ค่อยแข็งแรง จะลูกจะนั่งกีบปวด อีกไม่นาน ก็จะตาย” ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ตอบว่า “อย่าพูดเช่นนี้เลย โลกมนุษย์มิอาจขาดผู้ร้ายหมายเลขหนึ่งอย่างท่านได้” ประธานเหมาหัวเราะชอบใจ

ท่านนายกรัฐมนตรี พลตรี หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้นำประเทศไทยไปสู่ระบบการเมืองโลกใหม่ด้วยความส่งผ่านเผยแพร่ ท่านมองเห็นและเข้าใจความล้มพันธ์ระหว่างประเทศเป็นอย่างดี และใช้โอกาสจังหวะเวลา การทูตและยุทธศาสตร์ ในการปรับสถานะของประเทศให้ทันกับความผันแปรนานาใหญ่ของเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

ท่านไม่ลืมเพื่อนเก่า แต่แสวงหาเพื่อนใหม่ ท่านทราบดีว่า ความเป็นอธิชีวกันและกันระหว่างไทยกับจีน ส่วนหนึ่งเป็นผลโดยตรงจากการที่ไทยเราถูกดูดโดยสถานการณ์ไปเข้าทางจรอสหรัฐอเมริกา ซึ่งในระยะนั้นเป็นศัตรูกับจีน การแฉลงนโยบายรัฐบาลไทยในรัฐสภา นายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ จึงได้กล่าวว่า

“รัฐบาลนี้จะสร้างเสริมการ经商อยู่ร่วมกันโดยสันติ โดยยึดหลักการที่จะเป็นมิตรกับทุกประเทศที่มีเจตนาดีต่อประเทศไทย ไม่คำนึงถึง

ความแตกต่างในอุดมการณ์ทางการเมืองและระบบการปกครอง และจะยึดหลักความยุติธรรมและความเสมอภาคเป็นสำคัญ ทั้งจะไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกันเพื่อให้เกิดดุลยภาพในความสัมพันธ์กับประเทศอภิมหาอำนาจ รัฐบาลนี้จะดำเนินการเพื่อให้มีการรับรองและมีความสัมพันธ์ เป็นปกติกับประเทศไทยในระยะเวลา 1 ปี โดยคำนึงถึงสถานการณ์ในภูมิภาคนี้ และเจรจากร่วมกันอย่างสนับสนุน”

ข้อความดังกล่าวเป็นการส่งสัญญาณชัดเจนไปยังทั้งสหราชอาณาจักร (เพื่อนเก่า) และจีน (เพื่อนใหม่) ว่า ไทยกำลังพยายามจะแสร้งหาความสมดุลระหว่างมหาอำนาจทั้งสอง โดยจะลดระดับความสัมพันธ์ทางทหารกับสหราชอาณาจักร และจะเปิดความสัมพันธ์เป็นปกติกับจีน สามสิบหกปีผ่านมา หลังจากแลงการณ์ร่วมเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 ไทยก็ยังสามารถคงค้างกับทั้งสองประเทศได้ในระดับใกล้เคียงกัน และกับได้หันเพื่อนเก่า ไทยก็มิได้กระทำใดๆ ในอันที่จะแสดงน้ำใจไปมากกว่าที่จำเป็น คือ การยกเลิกความสัมพันธ์ทางการทูต

ผลลัพธ์ของการเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้ปัญหาการที่พรรคocom มีวนิสต์ไทยจับอาสาชี้นลูกับฝ่ายรัฐบาลด้วยการสนับสนุนของพรรคocom มีวนิสต์จีน อ่อนตัวจนถลวยไปเอง และปุทางให้ไทยสามารถปรับความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ด้วยความราบรื่น นอกจากนั้นยังส่งผลให้การเจรจาเปิดความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐลังคਮนิยมเวียดนาม เป็นไปได้โดยไม่ยากนัก

ปัจจุบันความสัมพันธ์ไทย-จีน ในทุกด้าน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ การค้า ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งการทหาร เป็นไปอย่างแน่นแฟ้น การติดต่อ

ทั้งระดับประมุขของประเทศไทย รัฐบาล องค์กรเอกชนและประชาชน เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และนำประโยชน์มาสู่ประเทศไทยทั้งสองอย่างน่าพึงพอใจ จนทำให้คำว่า “ไทย-จีนมิใช่อื่นไกล พี่น้องกัน” กลับมา มีความหมายจริงจังอีกครั้งหนึ่ง ในประวัติศาสตร์ไทย-จีน

วันนี้ วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2554 มีการเฉลิมฉลองในวาระ 100 ปี ของ ม.ร.ว. คีกฤทธิ์ ปราโมช พากเรามาร่วมกันด้วยความรัก เคราะห์ และภาคภูมิใจ เพื่อแสดงถึงความเป็นรัฐบุรุษ ผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลของท่าน อัจฉริยบุรุษผู้นี้ ซึ่งของท่านจะ Jarvisอยู่ในประวัติศาสตร์ในฐานะผู้บุกเบิกเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน อันนำประโยชน์คุณประโยชน์มาสู่รัฐบาล และประชาชนของทั้งสองประเทศ ความทรงจำในคุณงามความดีของท่านจะอยู่ในหัวใจของเราตลอดไป

“กังหันซัยพัฒนา” และ “ฟุนหลวง” นวัตกรรมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นิจอนันต์ สวัสดีครับท่านผู้ฟัง วันนี้กลับมาพบกับรายการ เนลิมพระเกียรติในหลวง 84 พระรา ทางสถานีวิทยุสาธารณะ คลื่นความถี่ A.M. 1575 KHz. ออกอากาศเป็นประจำทุกวันอังคาร เวลา 17.30 - 18.00 น. ดำเนินรายการโดยผม นิจอนันต์ บุรณศิริ (อ้ม) และคุณสุชาดา เมฆธารา และ ควบคุมเสียงโดยคุณอินทัช ฤทธิ์สิริโชค ครับ ตามที่ได้แจ้งท่านผู้ฟังไว้เมื่อสัปดาห์ที่ ที่ผ่านมาครับ รายการในวันนี้เป็น Theme เกี่ยวกับการท่องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization – WIPO) ทูลเกล้าฯ ถวายเรียนร่างวัลผู้นำโลกด้านทรัพย์สินทางปัญญาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของไทย เมื่อปี พ.ศ. 2552

ลำดับต่อไป เพื่อเป็นการปูพื้นรายการในวันนีครับ ขอเชิญพี่ดาเกrin
ให้ท่านผู้ฟังรับทราบเกี่ยวกับรางวัลดังกล่าวด้วยครับ

สุชาดา ได้คัดคุณยั่ม รางวัลดังกล่าวมีเชื่อว่า รางวัลผู้นำโลกด้าน
ทรัพย์สินทางปัญญา หรือ WIPO Global Leaders Award เป็นความริเริ่มใหม่ของ
องค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization
– WIPO) มอบให้กับผู้ที่มีบทบาทในการล่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญา ให้การ
อุปถัมภ์วัฒกรรมและความสร้างสรรค์ ในระดับชาติ ดำเนินกิจกรรมที่
สร้างสรรค์ และใช้ทรัพย์สินทางปัญญาคุ้มครองผลงาน
ของตน โดยการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลดังกล่าว
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น เนื่องจาก
พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เป็นที่ประจักษ์ในการล่งเสริมการใช้ทรัพย์สิน
ทางปัญญาเพื่อการพัฒนาในประเทศไทยและ
ในระดับระหว่างประเทศ โดยทรงประดิษฐ์คิดค้น
นวัตกรรมใหม่มากมายอันละเอียดอ่อนให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพ
และทรงเป็นแบบอย่างให้นักประดิษฐ์ในการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท
ในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของไทยทรงเป็น
บุคคลแรกในโลกที่ได้รับรางวัลอันทรงเกียรตินี้ค่ะ

นิจอนันต์ เป็นรางวัลที่มีเกียรติจริง ๆ นะครับ และที่สำคัญ
ฟังแล้วรู้สึกประทับใจที่ชาวต่างชาติระหนักถึงพระอัจฉริยภาพของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของปวงชนชาวไทย ที่ทรงคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ
ก็เพื่อประโยชน์สุขของพวกราเนะครับ ในส่วนของการในวันนี้ ผมและพี่ดา
ก็จะมาเล่าสู่ให้คุณผู้ฟังได้รับทราบเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์หรือแนวคิดต่าง ๆ ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทำให้ WIPO ตัดสินใจมอบรางวัลนี้ครับ

สุชาดา ลึงประดิษฐ์/แนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เป็นที่ยอมรับและนำไปสู่รางวัลผู้นำโลกด้านทรัพย์สินทางปัญญา ประกอบด้วย กังหันน้ำชัยพัฒนา เทคโนโลยีการจัดทำฟันเทียม (ฟันหลวง) โครงการ Bio-diesel ตลอดจนแนวคิดเพื่อการพัฒนาชุมชน อาทิ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดทฤษฎีใหม่ค่า

นิจันนต์ ท่านผู้ฟังครับ รายการวันนี้จะขอเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ กังหันน้ำชัยพัฒนา และเทคโนโลยีการจัดทำฟันเทียมก่อนนะครับ ลำดับต่อไป ขอเชิญพี่ดาเล่าสู่กันฟังเกี่ยวกับกังหันน้ำชัยพัฒนาเลยนะครับ

สุชาดา ขอบคุณมากค่ะคุณอ้ม ถ้าอย่างนั้นก่อนอื่น เรามาเล่า ประวัติของกังหันน้ำชัยพัฒนาให้ท่านผู้ฟังทราบก่อนเลยดีไหมคะ

นิจันนต์ ดีครับ

สุชาดา กังหันน้ำชัยพัฒนามีต้นกำเนิดมาจากเมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรสภาพน้ำเสียในพื้นที่หลายแห่งหลายครั้ง ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและต่างจังหวัด พระองค์ทรงทราบนักถึงความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้น และทรงห่วงใยพสกนิกรที่ต้องเผชิญปัญหาดังกล่าว จึงได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการแก้ไขนำเสนอโดยในระยะแรกระหว่างปี พ.ศ. 2527 – 2530 พระองค์ทรงแนะนำให้ใช้น้ำที่มีคุณภาพดีซึ่งบรรเทาหน้าเลีย รวมถึงวิธีกรองน้ำเลียด้วยผักตบชวาและพืชน้ำต่างๆ ซึ่งก็สามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้ผลในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ได้ นับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา สภาพความเน่าเสียของน้ำบริเวณต่างๆ มีอัตราแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทำให้

การใช้รัฐธรรมชาติไม่อาจบรรเทาความเน่าเสียของน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชดำริ ให้ประดิษฐ์เครื่องกลเติมอากาศแบบประหยัดค่าใช้จ่าย สามารถผลิตได้เองในประเทศไทย ซึ่งมีรูปแบบ “ไทยทำไทยใช้” โดยทรงได้แนวทางจาก “หลวง” ซึ่งเป็นอุปกรณ์วิดน้ำเข้านาอันเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน มาเป็นจุดคิดค้นเบื้องต้น และทรงมุ่งหวังที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการบรรเทาน้ำเน่าเสียด้วย อีกทางหนึ่ง ในกรณี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิชัยพัฒนาสนับสนุนงบประมาณ เพื่อการศึกษาและวิจัยลิ่งประดิษฐ์ใหม่ นี้ โดยดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือบำบัดน้ำเสียร่วมกับกรมชลประทาน ซึ่งได้มีการผลิตเครื่องกลเติมอากาศขึ้นในเวลาต่อมา และเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ทั่วประเทศในชื่อ “กังหันน้ำชัยพัฒนา” นั่นเองค่ะ

นิจอนันต์ นำสันใจมากเลยครับ ตอนนี้เราก็ทราบประวัติที่มาของ กังหันน้ำชัยพัฒนา กันแล้ว ถ้าอย่างนั้น พี่ดาช่วยขยายความเกี่ยวกับหลักการทำงาน และคุณสมบัติของกังหันน้ำชัยพัฒนาให้ผมและท่านผู้ฟังได้ทราบหน่อย ได้ไหมครับ

สุชาดา ได้ลิciteคุณอัมม สำหรับหลักการทำงานของเครื่องกลเติมอากาศ “กังหันน้ำชัยพัฒนา” แบบทุ่นloy สามารถปรับตัวขึ้นลงได้ตามระดับ ขึ้นลงของน้ำ มีล่วงประกอบลำคัญ ได้แก่ โครงกังหันรูป 12 เหลี่ยม ขนาด เลี้นผ่าศูนย์กลาง 2 เมตร มีช่องน้ำขนาดบรรจุ 110 ลิตร ติดตั้งโดยรอบจำนวน 6 ช่อง เจาะรูของน้ำเป็นรูพรุน เพื่อให้น้ำไหลกระจายเป็นฝอย ช่องน้ำนี้จะถูกขับเคลื่อนให้หมุนโดยรอบด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าขนาด 2 แรงม้า ระบบแรงดัน 380 โวลต์ 3 เฟส 50 เฮิร์ทซ์ ผ่านระบบส่งกำลังด้วยเฟืองเกียร์ครอบและ/หรือจานโซ่ ซึ่งจะทำให้การหมุนเคลื่อนที่ของช่องน้ำวิดตักน้ำด้วยความเร็ว

56 รอบ/นาที สามารถถอดน้ำลึกลงไปได้ผิวน้ำ ประมาณ 0.5 เมตร ยกน้ำขึ้นไปสุดกระจาดเป็นฟอยเหนือผิวน้ำด้วยความสูงประมาณ 1 เมตร ทำให้มีพื้นที่ผิวสัมผัสระหว่างน้ำกับอากาศกว้างขวางมากขึ้น เป็นผลให้ออกซิเจนในอากาศละลายเข้าไปในน้ำได้อย่างรวดเร็ว และในขณะที่น้ำเสียถูกยกขึ้นไปสุดกระจาดล้มพังกับอากาศแล้วตกลงไปยังผิวน้ำนั้น จะก่อให้เกิดฟองอากาศตามลงไปได้ผิวน้ำด้วย อีกทั้งในขณะที่ซองน้ำกำลังเคลื่อนที่ลงสู่ผิวน้ำแล้วกดลงไปได้ผิวน้ำนั้น จะเกิดการอัดอากาศภายในซองน้ำภายใต้ผิวน้ำจนกระทั้งซองน้ำจนน้ำเต็มที่ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการถ่ายเทออกซิเจนได้สูงขึ้นตามไปด้วย หลังจากนั้น น้ำที่ได้รับการเติมอากาศแล้ว จะเกิดการถ่ายเทของน้ำเคลื่อนที่ออกจากไปด้วยการปลักดันของซองน้ำด้วยความเร็วของการไหล 0.2 เมตร/วินาที จึงสามารถปลักดันน้ำออกไปจากเครื่อง มีระยะเวลาประมาณ 10 เมตร และผลพลอยได้อีกประการหนึ่งคือการโยกตัวของทุ่นลอยในขณะทำงาน จะส่งผลให้แผ่นไฮดรอลิกที่ติดตั้งไว้ในล่วนใต้น้ำ สามารถปลักดันน้ำให้เคลื่อนที่ผสมผสานออกซิเจนเข้ากับน้ำ ในระดับความลึกได้ผิวน้ำเป็นอย่างดีอีกด้วย จึงก่อให้เกิดกระบวนการทั้งการเติมอากาศ การกวนแบบผสมผสาน และการทำให้เกิดการไหลของน้ำเสียไปตามทิศทางที่กำหนดโดยพร้อมกัน สำหรับคุณสมบัติของกังหันน้ำชัยพัฒนาที่สำคัญคือ การถ่ายเทออกซิเจนได้สูงถึง 1.2 กิโลกรัม/แรงม้า/ชั่วโมง สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมปรับปรุงคุณภาพน้ำได้อย่างอเนกประสงค์ ติดตั้งง่าย เหมาะสำหรับใช้ในแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ สร่าน้ำ หนองน้ำ คลอง บึง และลำห้วย ที่มีความลึกมากกว่า 1 เมตร และมีความกว้างมากกว่า 3 เมตรค่ะ

นิจอนนต์ พี่ดาวรับ ผมทราบมาว่า กังหันน้ำชัยพัฒนานับเป็นสิ่งประดิษฐ์ขึ้นแรกที่ได้มีการรับจดทะเบียน และออกลิขิตธงไตรรงค์ พระมหาภักษติริย์ด้วยใช่ไหมครับ

สุชาดา ถูกต้องแล้วค่าคุณอัม ซึ่งนับเป็นที่น่าประทับใจเป็นลับพันแก่ชาวไทยทั้งประเทศ เมื่อเครื่องกลเติมอากาศ “กังหันน้ำชัยพัฒนา” ได้รับการพิจารณาและทูลเกล้าฯ ถวายสิทธิบัตรในพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 นับเป็นสิ่งประดิษฐ์เครื่องกลเติมอากาศเครื่องที่ 9 ของโลกที่ได้รับสิทธิบัตร และเป็นครั้งแรกที่ได้มีการรับจดทะเบียนและออกสิทธิบัตรถวายแด่พระมหากษัตริย์ด้วย จึงนับได้ว่าสิทธิบัตรเครื่องกลเติมอากาศในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นเป็น “สิทธิบัตรในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์พระองค์แรกในประวัติศาสตร์ชาติไทยและเป็นครั้งแรกของโลก” นอกจากนี้ คณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาโลก หรือ WIPO ได้ให้การยอมรับถึงพระปรีชาสามารถและทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลผู้นำด้านการประดิษฐ์คิดค้นระดับโลก หรือ WIPO’s First Global Leaders Award แล้ว กังหันน้ำชัยพัฒนายังได้รับรางวัลเกียรติจากนานาชาติต่าง ๆ มากมาย ด้วยนะครับ

นิจนันต์ พี่ดาพอจะยกตัวอย่างให้พากเราฟังได้ไหมครับ

สุชาดา ได้ค่ะ ที่สำคัญก็ได้แก่ เมื่อครั้งที่สถาบันนักประดิษฐ์ของประเทศเบลเยียม ซึ่งเป็นองค์กรสิ่งประดิษฐ์ที่เก่าแก่ที่สุดของยุโรป ได้จัดงานครบรอบปีที่ 49 ของนิทรรศการระดับโลกกว่าด้วยสิ่งประดิษฐ์ การวิจัย และเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือ Brussels Eureka 2000 ระหว่าง

วันที่ 14 – 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ณ กรุงบาร์ลเซลล์ ประเทศเบลเยียม ซึ่งในงานดังกล่าว คณะกรรมการนานาชาติได้มีพิธีประกาศรางวัลต่อนักวิจัย นักประดิษฐ์ และผู้เข้าชิงงานว่า “รางวัลต่างๆ ที่ประกาศในวันนี้ มีใช่ว่าจะ พิจารณามอบให้กันอย่างง่ายๆ ล้วงประดิษฐ์ทุกๆ สาขา จะต้องสามารถนำไปใช้งานได้กว้างขวาง เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและลั่นไห้ได้ ทั่วโลก ดังนั้น กองหันน้ำชัยพัฒนาเป็นที่น่าสรรเสริญให้เป็นลิ่งประดิษฐ์ดีเด่นใน ครั้งนี้” นอกจากนี้ คณะกรรมการนานาชาติยังได้กล่าวสุดดีพระเกียรติพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความว่า “พระมหากรุณาธิรัตน์ของไทยทรงเป็นนักพัฒนา มีพระวิริยะอันสูงส่งรวมทั้งพระอัจฉริยภาพและพระวิลัยทัศน์ที่ดี ทรงงานหนัก เพื่อประชาชนของพระองค์ ทรงใช้เทคโนโลยีที่เรียบง่าย ลิ่งประดิษฐ์ในพระองค์ สามารถนำไปพัฒนาใช้งานได้อย่างกว้างขวางทั่วโลก” นอกจากนี้ ก็ยังมีรางวัล เหรียญรางวัล และประกาศนียบัตร ที่คณะกรรมการนานาชาติและกรรมการ ประจำชาติทูลเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สำหรับลิ่งประดิษฐ์ “กองหันน้ำชัยพัฒนา” ได้แก่ ถ้วยรางวัล Grand Prix International เป็นรางวัล ผลงานด้านลิ่งประดิษฐ์ดีเด่น มอบโดย International Council of the World Organization of Periodical Press และถ้วยรางวัล Yugoslavia Cup เป็น รางวัลสรรเสริญพระอัจฉริยภาพในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มอบโดยกลุ่ม ประเทศสหโกสลาเวีย เป็นต้นค่ะ

นิจอนันต์ เป็นที่น่าภาคภูมิใจสำหรับชาวไทยทุกคนจริง ๆ เลย นะครับ พี่ดาครับ ก่อนที่เราจะจบช่วงแรกของรายการ พี่ด้าช่วยสรุปถึงความ สำเร็จของกองหันน้ำชัยพัฒนาในปัจจุบันได้ไหมครับ

สุชาดา จากการประเมินผลการใช้งานของกองหันน้ำชัยพัฒนาของ มนุษย์ชัยพัฒนาพบว่า การดำเนินงานในขณะนี้ได้ผลสำเร็จดีน่าพึงพอใจ สามารถ

ทำให้น้ำใสสะอาดขึ้น ลดกลิ่นเหม็นลงไปได้มาก และมีปริมาณออกซิเจนในน้ำเพิ่มขึ้น สัตว์น้ำต่างๆ อาทิ เต่า ตะพาบน้ำ และปลา สามารถอยู่อาศัยได้อย่างปลอดภัย ตลอดจนสามารถบำบัดความสกปรกในรูปของมวลสารต่างๆ ให้ลดต่ำลงได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้วางขอให้มูลนิธิชัยพัฒนาและกรมชลประทานเข้าไปช่วยเหลือในการบำบัดน้ำเสียอย่างเร่งด่วนเป็นจำนวนมาก อาทิ เช่น วัด โรงพยาบาล สถานที่ราชการอื่นๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด กังหันน้ำชัยพัฒนาจึงเป็นที่ยอมรับในประสิทธิภาพของการบำบัดน้ำเสียทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ สามารถแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดีขึ้น โดยการใช้เทคโนโลยีที่เรียบง่าย แต่ผลที่ได้รับนั้นยิ่งใหญ่และมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างแท้จริงค่ะ

สุชาดา ในช่วงที่ 2 นี้ อัมจะมาเล่าให้ท่านผู้ฟังเกี่ยวกับเรื่องเทคโนโลยีฝนเทียมใช้ใหม่คะ

นิจอนันต์ ใช่ครับ ในช่วงนี้ก็ขอพักสักครู่ก่อน และกลับมาฟังเรื่องโครงการเทคโนโลยีฝนเทียมกันครับ

-ช่วงที่ 2-

สุชาดา ขอต้อนรับท่านผู้ฟังกลับเข้าสู่รายการเฉลิมพระเกียรติในหลวง 84 พรรษาในช่วงที่ 2 ค่ะ อายุที่ได้เกรินไว้ก่อนเบรกว่า คุณอัมจะมาเล่าเรื่องเทคโนโลยีฝนเทียม หรือที่เรารู้จักกันดีในชื่อฝนหลวงค่ะ

นิจอนันต์ ขอบคุณครับพี่ดา พมขอเริ่มที่ที่มาของโครงการเทคโนโลยีฝนเทียม หรือฝนหลวงก่อนเลยนะครับ ฝนหลวงเกิดขึ้นจากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราชภู

ในจังหวัดต่างๆ เป็นประจำ ได้ทรงพบทองถิ่นหลายๆ แห่งประสบปัญหาความแห้งแล้ง หรือขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการทำเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูเดือนพฤษภาคม เกษตรกรจะประสบความเดือดร้อนทุกชีวากมาก เนื่องจากบางครั้งฝนได้ทิ้งช่วงนาน หรือเกิดภาวะฝนทึ้งช่วงในระยะวิกฤติของพืชผล คือ พืชอยู่ในระยะที่กำลังให้ผลผลิตต่ำ หรืออาจจะไม่มีผลผลิตให้เลย เป็นต้น ดังนั้นภาวะฝนแล้ง หรือฝนทึ้งช่วงในแต่ละครั้ง/แต่ละปี จึงสร้างความเดือดร้อนและความสูญเสียทางเศรษฐกิจแก่เกษตรกรเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ภาวะความต้องการใช้น้ำหนักวันจะทวีปริมาณความต้องการสูงขึ้นตามอัตราการเพิ่มของประชากร การขยายพื้นที่เกษตรกรรมและการเจริญเติบโตของกลุ่มอุตสาหกรรม ดังนั้น ด้วยสายประนեตรที่ยาวไกลและพระอัจฉริยภาพในพระองค์ท่านครับ ในปี 2498 จึงได้มีพระราชดำริคันหาวีการที่จะทำให้เกิดฝนตกนอกเหนือจากที่จะได้รับจากธรรมชาติ โดยนำเทคโนโลยีนำสมัยและทรัพยากรที่มีอยู่ประยุกต์กับศักยภาพของการเกิดฝนในเขตต้อน เช่น ประเทศไทย เพื่อมุ่งชัดปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าว จึงได้ทรงพระกรุณาฯ พระราชทานโครงการพระราชดำริ “ฝนหลวง” ให้หมู่มราชนวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล รับไปดำเนินการศึกษา วิจัย และพัฒนากรรมวิธีการทำฝนให้บังเกิดผลโดยเร็วในปี 2499 และส่งเป็นการทำฝนหลวงพระราชทานครั้งแรกในปี 2512 และด้วยความสำนัญและปริมาณความต้องการทำให้ปฏิบัติการฝนหลวงช่วยเหลือทวีจำนวนมากขึ้น ฉะนั้นเพื่อให้งานปฏิบัติการฝนหลวงสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้กว้างขวาง และได้ผลดียิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาก่อตั้งสำนักงานปฏิบัติการฝนหลวงขึ้นในลังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2518 เพื่อเป็นหน่วยงานรองรับโครงการพระราชดำริฝนหลวงต่อไป

สุชาดา นับเป็นพระวิสัยทัศน์อันยิ่งใหญ่ของพระองค์ท่านค่ะ ที่ให้เริ่มโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อพสกนิกรเช่นนี้ขึ้นมาได้ อ้มลองขอшибายวิธีการคร่าวๆ ให้ท่านผู้ฟังรับทราบได้หรือไม่ค่ะ ว่าฝนหลวงหรือฝนเทียมต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง เอาแบบไม่ยากค่ะ

นิจนันต์ ได้ครับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงกำหนดขั้นตอนของกรรมวิธีการทำฝนหลวงขึ้นเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายๆ ตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง : “ก่อถอน” เป็นขั้นตอนที่เมฆธรมชาติเริ่ม

ก่อตัวทางแนวตั้ง การปฏิบัติการฝนหลวงในขั้นตอนนี้ จะมุ่งใช้สารเคมีไปกระตุ้นให้มวลอากาศเกิดการลอยตัวขึ้นสู่เบื้องบน เพื่อให้เกิดกระบวนการซักนำไอน้ำหรือความชื้นเข้าสู่ระบบการเกิดเมฆ ระยะเวลาที่จะปฏิบัติการในขั้นตอนนี้ไม่ควรเกิน 10.00 น. ของแต่ละวัน โดยการใช้สารเคมีที่สามารถดูดซับไอน้ำจากมวลอากาศได้ แม้จะมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นลัมพธ์ต่ำ (มีค่า Critical relative humidity ต่ำ) เพื่อการตั้งกลไกของกระบวนการกลั่นตัวไอน้ำในมวลอากาศ (เป็นการสร้าง Surrounding ให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของเมฆด้วย) ทางด้านเหนือลมของพื้นที่เป้าหมาย เมื่อเมฆเริ่มเกิดมีการก่อตัวและเจริญเติบโตทางตั้งแล้ว จึงใช้สารเคมีที่ให้ปฏิกิริยาด้วยความร้อนโดย自然 เป็นวงกลม หรือเป็นแนวถัดมาทางใต้ลมเป็นระยะทางสั้นๆ เข้าสู่ก้อนเมฆ เพื่อการตุ้นให้เกิดกลุ่มแก่นร่วม (main cloud core) ในบริเวณปฏิบัติการสำหรับใช้เป็นศูนย์กลางที่จะสร้างกลุ่มเมฆฝนในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่สอง : “เลี้ยงให้อ้วน” เป็นขั้นตอนที่เมฆกำลังก่อตัวเจริญเติบโตซึ่งเป็นระยะลำดัญมากในการปฏิบัติการฝนหลวง เพราะจะต้องไปเพิ่มพลังงานให้แก่ updraft (การลอยตัวของอากาศ) ให้ยาวนานออกไป ต้องใช้เทคโนโลยีและประสบการณ์หรือศิลปะแห่งการทำฝนควบคู่ไปพร้อมๆ กัน เพื่อตัดสินใจโดยสารเคมีฝนหลวงชนิดใด ณ ที่ใดของกลุ่มก้อนเมฆ และในอัตราใดจึงเหมาะสม เพราะต้องให้กระบวนการเกิดละอองเมฆสมดุลกับความแรงของ updraft มีฉะนั้นจะทำให้เมฆลาย

ขั้นตอนที่สาม : “โอมตี” เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกรรมวิธีปฏิบัติการฝนหลวง เมฆหรือกลุ่มเมฆฝนมีความหนาแน่นมากพอที่จะตกเป็นฝนได้ ภายในกลุ่มเมฆจะมีเม็ดน้ำขนาดใหญ่มากมาย หากเครื่องบินบินเข้าไปในกลุ่มเมฆฝนนี้จะมีเม็ดน้ำเกาะตามปีกและกระจังหน้าของเครื่องบิน เป็นขั้นตอนที่สำคัญ

และอาศัยประสบการณ์มาก เพาะจะต้องปฏิบัติการเพื่อลดความรุนแรงของ updraft หรือทำให้อายุของ updraft หมดไป สำหรับการปฏิบัติการในขั้นตอนนี้ จะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของการทำฝนหลวง ซึ่งมีอยู่ 2 ประเด็น คือเพื่อเพิ่มปริมาณฝนตก (Rain enhancement) และเพื่อให้เกิดการกระจายการตกของฝน (Rain redistribution)

สุชาดา พีเคย์ทราบว่า ต่างชาติก็ให้ความสนใจในเทคโนโลยีฝนเทียมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย ถูกต้องไหมคะ

นิจอนันต์ ใช่ครับพี่ด่า ที่ผมทราบมีอย่างน้อย 4 ประเทศที่ประสบปัญหาความแห้งแล้งและมองว่าเทคโนโลยีฝนเทียมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวน่าจะเป็นทางออกที่ดีได้ ประกอบด้วยอสเตรเลีย นิวซีแลนด์ โอมาน และจอร์แดนครับ โดยในกรณีของจอร์แดนนั้น กระทรวงการต่างประเทศโดยสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) ได้ดำเนินโครงการให้คณะเจ้าหน้าที่จอร์แดน จำนวน 4 คน เยี่ยมชมศูนย์ฝนหลวงหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างวันที่ 20 – 30 กรกฎาคม 2553 นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงยัมมาন รายงานว่า สือมวลชนจอร์แดนและเลขานุการสมาคมมิตรภาพจอร์แดน-ไทย ได้เยือนศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงและศูนย์วิจัยพัฒนาการประมงชายฝั่ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างวันที่ 7- 9 กันยายน 2553 เพื่อศึกษาดูงานเพิ่มเติมจากคณะที่ผ่านมา รวมทั้งทำข่าวเผยแพร่รั่วประชาสัมพันธ์ความร่วมมือที่จอร์เดนมีกับสถาบันทั้งสองของไทยอีกด้วย ซึ่งจากการเยี่ยมชมดังกล่าว ผู้ล็อช่าวจอร์เดนที่เข้าร่วม ได้กลับไปเขียนบทความเหลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจอร์เดน ชื่อ AL Rai Daily เรื่อง Emulsifying the Clouds เมื่อวันที่ 14 และ 18 กันยายน 2553 ครับ

สุชาดา อาจกล่าวได้ว่าการวางแผนและกำหนดกรรรมวิธีในการทำ芬หลวงในขั้นตอนต่างๆ นั้น ได้มาจากการอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีส่วนช่วยส่งเสริมชื่อเลียงของประเทศไทยให้เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวต่างประเทศด้วยนานะค

นิจนันต์ ใช้ครับพี่ดา

สุชาดา ท่านผู้ฟังคง วันนี้ เรายังเล่นวัตกรรม 2 ชิ้น จาก 4 นวัตกรรมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เป็นที่ยอมรับจาก WIPO ค่ะ ในลับคาดหัว ดิจันและคุณอ้มจะมาเล่าสู่ให้ท่านผู้ฟังเพิ่มเติมอีก 2 นวัตกรรม นะค่ะ สำหรับวันนี้ ติจันและคุณอ้มขอลาไปก่อน และพบกันใหม่ลับคาดหัว สวัสดีค่ะ

จากรายการ “เฉลิมพระเกียรติในหลวง 84 พรรษา”
ออกอากาศทางสถานีวิทยุสรัญรมย์ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554

ข้อมูลสำหรับประชาชน กรณีก้มพูชาขอให้ศาลโลกตีความ คำพิพากษาดีปราชากพระวิหารปี 2505 และให้มีคำสั่งอุ่นใจการชั่วคราว

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2554 ก้มพูชาได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลโลก
ตีความคำพิพากษา ในคดีปราสาทพระวิหารที่ศาลโลกได้ตัดสินไปเมื่อปี 2505
โดยระบุว่า ไทยกับก้มพูชา มีความเห็นที่ขัดแย้งกันเกี่ยวกับความหมายหรือ
ขอบเขตของคำพิพากษาดังกล่าว โดยฝ่ายก้มพูชา อ้างว่า ขอบเขตบริเวณ
ปราสาทและพื้นที่ใกล้เคียงได้ถูกกำหนดไว้แล้วตามแผนที่สัดส่วน 1:200,000
ระหว่างดงรัก ซึ่งศาลใช้เป็นพื้นฐานของคำตัดสิน

ในระหว่างที่รือคดีพิจารณาตีความคำพิพากษา กัมพูชาได้ขอให้ศาลโลกออกมาตรการชั่วคราวซึ่งระบุให้

(1) ไทยถอนกำลังทั้งหมดจากส่วนต่างๆ ของดินแดนกัมพูชาในพื้นที่ปราสาทพระวิหารทันทีโดยไม่มีเงื่อนไข

(2) ห้ามไทยมีกิจกรรมทางทหารใดๆ ในพื้นที่ปราสาทพระวิหาร และ

(3) ให้ไทยดทำการระทำหรือการดำเนินการใดๆ ที่กระทบลิทธิ์ของกัมพูชาหรือเพิ่มความขัดแย้งในคดีการตีความ จนกว่าศาลโลกจะตีความคำพิพากษาแล้วเสร็จ

ซึ่งเมื่อวันที่ 30 - 31 พฤษภาคม 2554 ผู้พิพากษาศาลโลกได้พิจารณารถีการออกมาตรการชั่วคราวแล้ว และคาดว่าจะทราบผลการพิจารณาภายในปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม 2554

ส่วนคำขอให้ตีความคำพิพากษาปี 2505 หลังจากศาลมีคำตัดสินของกัมพูชาแล้ว จะกำหนดว่าไทยต้องยื่นความเห็นต่อศาลเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อใด ซึ่งอาจจะเป็นประมาณ 4 - 5 เดือนจากนี้ โดยปกติศาลมีใช้เวลาในการพิจารณาคดีประมาณ 1 - 2 ปี

ในการพิจารณาคดีที่ผ่านมา คณะกรรมการตีความคำพิพากษาได้กล่าวต่อศาลครอบคลุมในทุกประเด็นที่ฝ่ายกัมพูชาหยิบยกขึ้น โดยกล่าวภาพรวมเกี่ยวกับนโยบายและท่าทีของไทย และบริบททางการเมืองและความล้มเหลว ระหว่างไทยกับกัมพูชา ย้ำความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องของท่าทีไทย รวมทั้งความจริงใจในการส่งเสริมความล้มเหลวที่กัมพูชา จึงไม่มีเหตุผลใดที่ไทยจะต้องสร้างความขัดแย้งกับกัมพูชา

ขณะที่ที่ปรึกษากฎหมายระหว่างประเทศ 3 คนของไทย ได้ชี้แจงในประเด็นเกี่ยวกับขอบเขตของคดีและเขตอำนาจของศาล ตลอดจนคำขอมาตรการชั่วคราวและคำขอตีความคำพิพากษา เพื่อชี้ให้ศาลเห็นว่า ศาลไม่มีอำนาจในการพิจารณาคำขอทั้งสองของกัมพูชา เนื่องจากไทยได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาเมื่อปี 2505 ครบถ้วนแล้ว และฝ่ายกัมพูชา ก็ไม่เคยทักทวงมาเป็นเวลาเกือบ 50 ปี เมื่อเป็นเช่นนี้ ทั้งสองประเทศจึงไม่ได้มีความเห็นขัดแย้งกันเกี่ยวกับความหมายหรือขอบเขตของคำพิพากษาที่จะต้องให้ศาลตีความอีก

นอกจากนี้ การให้ศาลพิจารณาปัญหาเขตแดนตามที่ฝ่ายกัมพูชาเสนอ ก็เป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจการพิจารณาของศาล เนื่องจากศาลไม่ได้ตัดสินในเรื่องนี้เมื่อปี 2505 ทั้งนี้ ศาลจะพิจารณาตีความคำพิพากษาได้เฉพาะเรื่องที่สืบเนื่องจากคำพิพากษาเดิมเท่านั้น อีกทั้งไทยกับกัมพูชา ก็ได้ตกลงที่จะเจรจาจัดทำหลักเขตแดนตลอดแนว รวมถึงบริเวณปราสาทพระวิหารแล้ว โดยลงนามในบันทึกความเข้าใจ ปี 2543 (เอ็มโอยู 2543)

นอกจากนี้ ที่ปรึกษากฎหมายของไทยยังได้ชี้ให้ศาลเห็นว่า คำขอมาตรการชั่วคราวของกัมพูชาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดไว้ อาทิต้องเป็นเรื่องเร่งด่วนและส่งผลกระทบต่อสิทธิของฝ่ายหนึ่งอย่างไม่อาจแก้ไขได้ อีกทั้งการที่กัมพูชาขอมาตรการชั่วคราวโดยอ้างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่อื่นที่ห่างจากปราสาทพระวิหาร (เหตุการณ์ປะทะที่บริเวณปราสาทตาเมือนและปราสาทตาควาย เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2554) ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการตีความคำพิพากษาปี 2505 ดังนั้น ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา ศาลจึงไม่ควรพิจารณาขอมาตรการชั่วคราว และขอให้ศาลยกคำร้องของฝ่ายกัมพูชา

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวไปแล้ว จึงเชื่อมั่นได้ว่า ฝ่ายไทยได้เตรียมการในเรื่องนี้มาอย่างรอบคอบและต่อเนื่อง เพราะคาดการณ์ไว้ว่า กัมพูชาอาจ

นำเรื่องไปยังศาลโลกตามลิทธิที่มีตามมาตรา 60 ของธรรมนูญของศาลโลก
ฝ่ายไทยจึงได้เตรียมการมาเป็นระยะๆ โดยหารือกับที่ปรึกษากฎหมายในช่วง
2 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ในการทำงานของฝ่ายไทย ได้บูรณาการการทำงาน
อย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโดยที่คดีอยู่ในกระบวนการ
พิจารณาของศาลแล้ว จึงไม่อาจคาดการณ์ได้ว่าผลการพิจารณาจะเป็นเช่นไร
 เพราะขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของศาลโลก โดยศาลจะพิจารณาจากข้อมูลและ
หลักฐานต่างๆ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้เสนอต่อศาลโลกอย่างครบถ้วนแล้ว

แหล่งข้อมูล : กระทรวงการต่างประเทศ

น้ำพริก

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

ตั้งแต่ผมเขียนเรื่องกาเหว่าที่บางเพลลงในหน้าหนังสือพิมพ์สยามรัฐจนเป็นต้นมา ผมก็เลยกลายเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญในเรื่องงานบิน หรืองานผู้สำหรับท่านผู้อ่านหลายท่าน มาเดียวเขี้ยวจะเอารายละเอียดเรื่องงานผู้งานบินอะไรเหล่านี้จากพออยู่เนื่องๆ ซึ่งผมก็ไม่สามารถจะสนองคุณ ด้วยการให้รายละเอียดเพิ่มเติมอย่างไรได้ เพราะผมไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญเรื่อง

งานบินหรืองานผู้ หยิบเอางานผู้จากเดียวมาใช้ในเรื่องกาเหว่าที่บางเพลง
แล้วก็แล้วกัน ไม่ทราบรายละเอียดอีกต่อไป จึงสนองคุณท่านผู้อ่านที่สนใจ
ในเรื่องงานบินงานผู้เป็นพิเศษไม่ได้

ต่อมา ผมได้เขียนเรื่องน้ำพริกครบาลเป็นทำนองอาหารราตรี
เล่นปากนางกำนัลคนหนึ่ง ให้เล่าถวายพระเจ้าแผ่นดินในยามราตรี แต่นั้นมา ผม
ก็กล้ายเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำพริก มีคณิตกันอยู่เนื่องๆ หรือไปไหนพบผู้คน
ก็จะต้องเข้ามาถามเรื่องน้ำพริก มาคุยเรื่องน้ำพริก และขอร้องให้เขียนเรื่อง
น้ำพริกต่อไปอีก

ความจริงเรื่องน้ำพริกที่คุณไทยกินกันนั้น ถ้าจะบอกต่ำรากรถละวัน
ก็ไม่มีที่สิ้นสุด เขียนคอลัมน์นี้หากินไปได้จนตาย ตำนาน้ำพริกก็คงจะยังไม่หมด
แต่เมื่อเห็นมีผู้สนใจมาก และขอร้องกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณแม่บ้าน
หรือคุณพ่อบ้านที่ไม่ค่อยมีเวลาจะทำกับข้าวรับประทานเอง แต่วันเดือนดี ก็อยาก
จะทำอะไรที่เป็นฝีมือรับประทานบ้าง จึงมักจะซื้อบ่าน้ำพริก มาขอ polymy เชื่อม
ผสมกันน้ำ นึกว่าวันเดือนดี จะเขียนเรื่องน้ำพริกลงในคอลัมน์นี้

อยู่ดีๆ วันนี้ก็ลายเป็นวันเดือนดีขึ้นมาเฉยๆ จึงขอแสดงตนเป็น
ผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำพริกต่อไป เป็นการอดฝีมืออีกสักครั้ง บรรยายเรื่อง
การทำน้ำพริกเอาไว้ให้ละเอียดลออเพื่อว่าภายหลังจะได้ไม่ต้องมีคณาขอทำรำ
น้ำพริกอีกต่อไป

ก่อนจะนักวิธีตำน้ำพริก เห็นจะต้องพูดถึงภูมิหลังของเรื่องน้ำพริกนี้
ไว้เลียก่อน

น้ำพริกนั้นคงจะเป็นกับข้าวของคนไทยโดยทั่วไปมาแต่โบราณ
แล้ว สังเกตดูได้จากกับข้าวไทยภาคต่างๆ นั้นมีน้ำพริกด้วยกันทั้งสิ้น ถึงแม้ว่า

น้ำพริกจะมีรสชาติแตกต่างจากกัน หรือใส่เครื่องปรุบผิดกัน ก็ยังเป็นน้ำพริก และหลักการก็ยังอยู่ในเรื่องน้ำพริกอยู่นั้นเอง

รสที่เรียกได้ว่าเป็นพื้นฐานของน้ำพริกคือ รสเผ็ดนำและมีรสเค็ม ตาม หลายภาคหดอยู่แค่นี้ น้ำพริกเป็นเรื่องของการเผ็ดและการเค็ม แต่มีภาคอื่นๆ เช่น ภาคกลาง ก็เพิ่มรสเปรี้ยวเข้าไปด้วย ได้แก่การเติมส้มมะขาม หรือบีบมะนาวให้เปรี้ยว น้ำพริกภาคกลางเดี่ยวนี้ถึงกับใส่น้ำตาลเข้าไปด้วย ให้มีสารส คือ เปรี้ยว เค็ม หวาน แต่ในภาคอื่นๆ คงมีแต่เผ็ดกับเค็ม ถึงแม้จะมีเปรี้ยวก็ยังไม่ใส่น้ำตาล และน้ำพริกนี้ไม่ได้มีอยู่แต่ในประเทศไทย เท่านั้น ได้แพร่หลายลงไปถึงมาเลเซีย ที่นั่นเขาใช้หัวหอมแทนกระเทียม และทำอย่างไรก็ไม่ทราบ กินแล้วรสไม่เป็นน้ำพริกไทย ถ้าพูดอย่างไม่เกรงใจกัน ก็คงกว่าไม่อร่อยเท่า ขอนี้คุณมาเลเซียเขาก็ยอมรับ ถ้าได้มาเมืองไทย ไม่ว่าจะเป็นใคร เขาจะต้องขอน้ำพริกกินทุกที และเมื่อให้กินแล้ว เขาจะกินเอามากๆ แบบจะหมดเกรงใจกัน

นอกจากน้ำพริกจะเป็นกับขันพื้นฐานของกับข้าวไทยใช้รับประทาน กับผักให้เป็นเครื่องนำ ให้ได้กินผักสดมากๆ แล้ว น้ำพริกนั้นเองยังเป็นศูนย์ ของสำรับซึ่งมีกับข้าวหลายอย่าง น้ำพริกนั้นจะตั้งอยู่กาง และกับข้าวอื่นๆ ที่จะมาแวดล้อมประกอบเป็นสำรับนั้น ในการทำต้องคำนึงถึงน้ำพริกหรือ เครื่องจิมก่อน ว่าเป็นอะไร ถ้าเป็นน้ำพริกกะปิเฉยๆ ก็คิดกับข้าวให้แนมกับ น้ำพริกกะปินั้น ถ้าเป็นน้ำพริกส้มมะขาม ก็ต้องเปลี่ยนกับข้าวไปบ้าง ยังแยกออกไปว่า ส้มมะขามเปยกหรือส้มมะขามสดอีก ถ้าเป็นเครื่อง宦 เช่น ปลาร้า宦 เต้าเจี้ยว宦 ปลาเจ่า宦 การคิดกับข้าว ก็ต้องเปลี่ยนไปเป็น อีกแบบหนึ่งตามแต่เครื่องจิมที่อยู่กางสำรับ

เมื่อได้กล่าวมาแล้วว่า น้ำพริกเป็นกับข้าวขันเบลิกของสำรับ กับข้าวไทย ต่อไปนี้ก็จะได้พูดถึงน้ำพริก ซึ่งเป็นขันเบลิกของน้ำพริกทั้งปวง ให้ได้รู้กันไว้ จะตำน้ำพริกให้เป็น ต้องตำน้ำพริกครกนี้เป็นเลี่ยก่อน ต่อไปจะเป็น ตำน้ำพริกมะม่วง มะดัน หรืออะโกร์สุดแล้วแต่ ก็จะทำได้ แต่ถ้าขึ้นต้นตำน้ำพริก ครกเบลิกนี้ไม่เป็นเลี่ยแล้ว น้ำพริกอื่นขึ้นไปลองตำ ก็คงเหลือ

น้ำพริกที่จะกล่าวถึงนี้ หรือที่เรียกว่าขันเบลิกนี้ ความจริงก็เป็นที่รู้จัก กันทั่วไป ได้แก่น้ำพริกเอาไว้จิมกับผักดิบและปลาทูทอด ซึ่งรับประทานกันอยู่ แล้วทุกบ้าน แต่ถึงแม้ว่าจะเป็นของประจำบ้านรับประทานกันอยู่ทุกวัน แต่จะ หาคนตำน้ำพริกเก่งที่ได้รับอวยจริงๆ นั้น ดูออกจะหายาก

วิธีทำนั้นมีดังต่อไปนี้ เอาเกลือประมาณหนึ่งช้อนชา ถ้าจะให้ดีควรจะเป็นเกลือเม็ดที่มาจากนาเกลือ คือเป็นเกลือทະเลนน์แหลก เกลืออินๆ อาจเผ็ดไปหรือจืดไป ลงโซลอกับกุ้งแห้งอีกประมาณ 3 ช้อนโต๊ะ จนเข้ากันดีแล้วจึงเติมกระเทียมอีกประมาณสัก 10 กลีบก็พอ ถ้าเกินกว่านั้นแล้วจะไปติดต่อกับฟรั่งเรื่องคاختายหรืออะไรก็ตามที่ อาจจะลำบาก เพราะฟรั่งจะเหม็นปาก เพียงแค่กระเทียม 10 กลีบนี้ ก็ต้องนั่งคุยกับฟรั่งจะระยะให้ห่างพอสมควรอยู่แล้วอย่าเข้าไปใกล้ชิดนัก ทางดีที่สุด ควรออกจากกันให้远一些 กินน้ำพริกเลียด้วยกันแล้วจึงพูดธุระกัน เป็นปลดภัยที่สุด

หลังจากนั้น จึงเอากะปิงโซลอกไปด้วย กะบีที่จะเอางโซลันนี้กะประมาณ 4 ช้อนโต๊ะ ถ้าจะให้อร่อยก็จะต้องหากระปิดๆ เช่น กะปิของหรืออะไรเทือนนั้น ได้มานแล้วถ้าสวิงสายกับลัวโรคลับไข้เจ็บ กลัวพยาธิ ก็เอาห่อใบตองปึงไฟเลียก่อน พอบาดองที่ห่อซักจะไหม้ๆ ก็เอาขึ้นใส่ครก ตำได้ ตอนนี้ เอาพริกซีฟ้าเขียวแดงและพริกเหลืองใส่ลงไปตามใจชอบ แล้วโซลอกพอพริกแหลกหลังจากนั้น จึงใส่พริกขี้หนูลงไป บุบพอแตก อย่าไปโซลอกให้ละเอียดเดียวจะเผ็ดเกินไป ถ้าชอบมะอีกหรือพoha ได้ในตลาด ก็สามารถซื้อหามาห่อให้หมด แล้วเอามาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ใส่ลงไป บุบพอแตกอีกด้วย

แล้วจึงใส่ของอินๆ ที่ปรุงรสลงไปผสมโดยใช้ช้อนคนเอา ก็พอไม่ต้องถึงโซลอก มากน้อยดูเอาที่ความต้องการว่า จะให้น้ำพริกของเราร้อนหรือเหลว น้ำพริกข้นนั้นใช้จิ้มผักอร่อย แต่น้ำพริกค่อนข้างเหลวนั้นใช้คลุกข้าวอร่อยขึ้น สุดแล้วแต่จะเลือกเอา อย่างไหนก็ตามใจ ทีนี้ การใส่น้ำปลาann ถ้าน้ำพริกเหลว ใส่น้ำปลามากไว้ได้ แต่ถ้าน้ำพริกข้น ก็ควรจะใส่น้ำปลาแต่น้อยเห็นว่ายังไม่เค็ม เดิมเกลือลงไปอีก แล้วจึงเติมน้ำตาลปีก ถ้าชอบหวานหนักหน่อย ก็เติมน้ำตาลมากๆ แล้วบีบมะนาว ให้ได้สารสตามใจชอบ คือเค็มหวานเปรี้ยว

ถึงจะชอบกินหวานสักเพียงไร ก็อย่าไปตำน้ำพริกให้มีรสหวานนำหน้าเป็นอันขาด

เพียงเท่านี้ ก็ได้น้ำพริกขั้นเบลิกหนึ่งครก ใช้จิ้มผักดิบและแనมด้วยปลาทูทอด หรือจะปลาดุกย่างก็ได้ แต่สำหรับน้ำพริกครกนี้ ปลาอะไรก็ไม่ได้เท่าปลาทูทอด

ถ้าอยากรู้ว่าจะทำให้น้ำพริกครกนี้ดูน่าสนใจหรือตื่นเต้นหรือ โรแมนติกขึ้นไปอีก ก็ต้องเอาเมล็ดมะเขือไส้ คือหามะเขือขันหรือที่เรียกว่ามะเขือเหนียว หรือมะเขือเหลืองนั้น มาผ่าเอาแต่เมล็ด ยิ่งมากเท่าไหร่ยิ่งดี และเอาเมล็ดมะเขือนั้นละลายลงไปในน้ำพริก เวลาจะรับประทานดูให้มีเมล็ดมะเขือลอยมากอยู่ น้ำพริกจะน่าสนใจขึ้นดังที่ว่ามาแล้ว

ถ้าไม่ชอบมะเขือเหนียวหรือมะเขือขัน จะใช้มะเขือพวงแพไฟ และโขลกลงไปกับน้ำพริกก็ได้ แต่เรื่องนี้ต้องระวัง เพราะมะเขือพวงนั้น มากไปหรือน้อยไปอาจจะทำให้น้ำพริกมีรสปร่าราไปได้ พอที่จะอร่อยก็เกิดไม่อร่อยขึ้นมาอย่างไม่เล่นเดี๋กว่า

คนโบราณนั้นชอบใช้ส้ม ที่เรียกว่าส้มเหม็น เอาไว้มาบีบใส่น้ำพริก หรือเอาผิวส้มหันฟอยๆ แล้วตำลงไปด้วยก็หอมดี แต่เดี๋ยวนี้ผมจ่ายตลาด หาส้มเหม็นออกจะไม่พบ ผมเองก็ออกจะเรื่องรัง ทำไม่ได้ว่าส้มเหม็นนั้นมัน หน้าตาหลาๆ ตีเป็นอย่างไร ก็เลยเว้นไปเลี้ยงเฉยๆ นอกจากนั้นแล้ว น้ำพริกแบบนี้ ยังอาจจะใช้มะม่วงดิบตำลงไปด้วย กล้ายเป็นน้ำพริกมะม่วง หรือใช้มะดันซอย ลงไปอีกเรียกว่าน้ำพริกมะดันก็ได้ แต่ในการหั้ง 2 อย่างนี้ คือใส่มะม่วงหรือมะดัน ต้องลดมะนาวลงไปมาก เพราะหั้งมะม่วงและมะดันเป็นของเปรี้ยวอยู่แล้ว

จากน้ำพริกเบลิกครกนี้แล้ว ถ้าคำให้เก่ง คำให้เป็น ต่อไปจะ ตัน้ำพริกอีก ได้อีกมากมายที่เดียว เช่น น้ำพริกมะม่วง น้ำพริกมะดัน ดังที่ว่ามาแล้ว น้ำพริกลูกหนำเลี้ยบ น้ำพริกมะขามเปียก น้ำพริกมะขามสด ไปจนถึงน้ำพริกไข่เค็ม มีมากมายสุดที่จะพรรณนา ใครอยากรู้ก็มาประจุ ให้ดีๆ จะได้เขียนตำราให้อ่านกันต่อไป

เงินทองอะไรก็ไม่เอาแล้ว ขอแค่ประจุแค่นี้ จะมากมายอะไร นักหนา

อยู่เมืองนอก ก็หัดเป็นชาวพุทธมากขึ้นได้

โดย เด็กวัด *

เป็นของธรรมชาติมากกว่า คนไทยอาศัยอยู่ในต่างแดนย่อมจะมีปัญหามากกว่าอยู่บ้านเรา เพราะเป็นเรื่องต่างถิ่น ต่างวัฒนธรรม ต่างภาษา ยิ่งคนไทยไปแต่งงานกับฝรั่งหรือชาติใดก็ตาม แต่พูดภาษาเขาไม่ได้ ยิ่งต้องปรับตัวมากมาย

สำหรับในยุโรป ปัญหาคนไทยคงไม่ต่างจากที่อื่นนัก มีสารพัดตั้งแต่เรื่องภาษา ความไม่เข้าใจกับสามี หรือทางบ้านสามี ลูกติดไป ไม่เรียนหรือเรียนไม่ได้ ทะเลาะเพราะสามีระหว่าง หึงหวง ติดการพนัน ติดเหล้า ติดยา หลายรายก็ลงท้ายถึงทำลายชีวิตกัน ลิงเหล่านี้ไม่ได้เกิดกับคนไทยเท่านั้น และ

* เด็กวัดเป็นนามแฝงของข้าราชการระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งขณะนี้ประจำการในต่างประเทศ

เกิดแล้วสามารถแก้ไขได้ สามารถสร้างชีวิตดูแลและครอบครัวให้เป็นสุขได้ หากไม่มองข้ามของดีจากไทยที่เคยอยู่ใกล้ตัว เมื่อมีชีวิตในไทย หรือแม้จะนี้ ในต่างแดน

ของดีที่สุดในไทยที่มีคุณค่าสูงส่งอย่างหนึ่งที่คนไทยพบเห็นทุกวัน เลยมองข้ามหรือนึกว่าตนเป็นแล้ว แต่ไม่เข้าใจว่าจะเป็นได้ ต้องศึกษาปฏิบัติ มิใช่เป็นเพราพ่อแม่เป็น หรือเพราเกิดมาเป็นคนไทย

ลิ้นนักคือ พุทธศาสนา หรือ ธরมะ ซึ่งฝรั่งหลายคนยอมดันดันไปในเด่นอีสานหรือภาคอื่นๆ ยอมทนยุ่ง ทนความร้อนอบอ้าว สภาพไม่รู้ภาษาอาหารอีสานที่ไม่คุ้นเคย เพื่ออยากต้นหาความจริงจากการปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อที่มีชื่อเลียงของไทย

ถึงแม้ท่านไม่พูดอังกฤษ หลวงพ่อชา สุวัฒโน หรือพระโพธิญาณเถร แห่งวัดหนองป่าพง อุบลราชธานี กลับไม่เห็นเป็นปัญหา

“น้ำร้อนก็มี น้ำเย็นก็มี ออกหอเตอร์ก็มี เหล่านี้คือชื่อภายนอก ลองชุ่มมือลงไปสิ ครก็รู้โดยไม่ต้องใช้ภาษา”

พระสุเมธ เป็นชาวแคลิฟอร์เนีย จบปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยเบร์คเลย์ เข้ามาไทยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2506 เดยสอนภาษาอังกฤษที่ ธรรมศาสตร์ และเรียนกรรมฐานที่วัดมหาธาตุ จากนั้นไปบวชที่หนองคาย จนได้รับการแนะนำให้ไปอยู่กับหลวงพ่อชาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509

หลังจากนั้น 10 ปี ต่อมา หลวงพ่อชาจึงมอบหมายให้พระสุเมธ ไปเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

จากสาขาวัดหนองป่าพงแห่งแรกในแคว้นชัชเชลส์ ทางตอนใต้ของกรุงลอนדון ที่มีชื่อว่า วัดป่าจิตติเวก พระสุเมธได้ขยายสาขาวัดหนองป่าพง

รูปปั้นหลวงพ่อชาในพระอุโบสถ

พระธรรมจักรอมราวดี พระบรมราชานวัด

ในอังกฤษออกไปที่ทางทิศเหนือของกรุงลอนดอนเพียง 50 กม. ที่ตั้งเดิม เป็นโรงเรียนมีพื้นที่ 75 ไร่ มีอาคาร 22 หลัง บริเวณท่ามกลางทุ่งนาชนบท อังกฤษ ตั้งชื่อว่า “วัดอมราวดี” แปลว่า ไม่เกิด ไม่ตาย

พระอุโบสถที่วัดอมราวดีมีลักษณะเรียบง่ายจนหลายคนอาจนึกว่า ยังตกแต่งไม่เสร็จ มีพระธรรมจักรอmorawadiเป็นพระประธาน ด้านมุมขวาหลัง เป็นรูปปั้นขนาดเท่าตัวจริงของหลวงพ่อชา ด้านซ้ายเป็นรูปถ่ายเจ้าอาวาส คือ พระราษฎรเมหะอาจารย์ หรือพระสุเมโธ หน้าพระประธานมีเบาะวางเป็นแท่น ประมาณ 7 – 8 แฉก ข้างละ 6 – 8 ใบ สำหรับพระ แม่ชีและบุคคลธรรมดา ได้ใช้นั่งสมาธิหรือร่วมทำวัตรเช้า-เย็น

พระอุโบสถนี้ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชธิราชราชนครินทร์ ทรงเป็นองค์ประธานในพิธีผูกพัทธสีมา และฉลองพระอุโบสถ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2542

ป้ายชื่อวัดอมราวดี นอกจากภาษาอังกฤษแล้วก็เขียนเป็นภาษาไทยเด่นชัด มีแม่ครัวใหญ่ซึ่งเป็นลศรไทยน้ำใจประเสริฐ ชื่อคุณลัดดา เป็นอาสาสมัครดูแลโรงครัว เรื่องอาหารการกินให้พระและคนในวัด 70 กว่าชีวิต มาตั้งแต่ตั้งวัดใหม่ๆ

ที่วัดอมราวดี มีการฝึกอบรมปฏิบัติธรรมแบบเดียวกับที่มีอยู่ใน วัดปฏิบัติทั้งหลายในประเทศไทย ทางวัดมีเรือนพักรองรับผู้เข้าร่วมทั้งชาย-หญิง ทุกฐานะได้ครั้งละประมาณ 40 – 50 คน โดยมีการประกาศตารางกำหนดวัน ล่วงหน้าให้สมัครทางอินเตอร์เน็ต ช่วงระยะเวลาปกติมีตั้งแต่ 2 – 4 วัน 9 – 10 วัน ไปจนถึงสองสัปดาห์ โดยพระอวุโสในวัดเป็นผู้นำการฝึกอบรม ในแต่ละปีจะมี การอบรมเป็นภาษาไทยด้วย

ห้องปฏิบัติธรรม ฝรั่งที่นั่งชั้ดตะหมาดไม่ได้ก็นั่งเก้าอี้ด้านหลัง
แต่ส่วนใหญ่นั่งชั้ดตะหมาดได้อย่างเรียบร้อย กราบได้อย่างดงามเหมือนคนไทย

ทางวัด ไม่มีการเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เข้าร่วม แล้วแต่ครัวทوا
เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายการจัดฝึกอบรมให้คนรุ่นต่อไป โดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่อคนสำหรับ
อาหาร สาธารณูปโภค ของใช้ที่จำเป็น ค่าประกัน ฯลฯ ตกหัวละ 20 ปอนด์ หรือ
1 พันบาทต่อวัน

ผู้เข้าร่วมทุกคนจะรับศีล 8 ตั้งแต่ต้น ระฆังปลุกครั้งแรกประมาณ
ตีสี่ ให้ตื่นออกไปลัมพัสอาหาศบริสุทธิ์ แรกๆ นึกว่าคงทำไม่ได้ แต่พอไปอยู่จริงๆ
ก็ไม่มีปัญหา นอกจากความสดชื่นจากบรรยากาศก่อนแสงอาทิตย์จะเริ่มปรากฏ
ขอบฟ้า ตีห้าลิบห้าก็เข้าไปนั่งสมาธิในห้องพระและร่วมกันสวัมโนต์ตอนเช้า
ทางวัดได้จัดพิมพ์หนังสือภาษาบาลี คำอ่านภาษาอังกฤษพร้อมคำแปลทำให้
ทุกคนสามารถเข้าร่วมได้และมีความเข้าใจซาบซึ้งมากยิ่งขึ้น

ไม่ว่าจะเป็นไตรลักษณ์ พرحمวิหารสี บทสรุปແຜ່ເມຕຕາໃຫ້ຕນເອງ
ຜູ້ມືອຸປະກຣຄຸນ ມິຕຣສຫຍ ສັຕຽ ເຈົກຮມນາຍເວຣ ແຫວດອາຮັກໜ້ ຜູ້ທີ່ດັບແລ້ວ
ຫີ່ອຍັງໄມ່ເກີດ ບທວ່າດ້ວຍກົງແໜ່ງກຣມ ບທທີ່ໃຫ້ພິຈາຮນາຮ່າງກາຍນຸ່ຍໍ່ວ່າ
ເໜືອນຄຸນຫັນທີ່ເຢັບປົດມິດຊືດເພື່ອຫ່ອທຸມວ້ຍວະຕ່າງໆ ທີ່ໄມ່ຂາວດູ 32 ອຍ່າງ

ອາຫາຣເຊ້າ ຈະເປັນຂ້າວໂອີຕຣອນໆ ຮາດລູກພຽນ ຂົນມປັງທານຍ
ແຍ່ມພລໄມ້ ທີ່ຖຸກຄົນຮັບປະທານເງີຍບໍ່ ອຍ່າງຕັ້ງໃຈ ແລະພິຈາຮນາວ່າອາຫາຣມີໄວ້
ເພື່ອຍັງຊີບໃຫ້ສຸຂພາດດີແຂ້ງແຮງ

ກາຣທີ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄມ່ພູດຂອະໄຮກນ້າຍ ລາກໄມ່ຈໍາເປັນຈົງໆ ຕລອດ
ຮະຍະເວລາທີ່ປົງປົກທີ່ຮຣມກົດເພື່ອໃຫ້ທຸກຄົນມີສາມາຊີ່ຍູ້ໃນອາຮມນີ້ “ຮະລຶກຮູ້”
ເລັງເຫັນສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນຫີ່ອ ໂມ່ຈໍາເປັນ ຈຳໄປຄົງຄວາມວ່າງເປົລ່າ

ໜັງອາຫາຣເຊ້າ ຈະເປັນກາຣທີ່ຝຶກໃຫ້ຍູ້ໃນອາຮມນີ້ທີ່ມີສົດ
ບາງຄົນກີ່ຂ່ວຍງານຄວ້າທັນຜັກ ປອກພລໄມ້ ສໍາຮັບອາຫາຣເຈົ້ອໃຫຍ່ຂອງວັນ
ບາງຄົນກີ່ປັດກວາດທີ່ອນ ທຳຄວາມສະອາດທ້ອງນໍ້າ ບາງຄົນຊັກເປີ່ຍິນຜ້າເຊື້ດຈານໝາມ
ສາຍໜ່ອຍກົກລັບມານັ້ນສາມາຊີ 45 ນາທີ ສັບກັບກາຣເດີນຈົກຈົ້າກ່ອນເຖິງ
ກີ່ວ່າມພລັດກັນຕັກອາຫາຣໄສ່ປາຕຣພຣ ແມ່ຊື່ ອານາຄາວິກ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກັບກາຣຝຶກອບຮມ
ແລ້ວຕັກອາຫາຣຮັບປະທານຮ່ວມກັນ

ບາງວັນໂຫຼດ ຈະມີຄົນໄທຍໍນໍາອາຫາຣມາຄວາຍທີ່ຫ້ອງຄວ້າໃຫຍ່ ພ້ອມໄມ່
ຄຸນລັດດາກີ່ຈະທຳກ່າຍເຕີຍຜັດ ຂົນມກູ້ຍໍ່ຊ່າຍທອດ ໄຊ່ເຈີຍວ ແມ່ກະຮ່ທັ່ງຂ້າວເໜີຍາ
ມະມ່ວງ ນໍາມາຄວາຍອາຈາຣຍ໌ ແລະພຣ ແມ່ຊື່ ທີ່ຮ່ວມກາຣຝຶກປົງປົກທີ່ຮຣມ
ໃນສ່ວນຂອງອາຫາຣທີ່ເໜີອກົດກມາຄົງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 40 ກວ່າຄົນ ຄຸນລັດດານັ້ນ
ຄົງມີຄວາມເມຕຕາກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພິເສດ ວັນທີນີ້ໄດ້ແຂບເກັບຂ້າວເໜີຍມະມ່ວງໄວ້
ຄອຍລ່ົງໃຫ້ແບບແນບນີ້ຢັນ

บางคนก็นั่งโดยไม่เล็กๆ แบบพับเพียบแทน

เรือนพักผู้ปฏิบัติธรรมชาย หญิง คนละหลัง

พระอุโบสถวัดယามเย็น มีทางเดินเบื้องบนระเบียงรอบด้านหน้า

บ่ายก็เป็นการนั่งสมาธิสลับเดินจงกรม นอกวัดมีถนนเล็กๆ ตัดทุ่งนาไว้ข้าวสาลี ถัว สวยงามเป็นธรรมชาติ ริมรั้วก็จะมีผลไม้ประเภทเบอร์ป่าทั้งหลายขึ้นอยู่ ใช้เวลาเดินวนกลับมาวัด 1 รอบ ก็เกือบชั่วโมง

ตกเย็นจะมีการสอนโยคะ บางช่วงอาจมีการสอนรำมวยจีนด้วยซึ่งทั้ง 2 อย่างต่างก็มีส่วนลับพันธ์สนับสนุนเกือภูลการฝึกลมหายใจเข้า/ออก ทั้งล้วน กีฬาอื่นๆ เช่น กอล์ฟ หากผู้ฝึกนำเรื่องลมหายใจ สมาธิ มาผสมผสานใช้คงจะสามารถเล่นได้ดีขึ้นอย่างแน่นอน

ทุ่มครึ่ง พังอาจารย์บรรยายธรรมตอบคำถามที่ผู้เข้าร่วมเขียนถาม ล่วงมโนต์ทำวัตรเป็น ก่อนแยกย้ายกันเข้านอนไม่เกินลีทุ่ม อาจารย์ย้ำให้ทุกคนหมั่นให้ความเมตตาปราณາดีกับตนเองเสมอ การระงับความโกรธผู้อื่นด้วยเมตtagเพื่อให้ตนเองเป็นสุขนั่นเอง

สำหรับผู้ที่ชอบหุ่นหลัง โกรธคนโน้นคนนี้เป็นประจำ ท่านเล่าว่า
หลวงพ่อชาเครย์น้ำพิกาปลุกให้ดู พร้อมพูดเชิญให้ลองกรอบแบบที่เป็นอยู่
ต่อไปเรื่อยๆ อีกสักสองชั่วโมง ดูว่าจะทำได้ไหมและตัวเองดีไหม

ความสงบเงียบและนิ่งกวายในห้องที่ถึงแม้จะมีฝรั่งและผู้เข้าร่วมต่างเพศ ต่างวัย นั่งอยู่ร่วมกันถึงกว่า 45 คน แต่มีพลังอย่างน่าประหลาดใจ ยิ่งวันพระจันทร์เต็มดวง ความนิ่งสงบของผู้บูชาบัดทุกคนท่ามกลางแสงจันทร์และแสงเทียนหน้าโต๊ะหมู่พระพุทธรูป เป็นภาพและความรู้สึกที่น่าประทับใจยิ่งนักว่าพุทธศาสนาได้หยั่งรากมาลึกล้ำราชอาณาจักรแล้วอย่างมั่นคงสมความมุ่งหมายของหลวงพ่อชาทุกประการ

นอกจากสาขาของวัดหนองป่าพงในไทยประมาณ 250 สาขาแล้ว
ยังมีสาขาของวัดหนองป่าพงในนานาประเทศ ตั้งแต่องกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี
แคนาดา สหรัฐฯ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ กว่า 15 แห่ง คนไทยที่อาศัยอยู่
ในต่างประเทศที่ใกล้สาขาเหล่านี้ สามารถไปลองปฏิบัติธรรมได้ และน่าจะมี
ความสะดวกสบายกว่าวัดป่าในบ้านเราระดับชั้น

อันที่จริงชาวไทยในยุโรปต่างก็เข้าวัดไทย ทำบุญกันเป็นประจำอยู่แล้ว คนไทยอยู่ไกลบ้านเพียงใดก็ไม่เคยห่างการให้ทานทำบุญ ทำจิตใจให้ผ่องใส เปิกบาน อย่างไรก็ตาม การทำบุญนั้นยังสามารถทำเพิ่มขึ้นได้อีก และได้บุญมากยิ่งขึ้นแบบทันทีไม่ต้องรอชาติหน้า คือ การทำsmithภารนาในวัดใกล้ตัว และที่บ้านเป็นประจำ เพื่อให้จิตใจสะอาด เห็นถึงศีล สมารีเกิดปัญญา

สำหรับข้าราชการไม่จำเป็นต้องขวนขวยไปเรียนหลักสูตรบริหาร หรืออบรมนักบริหารชั้นสูงในต่างประเทศ แค่หาโอกาสเข้าร่วมปฏิบัติธรรม

เป็นประจำจะเป็นข้าราชการที่มีความสำรวมในจิต กาย วาจา มีพรหมวิหารลีเป็นที่ตั้ง พร้อมสติปัญญาเพื่อใช้ในการบริหารและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ครก็ตามที่มีโอกาสเข้าร่วมการสวดมนต์ทำวัตรเย็นในพระอุโบสถ วัดอมราวดี พังເเลียงพระ และแม่ชีนานาชาติที่สวดเป็นภาษาบาลีที่พร้อมกัน อย่างนิมนวลแต่หนักแน่น ย้อมอดไม่ได้ที่จะรู้สึกปฏิปราวโมทย์ว่า ลิ่งที่พระพุทธเจ้า ทรงคันพับสองพันห้าร้อยกว่าปีให้หลังยังสามารถได้รับการปฏิบัติจากผู้คนชาติ ภาษาต่างๆ เมื่อเดิมทั้งที่วัดนี้และวัดอื่นๆ และในบ้านชาวพุทธทั่วโลก

อาจารย์เล่าว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพจะหลุดพ้นความทุกข์ ละจากบาป ซึ่งทำให้เราต่างจากลัตว์ เมื่อสวดมนต์ก็ควรระลึกว่า เราไม่ได้ทำอยู่คนเดียว ในหลายๆ แห่งหนของประเทศที่เราราด้วยอยู่ และที่อื่นๆ ในโลก ก็มีคนสวดมนต์ ยืดถือพระพุทธ พระธรรม พระสัngha เป็นส่วน ที่ฟังทั้งนั้น ทั้งยังเป็นยัณต์กันฝึกสำหรับผู้ที่กลัวผิดได้ด้วย

สำหรับคนไทยในต่างแดน การฝึกสมาธิภานุ ผู้ปฏิบัติทุกคน สามารถทำได้ในบ้านและทุกขณะ หากเพียงนึกถึงลมหายใจเข้า – ออก การฝึกต้องไม่ผึ่นตัวเอง แต่อย่างการทำเพราจะทำให้ตนเกิดความยินดี ความเบิกบานจากการเป็นผู้รู้ ผู้เข้าใจ ได้ประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว และสังคม ได้รับผลบุญตอบแทนในชาตินี้ทันที

สำหรับคนไทยในต่างแดนเพียงเท่านี้ ก็จะทำให้ตัวเรา สามี แม่สามี ลูกติด ลูกตามสามี อยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขในต่างแดน

---

* ผู้ที่สนใจโปรดเบิดเว็บไซต์

www.amaravati.org หรือ www.forestsangha.org หรือ www.shammatacks.org.uk

ວຽສ-ວາພ (Wroclaw)

ສຸກາດີຣີ ອມາຕຍກຸລ

ວຽສ-ວາພ (Wroclaw) ເປັນອົກເມືອງທີ່ສ້າງາມ
ມີຄວາມເປັນເອກລັກຂົນ ແລະເຕັມໄປດ້າຍເຮືອງຮາວທາງປະວັດຄາລຕົຮ໌ແລະວັດນອຮ່ມ
ວຽສ-ວາພເປັນເມືອງໃນແຄວັນຊີເລເຊີຍ (Silesia) ທີ່ອູ້ທາງກາດຕະວັນຕົກເລີ່ມໃຫ້
ຂອງໄປແລນດ໌ ແຄວັນຊີເລເຊີຍອູ້ດິດກັບຊາຍແດນປະເທດສາທານຮູ້ເຊີກ (Czech
Republic) ແປ່ງເປັນຊີເລເຊີຍຕອນນນ (Upper Silesia) ແລະຊີເລເຊີຍຕອນລ່າງ
(Lower Silesia)

ภูมิประเทศของแคว้นชีเลเชียดงงามด้วยธรรมชาติที่หลากหลาย มีเทือกเขาซูเดต์ (Sudety) เป็นแนวเขตชายแดนติดกับประเทศเช็ก ภูเขาที่สูงที่สุดของเทือกเขาซูเดต์ ชื่อ การ์โคโนสเซ (Karkonosze) ซึ่งมีอุทยานแห่งชาติ (Karkonosze National Park) ที่อยู่ต่อนบนของภูเขาดังกล่าวได้รับการยอมรับจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ให้เป็นแหล่งอนุรักษ์ระบบบินิเคน์ (UNESCO : World Biosphere Reserve) ชีเลเชียเคยเป็นแคว้นที่มีวัฒนธรรมรุ่งเรืองมากันตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 10 ปัจจุบันยังคงเห็นความโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรมของบ้านเมืองรวมทั้งปราสาทราชวัง คฤหาสน์ ป้อมปราการ และสถานที่สำคัญทางศาสนา

สำหรับเมืองวรอส-วาฟนั้น เป็นเมืองหลวงของชีเลเชียตอนล่างตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโอดรา (Odra River) มีประชากร 632,240 คน (ข้อมูลเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2009) นับเป็นเมืองใหญ่อันดับ 4 ของโปแลนด์

กล่าวกันว่าชนเผ่าซลาวิก ชเลซา (Slavic Slezza) ได้มาตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่ปัจจุบันเป็นแคว้นชีเลเชีย ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 8 และมีบันทึกว่าเมืองวรอส-วาฟสร้างโดยดยุคจากเช็ก ชื่อ วรاتิสเลา ที่ 1 แห่งโบเยเมีย (Duke Vratislaus I of Bohemia) เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 10 ซึ่งเชื่อกันว่าอาจเป็นที่มาของชื่อเมืองวรอส-วาฟ จุดแรกที่สร้างเมืองคือบริเวณอสตรูฟ ตุมสกี (Ostrow Tumski) โดยมีวัดถุประสังค์เพื่อเป็นป้อมปราการป้องกันชายแดนของตน วรอส-วาฟเป็นที่มั่นของอาณาจักรโบเยเมียที่อยู่ระหว่างทางหลวงที่กษัตริย์ในยุโรปใช้เป็นเส้นทางการเดินทาง (Via Regia) กับเส้นทางสาย琥珀น (Amber Road)

ระหว่างปี ค.ศ. 1000-1335 วรอส-วาฟเป็นเมืองหลวงของชีเลเชียภายใต้กษัตริย์แห่งราชวงศ์ปีแอสต์ (Piast) ซึ่งเป็นราชวงศ์แรกของโปแลนด์

และตั้งแต่ปี ค.ศ. 1000 วรอส-วาฟยังเป็นที่ประทับ/ที่ทำการของพระมุขของศาสนาคริสต์ (seat of the Bishop) ด้วย ทำให้วรอส-วาฟเป็นเมืองหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในขณะนั้น

วรอส-วาฟกลับไปอยู่ใต้การปกครองของเช็กอีกในปี ค.ศ. 1335 จนถึง ค.ศ. 1526 เมื่อรัชชาธิคห์ทั้งหมดถูกรวบเข้ากับอาณาจักรฮับส์บวร์ก (Habsburg Empire) ของอสเตรีย ทำให้วรอส-วาฟกลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรฮับส์บวร์กไปด้วย (ค.ศ. 1526-1741) ต่อมาวรอส-วาฟถูกย้ายไปอยู่ภายใต้การดูแลของกษัตริย์เฟรเดอริกมหาราช (Frederick the Great) แห่งปรัสเซีย ระหว่างปี ค.ศ. 1741-1871 ช่วงนั้นวรอส-วาฟถูกเรียกว่า เบรสเลา (Breslau) เมืองวรอส-วาฟยังคงเป็นเมืองของเยอรมันระหว่างปี ค.ศ. 1871-1945 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1945 วรอส-วาฟจึงกลับมาอยู่กับโปแลนด์ majanถึงปัจจุบัน

วรอส-วาฟเคยรุ่งเรืองมาก แต่ได้รับผลกระทบเลี่ยหายอย่างหนักจากสงครามต่างๆ โดยเฉพาะสงคราม 30 ปี (Thirty Years' War) ซึ่งเป็นสงครามศาสนาระหว่างคาಥอลิกกับโปรเตลแتنตที่เกิดขึ้นในยุโรประหว่างปี ค.ศ. 1618-1648 โดยดินแดนของเยอรมันที่เป็นสนามรบอยู่ 30 ปี ประสบความพินาศในเกือบทุกด้าน

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพเยอรมันตั้งกองบัญชาการอยู่ที่วรอส-วาฟด้วย ทำให้เกิดความเลี่ยหายและบ้านเมืองถูกทำลายจากการสู้รบ หลังสงครามจึงได้มีการบูรณะและสร้างเมืองขึ้นใหม่ให้กลับมาอยู่ในสภาพเดิมก่อนสงคราม นอกจากนี้ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการโยกย้ายพลเมืองชาวเยอรมันออกจากวรอส-วาฟ และให้ประชาชนจากทางตะวันออกในเขตลูฟ (Lwow – ปัจจุบันอยู่ในประเทศยูเครน) อพยพเข้ามายังแท่น

เป็นจำนวนนับหมื่นคน พากเข้าได้นำทรัพย์สมบัติและลิงที่เป็นอนุสรณ์ต่างๆ กลับมาที่วรอส-วาฟด้วย เช่นรูปปั้นกวีชาร์โภแลนด์ หนังสือและเอกสารทางประวัติศาสตร์ ภาพวาดสำคัญๆ เป็นต้น

จากการที่วรอส-วาฟถูกเปลี่ยนมือไปอยู่ภายใต้การปกครองของหลายอาณาจักรในยุโรป ทำให้วรอส-วาฟ มีวัฒนธรรมที่ผสมผสานและหลากหลาย นับเป็นเอกลักษณ์หนึ่งที่โดดเด่นของวรอส-วาฟ ดังจะเห็นได้จากงานด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม ประติมกรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่นต่างๆ

สถานที่สำคัญของวรอส-วาฟ

วรอส-วาฟได้รับฉายาว่าเป็น “เวนิสของโภแลนด์” เพราะสร้างอยู่บนพื้นแผ่นดินที่เป็นเกาะทั้งหมด 12 เกาะ มีแม่น้ำและคลองล้อมรอบเชื่อมต่อกันโดยสะพานรวม 127 สะพาน นับว่าเป็นเมืองที่มีสะพานมากที่สุดแห่งหนึ่งของยุโรป รองจากเมืองเวนิสในอิตาลี เมืองอัมสเตอร์ดัม ในเนเธอร์แลนด์ และเมืองเซนต์ปีเตอร์เบอร์กในรัสเซีย สะพานเก่าแก่ที่สุดของวรอส-วาฟคือ สะพานเปียเซก (Piasek Island Bridge) สร้างในปี ค.ศ. 1845 ส่วนสะพานที่มีชื่อเสียงมากคือ กรุนเดวอล์ดสกี (Grundwaldzski) เป็นสะพานแขวนที่ยาวที่สุดแห่งหนึ่งของโภแลนด์ สร้างเสร็จในปี ค.ศ. 1910 มีชื่อเดิมว่าสะพานอิมพีเรียล (Imperial Bridge)

สถานที่สำคัญๆ ในเมืองวรอส-วาฟมีหลายแห่ง ได้แก่

จัตุรัสการค้า (Market Square) จากยุคกลาง (คริสต์ศตวรรษที่ 13) โภแลนด์เรียกว่า ไรเนค (Rynek) เป็นรูปทรงลีโอเลี่ยมผืนผ้าขนาด 212 X 175 เมตร ยังใหญ่เป็นอันดับสองของโภแลนด์รองจาก

จัตุรัสการค้า เมืองวโรส-วาฟ

เมืองคราคูฟ (Krakow) จัตุรัสการค้านี้ก็เป็นศูนย์กลางทางการเมือง ลัทธม และวัฒนธรรมของวโรส-วาฟ ใจกลางจัตุรัสการค้ามีศาลาเมืองรูปทรง哥ธิค (Gothic) ที่เด่นเป็นสง่า ส่วนบริเวณโดยรอบจัตุรัสเป็นบ้านเรือนรูปทรงคลิปะ และสถาปัตยกรรมจากยุคเรอเนสซองซ์ (Renaissance ยุคฟื้นฟูคลิปวิทยาการในยุโรป – คริสต์ศตวรรษที่ 14-15 จนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 20) แม้ว่าเมืองทั้งหมดได้ถูกทำลายลงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่เมื่อมีการสร้างเมืองใหม่กลับขึ้นมาก็ยังคงเอกลักษณ์และรูปแบบของคลิปะดังกล่าว มีอาคารบางแห่งยังรักษาของเก่าดั้งเดิมไว้ได้ เพราะไม่ได้ถูกทำลายในสงคราม

ทางด้านตะวันตกของจัตุรัสการค้าเคยมีตลาดค้าขายขนสัตว์ (Wool Market) ซึ่งเป็นลินคามีค่าที่ทำการค้าขายกันมาตั้งแต่ยุคกลางจนถึงปี ค.ศ. 1905

จัตุรัสเกลือ (Salt Square) อยู่ติดกับจัตุรัสการค้า แต่มีขนาดเล็กกว่า คือ 100 X 90 เมตร สมัยก่อนเป็นที่ซื้อขายแลกเปลี่ยน “เกลือ” ซึ่งถือเป็นสินค้าที่มีค่าอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีการค้าขายน้ำผึ้ง เครื่องหนัง เชือก และเนื้อแพะด้วย เดயเรียกจัตุรัสนี้กันว่า จัตุรัสโปแลนด์ (Polish Square) เนื่องจากฟอค้าส่วนใหญ่เป็นชาวโปแลนด์ ปัจจุบันบริเวณจัตุรัสนี้มีชุมชนชาวโปแลนด์อยู่จำนวนมากนิดเดียว

ศาลาเมือง (Town Hall - Ratusz) เป็นสถาปัตยกรรมทรงกอธิคที่งดงามที่สุดแห่งหนึ่งของโปแลนด์และยุโรปตะวันออก เริ่มสร้างในปี ค.ศ. 1290 จากนั้นได้มีการต่อเติมปรับปรุงเพิ่มเติมเรื่อยมาอีก 250 ปี หอคอยของศาลาเมืองสูง 66 เมตรเป็นศิลปะเรอเนสซองซ์ มีตราประจำเมืองประดับอยู่ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1536 ส่วนด้านตะวันออกของศาลาเมืองมีนาฬิกาดาราศาสตร์ (astronomic clock) ที่ติดตั้งในปี ค.ศ. 1580 โดยเข็มยาวที่บอก

ศาลาเมืองวโรส-瓦ฟ และนาฬิกาดาราศาสตร์

หอคคอylecaala เมืองวารอส-วาฟ

โบสถ์เซนต์เอลิชาเบธ

ชั้วโมงมีรูปพระอาทิตย์ติดอยู่ ส่วนเข็มลับบอกนาทีมีรูปพระจันทร์ นอกจากนี้ ที่อยู่ตามมุม 4 ด้านของนาฬิกาคือลัญลักษณ์โบราณของอียิปต์บอกฤกษ์กาล 4 ฤกษ์

สถาปัตยกรรมภายในศาลาเมืองเป็นรูปทรงกอธิค ส่วนด้านนอกได้รับการตกแต่งด้วยงานประดิษฐ์ที่เป็นศิลปะกอธิคอย่างละเอียดและงดงามยิ่ง ดังเช่น ด้านทิศใต้ของอาคารเป็นงานประดิษฐ์จากคริสต์ศตวรรษที่ 19 ด้วยรูปปั้นคนสำคัญๆ ของรอส-วาฟ เรียกว่า “Gallery of Townpeople” แต่ก่อนศาลาเมืองคือศูนย์กลางการบริหารงานของรอส-วาฟ และนับว่าเป็นความโชคดีที่ศาลาเมืองไม่ได้ถูกทำลายในสงครามโลกครั้งที่ 2 เพียงแต่เสียหายแค่ร้อยละ 10 เท่านั้น ปัจจุบันภายในศาลาเมืองคือพิพิธภัณฑ์ศิลปะ

ด้านหน้าของศาลาเมือง เป็นที่ตั้งรูปปั้นของอเล็กซานเดอร์ เฟรโด (Aleksander Fredro ค.ศ. 1793-1876) นักเขียนและกวีชาวโปแลนด์ ผู้มีชื่อเสียงจากการเขียนเรื่องขับขันเกี่ยวกับชนชั้นสูงของโปแลนด์ รูปปั้นดังกล่าวถูกนำมาจากเมืองลูฟเมื่อปี ค.ศ. 1956 เพื่อมาตั้งแทนที่รูปปั้นจักรพรรดิไชเซอร์วิลไฮล์ม (Emperor Kaiser Wilhelm) หรือ ไชเซอร์ วิลเลียม ของเยอรมัน

โบสถ์เซนต์เอลิซาเบธ (The Church of St. Elizabeth) เป็นโบสถ์เก่าแก่และมีหอคอยสูงที่สุดแห่งหนึ่งของเมืองรอส-วาฟ มีสถาปัตยกรรมทรงกอธิค สร้างเมื่อกลางคริสต์ศตวรรษที่ 14 ส่วนหอคอยนั้นสร้างเสร็จในปี ค.ศ. 1482 (หอคอยเดิมเคยสูงถึง 128 เมตร ปัจจุบันสูง 91 เมตร) โบสถ์เซนต์เอลิซาเบธเป็นโบสถ์ของคริสต์ศาสนานิกายโพรเตสแตนต์มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1525 โบสถ์หลังนี้เคยถูกไฟไหม้และถูกทำลายเสียหายจากสงครามต่างๆ จนต้องมีการบูรณะซ่อมแซมใหม่หลายครั้งมานานถึงที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน ภายในโบสถ์มีแท่นบูชา (altars) ศิลปะกอธิคและเรือนยอดของซึ่งที่ด้านในยังคงมีหอคอยของบุคคลสำคัญๆ ของเมือง

มหาวิทยาลัยวโรส-วาฟ (Wroclaw University) แต่เดิมเป็นเพียงสถาบันการศึกษาที่สร้างเมื่อปี ค.ศ. 1702 โดยพระราชนูชาของจักรพรรดิเลโอด์ปที่ 1 (Emperor Leopold I) และต่อมาได้กล่าวเป็นมหาวิทยาลัยวโรส-วาฟในปี ค.ศ. 1811 ทั้งนี้ ในช่วงสมครามอสเตรีย-ปรัสเซียปี ค.ศ. 1741 สถาบันการศึกษาแห่งนี้ได้ถูกเปลี่ยนเป็นโรงพยาบาล คุก และร้านอาหาร ส่วนช่วงปลายสมครามโลกครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยวโรส-วาฟกลับเป็นศูนย์นักวิชาการของท่านเชียร์รัม หลังจากสมคราม อาจารย์ของมหาวิทยาลัยที่เป็นชาวเยอรมันทั้งหมดถูกขับออกไป และให้อาจารย์จากมหาวิทยาลัยลูว์ฟ (University of Lwow) ย้ายเข้ามาสอนแทน นับเป็นครั้งแรกที่มีอาจารย์ชาวโปแลนด์สอนที่มหาวิทยาลัยวโรส-วาฟ

ผู้ได้รับรางวัลโนเบลที่จบจากมหาวิทยาลัยวอรอส-วาฟ

มีผู้จัดการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ที่มีชื่อเลียงของโปแลนด์ และของโลกหลายคน รวมทั้งผู้ที่เคยได้รับรางวัลโนเบล 9 คน ซึ่งหนึ่งในจำนวนนี้คือนักนิวเคลียร์ฟิลิกส์ชื่อ แมกซ์ บอร์น (Max Born)

อาโลอยส์ อัลชไอยเมอร์ (Alois Alzheimer) จิตแพทย์ชาวเยอรมัน (เกิดปี ค.ศ. 1864) ผู้ทำการศึกษาวิจัยและค้นพบโรคภาวะสมองเสื่อม เมื่อปี ค.ศ. 1906 ทำให้โกรนีได้ชื่อว่า โรคอัลชไอยเมอร์ หรืออัลไซเมอร์ เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์จิตวิทยาที่มหาวิทยาลัยวรอส-วาฟ (ขณะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของเยอรมันเรียกว่า มหาวิทยาลัยเบรสเลา (University of Breslau) เมื่อปี ค.ศ. 1912 แต่ระหว่างเดินทางมาโดยรถไฟ เขามีสบายนอย่างมากและในที่สุดได้เลี้ยวติดลงด้วยโรคหัวใจที่เมืองเบรสเลา (วรอส-วาฟในปัจจุบัน) เมื่อปี ค.ศ. 1915 อายุ 51 ปี

นอกจากนี้ โรเบิร์ต บุนเซน (Robert Bunsen – ค.ศ. 1811-1899) นักเคมีชาวเยอรมัน ยังเคยเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยวรอส-วาฟ (ขณะนั้นคือมหาวิทยาลัยเบรสเลา) เขายังเป็นผู้พัฒนาตะเกียงก๊าซให้เปลาไฟ ปราศจากลี ซึ่งช่วยให้ทำการศึกษาลีของเปลาไฟได้ง่าย จึงได้มีการตั้งชื่ออุปกรณ์ในห้องทดลองตามชื่อของเขาว่า Bunsen Burner

อาคารที่สวยงามและมีชื่อเลียงที่สุดของมหาวิทยาลัยคือ หอประชุมเลโอโพลด์ (Aula Leopoldina) ตกแต่งภายในด้วยศิลปะบารอก (Baroque) อย่างงดงามวิจิตรบรรจงยิ่ง มีงานแกะสลักปูนปั้น งานประดิษฐกรรม โดยฟرانซ์ โจเซฟ แมนโกลด์ท (Franz Josef Mangoldt) และงานจิตรกรรมของคริสตอฟ ไฮน์เดเกอ (Christoph Handke)

หอประชุมลีโอลิปเล็ต์ มหาวิทยาลัยวารอส-วาฟ (ภาพโดยคุณอวันดาฯ)

(จากซ้าย) ผู้เขียน, ออท. อัครสิทธิ์ อมาตยกุล, และคุณอวันดา อมติวัฒน์

หอสมุดօอลโลสลีเนียม (The Ossolineum Library) แต่เดิมเป็นอาคารหมู่ของพระราชวัง ตั้งอยู่บนริมฝั่งแม่น้ำโอดรา ถูกทำลายเลียหายในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงได้มีการสร้างขึ้นมาใหม่ด้วยสถาปัตยกรรมบารoque ในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 17 เคยใช้เป็นโรงพยาบาล โรงพยาบาล โรงเรียน และวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นหอสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้าและเก็บเอกสารสำคัญของชาติ ถือว่าเป็นหอสมุดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโปแลนด์

หอสมุดօอลโลสลีเนียมจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1871 โดยโจเซฟ แมกซิมิเลียน ออสโลลินสกี (Jozef Maksymilian Ossolinski) ได้เริ่มเก็บสะสมหนังสือและเอกสารสำคัญต่างๆ ของโปแลนด์ระหว่างที่เขายื่นตัวที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เพราะช่วงนั้นโปแลนด์ถูกแบ่งปันดินแดนออกไปจนไม่เหลือเป็นประเทศ ทำให้เขاهันความจำเป็นที่ต้องเก็บเอกสารที่มีค่าเกี่ยวกับโปแลนด์ไว้ให้ได้มากที่สุด ห้องสมุดส่วนตัวของเขาย้ายออกมากขึ้นจนกลายเป็นหอสมุดใหญ่ และถูกย้ายไปอยู่ที่ลูฟ (ปัจจุบันอยู่ในประเทศญี่ปุ่น) จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ย้ายกลับมาอยู่ที่วรอส-วาฟ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลคอมมิวนิสต์ที่ปกครองโปแลนด์อยู่ขณะนั้นได้ยึดห้องหนังสือและเอกสารดังกล่าวไปมากกว่าร้อยละ 80 ที่เหลืออยู่ปัจจุบันคือที่เก็บอยู่ในห้องสมุดօอลโลสลีเนียมนั่นเอง ตัวอย่างเอกสารสำคัญและมีค่าที่ยังได้แก่ งานเขียนของอาดัม มิชเกียวิทซ์ (Adam Mickiewicz) และของนิโคลัส โคเปอร์นิคัส (Nicolas Copernicus) นอกจากนี้มีภาพวาดโดยเรมบรานท์ (Rembrandt) และดูเรอร์ (Durer) เป็นต้น

หอประชุมประชาชน (People's Hall – Hala Ludowa) มีชื่อเดิมว่า หอประชุมฉลองครบรอบ 100 ปี (Centennial Hall) สร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์ครบรอบ 100 ปี ที่โปแลนด์ร่วมกับกองทัพพันธมิตรสู้รบชนะกองทัพ

โนโปเลียนที่เมืองไลปซิก (Lipsk หรือ Leipzig ในภาษาเยอรมัน) ออกแบบโดยแมกซ์ เบอร์ก (Max Berg) สร้างปี ค.ศ. 1911-1913 ในขณะนั้นถือเป็นสิ่งก่อสร้างด้วยคอนกรีตและเหล็กที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งในยุโรป บันยอดตรงส่วนกลางของหอประชุมเป็นโดมทรงกลมขนาดใหญ่ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 65 เมตร (200 พุต) กล่าวกันว่าเป็นการสร้างโดมที่ใหญ่ที่สุดนับจากยอดโดมแพนทีโอน (Pantheon) ของอิตาลี หลังคาโดมเปิด-ปิดได้โดยระบบพิเศษภายในหอประชุมจุคนได้ 7 พันคน ปัจจุบันหอประชุมนี้ใช้เป็นที่แสดงคอนเสิร์ต โรงละคร สนามกีฬา และงานแสดงลินค์ค้า เป็นต้น หอประชุมประชาชนไม่ได้รับความเสียหายจากสงครามโลกครั้งที่ 2

หอประชุมประชาชน

องค์การยูเนสโก (UNESCO) ยกย่องให้หอประชุมประชาชนแห่งนี้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม (World Cultural Heritage) เมื่อปี ค.ศ. 2006

ด้านนอกหอประชุมประชาชนมีอาคารต่างๆ รายรอบ ส่วนลานด้านหน้าก่อนถึงทางเข้าหอประชุมที่ใช้เป็นที่จัดนิทรรศการนั้น มีงานประติมากรรมเป็นแท่งเหล็กแหลม เรียกว่า “Iglica” สูง 96 เมตร ซึ่งแต่ก่อนเคยมีความสูงถึง 106 เมตร กล่าวกันว่าไม่กี่ชั่วโมงหลังจากที่ยกแท่งเหล็กสูงขึ้นตั้งแสดง ก็เกิดฟ้าผ่ายอดแหลม ทำให้แท่งเหล็กล้มลงมา ในปี ค.ศ. 1964 ได้มีการลดระดับยอดแหลมลงเพื่อความปลอดภัย เหลือเพียง 96 เมตร ดังปัจจุบัน แท่งเหล็กแหลม “Iglica” ออกแบบโดย สถานีสลาร์ฟ แฮมเบิล (Stanislaw Hampel) ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1948 เป็นของขวัญที่ประชาชนรัสเซียมอบให้กับประชาชนโปแลนด์

ห้องแสดงภาพวัด Panorama of Raclawice เป็นอาคารรูปทรงกลม ภายในบรรจุภาพที่สำคัญยิ่งของโปแลนด์ คือภาพการต่อสู้ที่รัชวาริเช (Panorama of Raclawice) ซึ่งเป็นการต่อสู้ที่โปแลนด์ได้รับชัยชนะเหนือรัสเซียเมื่อวันที่ 4 เมษายน ค.ศ. 1794 ที่รัชวาริเช ภาพวัดดังกล่าวมีขนาดใหญ่และสูงมาก (ยาว 120 เมตร สูง 15 เมตร) วาดโดยจิตรกร ยาน สถากา (Jan Styka) และวอยเชค คอสแซก (Wojciech Kossak) ใช้เวลาวาด 9 เดือน ได้มีการpub เมื่อปี ค.ศ. 1894 ว่าภาพวนนี้อยู่ที่ลูฟ ต่อมาก็นำกลับมาโปแลนด์ เมื่อปี ค.ศ. 1946 และนำมาแสดงที่เมืองวรอส-วาฟในปี ค.ศ. 1985 ในอาคารทรงกลมที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงภาพวนนี้โดยเฉพาะ

ออสตราฟ ตุมสกี (Ostrow Tumski - Cathedral Island) แต่ก่อนบริเวณนี้เคยเป็นเกาะในแม่น้ำโอดรา (Odra River) และ ณ ที่แห่งนี้คือจุดเริ่มต้นประวัติศาสตร์ของเมืองวรอส-วาฟนั้นเอง เพราะเป็นที่ดินดอนจากเชิง

ชื่อ วราติสเลา ที่ 1 แห่งโบอีเมียมาร์วังเมืองเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 10 และในปี ค.ศ. 1000 ก็ได้เป็นที่ประทับ/ที่ทำการของประมุขของศาสนาก里斯ต์ (seat of the Bishop) ด้วย ในปี ค.ศ. 1292 เมืองรอส-วาฟบ้ายไปอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำโอดรา แต่บริเวณดังกล่าวยังคงความสำคัญอยู่ จนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้มีการสร้างถนนเชื่อมระหว่างฝั่งของแม่น้ำโอดรา ทำให้อลตรูฟ ตุมสกี ไม่มีสภาพที่เป็นเกาะอีกต่อไป ส่วนสะพานตุมสกี (Tumski Bridge) ได้เชื่อมเกาะตุมสกีกับเกาะเปียเซก (Piasek Island – Sand Island) ซึ่งสะพานที่เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้สร้างเมื่อปี ค.ศ. 1888-1892

อลตรูฟ ตุมสกี มีถนนเล็กๆ เดินถึงกันได้โดยรอบ ได้ชื่อว่าเป็นเกาะแห่งโบสถ์ (Cathedral Island) เพราะมีโบสถ์อยู่มากมายในบริเวณนี้ ดังเช่น โบสถ์เซนต์จอห์น (Cathedral of St. John the Baptist) เป็นสถาปัตยกรรม哥ธิคที่โดดเด่น มีหอคอยและยอดแหลมอยู่ 2 ข้างทางด้านหน้าของโบสถ์ มีงานประดิษฐ์และการแกะสลักปูนปั้นที่งดงามมาก โบสถ์เซนต์จอห์นแห่งนี้เริ่มสร้างเมื่อปี ค.ศ. 1244 และถือเป็นอาคารที่สร้างด้วยอิฐแห่งแรกของโปแลนด์ งานก่อสร้างโบสถ์เซนต์จอห์นยังคงดำเนินเรื่อยมานานอีก 500 ปี สถาปัตยกรรมภายในโบสถ์เป็นทรง哥ธิคที่มีเพดานสูงแหลม ประดับด้วยกระจกสีรอบด้านที่เป็นเรื่องราวทางศาสนา ส่วนแท่นบูชาหลักของโบสถ์ได้รับการประดิษฐ์ตกแต่งด้วยงานประดิษฐ์และการทาสีจากเมืองลูบลิน (Lublin) เมื่อปี ค.ศ. 1522 เป็นรูปพระแม่มารีกำลังนอนหลับ (The Virgin Mary falling asleep) นอกจากนี้ภายในโบสถ์มีออร์เกนท์ใหญ่ที่สุดในโปแลนด์ ซึ่งก่อนลงครามถือว่าใหญ่ที่สุดในโลกด้วย

โบสถ์เซนต์จอห์นได้รับความเลียหายอย่างหนักในสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ได้รับการบูรณะซ่อมแซมขึ้นใหม่ แต่ก็ยังคงมีร่องรอยกระสุนอยู่ตามกำแพงโบสถ์ให้เห็นอยู่บ้าง

โบสถ์เซนต์จอห์น ที่ออสเตรีย ตุ่มลกี

ด้านหน้าของโบสถ์เซนต์จอห์น (ภาพโดยคุณอวันดาฯ)

โบสถ์ Holy Cross ออสเตรีย ตุ่มลกี

โนลส์บัน Hague ออสเตรีย ตุ่นสกีริมฝั่งแม่น้ำโอดรา

สะพานเปียเลกาเชื่อมกับเก้าอี้อสเตรีย ตุ่นสกี

นอกจากนี้ยังมี โบสถ์เซนต์แมรี (Church of St. Mary) บนเกาะเบียเลก เป็นอาคารอิฐขนาดใหญ่ที่เป็นสถาปัตยกรรมกอธิค ทั้งด้านนอกและด้านใน ประดิษฐานทางเข้ารูปทรงกอธิค มีความเรียบง่ายแต่โดดเด่น โบสถ์เซนต์แมรี สร้างในช่วงที่สองของคริสต์ศตวรรษที่ 14 บนพื้นที่เดิมที่เคยมีอาคารรูปทรงโรมานเนสก์ (Romanesque) ในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 12 ตั้งอยู่ แม้โบสถ์แห่งนี้ได้ถูกทำลายเสียหายในสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ยังคงหลงเหลือบางส่วนให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ภายในโบสถ์ยังเป็นที่เก็บสะสมแท่นบูชา รูปทรงกอธิคที่นำมาจากโบสถ์อื่นๆ ในแคว้นซีเลเชียด้วย

โบสถ์สำคัญของอสตรุฟ ตุมลิก ยังมีอีก อาทิ โบสถ์ Holy Cross เป็นโบสถ์ที่มีอาคาร 2 ชั้น เริ่มสร้างในปี ค.ศ. 1288 โดย昏王ที่ 4 ดยุคแห่งแคว้นแซกโซนี (Henry IV, the Pious) และสร้างต่อเรื่อยมาอีกหลายร้อยปี โบสถ์ที่อยู่ส่วนบนได้รับความเสียหายอย่างหนักในสงครามโลกครั้งที่ 2 และงานตกแต่งภายในสูญเสียหมดลิ้น หลุมฝังศพของผู้ก่อตั้งโบสถ์แห่งนี้ได้ถูกย้ายไปอยู่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ

ห่างจากเมืองรอส-วาฟไปทางตะวันตกเฉียงใต้ 70 กิโลเมตร มีสถานที่ที่น่าสนใจอีก นั่นคือ

ปราสาทมองซ์ (Ksiaz Castle) ตั้งอยู่ชานเมือง Walbrzych เป็นปราสาทที่ใหญ่ที่สุดในแคว้นซีเลเชีย ตั้งอยู่บนภูเขาที่ล้อมรอบด้วยป่าไม้ ปราสาทมองซ์สร้างในคริสต์ศตวรรษที่ 13 (ค.ศ. 1288-1292) โดยเจ้าชายบอลโกที่ 1 (Prince Bolko I the Stern) เชื้อสายราชวงศ์เบียร์ลของโปแลนด์ เพื่อเป็นที่มั่นคงทางทหาร ต่อมากลายเป็นพระราชวังสำหรับอยู่อาศัยของราชวงศ์ ปราสาทมองซ์ตั้งอยู่ในจุดดูดีที่สุดของภาคใต้ของประเทศ ปราสาทมองซ์ตั้งอยู่ในจุดดูดีที่สุดของภาคใต้ของประเทศ ซีเลเชียกับเช็ค

ปี ค.ศ. 1392 ปราสาทมองซ์ถูกเปลี่ยนมือไปเป็นของกษัตริย์แห่งเช็ก แต่ต่อมาในปี ค.ศ. 1509 ปราสาทมองซ์และคุทอาสน์อีนฯ กลับเป็นของคอนราด วอน ช็อกเบอร์ก แห่งไมเซ่น (Conrad von Hochberg of Meissen) ซึ่งเป็นครอบครัวขุนนางชั้นสูงที่มีอำนาจมากของแคว้นซีเลเชีย ระหว่างที่ครอบครัวช็อกเบอร์กเป็นเจ้าของปราสาทนี้ ก็ได้ทำการปรับปรุงต่อเติมอยู่เรื่อยมา รวมทั้งการสร้างสวนดอกไม้และพืชพันธุ์นานาชนิดโดยรอบ

ปราสาทมองซ์ถูกทำลายไปมากในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ทหารนาซีเยอรมันต้องการเปลี่ยนให้เป็นที่บัญชาการทหารของอิตาลี ทำการขุดเจาะอุโมงค์ใต้ถุกเข้า Owl ที่ปราสาทนี้ตั้งอยู่ด้วย ทหารนาซียึดปราสาทมองซ์ ในปี ค.ศ. 1941 เจ้าของปราสาทคนสุดท้ายคือเจ้าหญิงแมรี เฮเรซา โอลิเชีย (เดซี) คอร์นwallis-West (Princess Mary Theresa Olica "Daisy" Cornwallis-West ค.ศ. 1873-1943) ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกู้คืน และเคยทำหน้าที่เป็นพยาบาลในโรงพยาบาลสนามระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ด้วย การที่ปราสาทมองซ์ถูกพวกนาซียึดไปก็เพราะบุตรชายคนโตของเจ้าหญิงเดซีได้เข้าร่วมการสู้รบในกองทหารอังกฤษ ขณะที่บุตรชายคนเล็กเข้าร่วมในกองทหารโปแลนด์เพื่อต่อสู้กับเยอรมัน หลังจากที่ปราสาทถูกยึดไป เจ้าหญิงเดซีได้ย้ายไปอยู่ที่คุทอาล์ฟในเมือง Walbrzych จนลินพระชนน์ ในปี ค.ศ. 1943

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1945 ปราสาทมองซ์ถูกยึดโดยกองทัพแดง (Red Army) ของรัสเซีย ทำให้ปราสาทเสียหายมากขึ้น จนกระทั่งได้รับกลับให้มาอยู่ในการดูแลของสำนักงานผู้ว่าการแคว้นซีเลเชีย จึงได้มีการปรับปรุงซ่อมแซมจนปัจจุบันเปิดให้ประชาชนเข้าชมได้

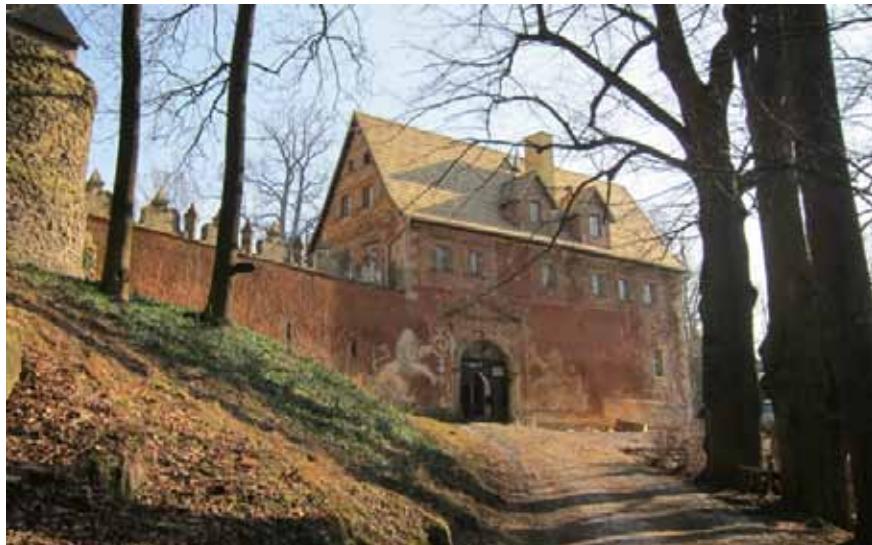
สถาปัตยกรรมของปราสาทมองซ์เป็นรูปทรงกอธิค ภายในมีห้องต่างๆ มากมาย ตกแต่งอย่างสวยงาม

ปราสาทวังช์ แคร์นชีเลเชีย

ภาพประวัติศาสตร์ของปราสาทวังช์

ทางเข้าปราสาทกรอดโน

ปราสาทบอโลคพ

ปราสาทกรอดโน (Grodno Castle) ในหมู่บ้านชากร์เช ชลีองสเก (Zagorze Slaskie) แคว้นซีเลเชียตอนล่าง ปราสาทกรอดโนตั้งอยู่บนยอดเขา ชอยนา (Mt. Choina) ที่สูงจากระดับน้ำทะเล 450 เมตร นับเป็นปราสาท ที่สร้างเป็นป้อมปราการจากยุคกลางที่เคยสำคัญยิ่งแห่งหนึ่งของโปแลนด์ มีหอคอยสูงใหญ่ ปราสาทกรอดโนสร้างเมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 โดยเจ้าชาย บอโลกีที่ 1 เช่นเดียวกับปราสาทมองซ์ ต่อมาก็เปลี่ยนเจ้าของเรื่อยมาจน อยู่ในสภาพที่เสื่อมลง เคยมีการบูรณะซ่อมแซมครั้งใหญ่ระหว่างปี ค.ศ.1907- 1929 ปัจจุบันบางส่วนของปราสาทเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ ภาพวาดจากคริสต์ศตวรรษที่ 18-19 และอาชญากรรม

ห่างจากหมู่บ้านชากร์เช ชลีองสเกไปทางใต้ไม่ถึงกิโลเมตร เป็นอุโมงค์ใต้ดินที่ชุดขึ้นอย่างลับๆ ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยนักโทษ ของค่ายกักกันโรโกชนิ察 (Rogoznica concentration camp)

ปราสาทบล็อกฟ (Bolkow Castle) เป็นปราสาทของดยุคแห่ง ชвидนิชา-yawor (Swidnica-Jawor) อยู่ในแคว้นซีเลเชียตอนล่าง ตั้งอยู่ บนเนินเขาเหนือแม่น้ำ Nysou Szalona ห่างจากเมืองyawor (Jawor) ไปทางใต้ 20 กิโลเมตร สร้างขึ้นเมื่อกลางคริสต์ศตวรรษที่ 13 โดยดยุคโบลสวاف โรกัต卡 ที่ 2 (Duke Boleslaw Rogatka II) เพื่อเป็นป้อมปราการ มีหอคอยสูง 25 เมตร และพระราชวังภายในที่เป็นสถาปัตยกรรมเรอเนสซองซ์

ปราสาทบล็อกฟ เคยถูกยกชัตตريย์ จอร์จของอาณาจักรโบหีเมีย (King George of Bohemia) เข้าตีเมื่อปี ค.ศ. 1463 แต่ชาวบ้านช่วยกัน ป้องกันไว้ได้ อย่างไรก็ตาม ในช่วงสงคราม 30 ปี (Thirty Years' War) ของยุโรป ปราสาทบล็อกฟถูกยึดครองโดยกองทหารสวีเดน หลังสงคราม ปราสาทแห่งนี้ได้ถูกเปลี่ยนเจ้าของเรื่อยมา อีกทั้งเคยถูกปล้นและทำลาย

หลายครัง จนถึงคริสต์ศักราชที่ 16 ได้รับการบูรณะซ่อมแซมขึ้นมาใหม่โดย จาคอบ ปาร์ (Jakob Paar) ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

หัวงเป็นอย่างยิ่งว่าเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองรอส-วาฟ และปราสาท ต่างๆ ในบริเวณแคว้นซีเลเซียทางตะวันตกเฉียงใต้ของโปแลนด์จะเป็นที่น่าสนใจ แก่ท่านผู้อ่านบ้าง ในหนังสือวิทยุสารัญรวมยุลับหน้า ดิฉันจะได้นำเรื่องที่น่ารู้อื่นๆ manifold เสนอต่อไป ขอได้โปรดติดตามด้วยความขอบคุณค่ะ

สุภาคิริ อมาตยกุล
อดีตผู้อำนวยการกองวิทยุกระจายเสียง
และนายสถานวิทยุสารัญรวมยุลับหน้า

หนังสืออ้างอิง

- Klimek, Stanislaw; and Beata Maciejewska. **Wroclaw : The Meeting Place.** Wydawnictwo VIA NOVA. Wroclaw, 2008
- DK Eyewitness Travel. **Poland.** London : Dorling Kindersley Limited. Revised 2007
- Marcinek, Roman. **Poland : A Guide Book.** Krakow: Wydawnictwo Ryszard Kluszczyński "Wroclaw" Visitor I-III 2011, Nr. 39
- State Sport and Tourism Administration. **Destination Poland.** United Publishers Ltd, Warsaw. 199
- Wroclaw in Your Pocket.** January-April 2011. WIYP Sp.zo.o
- "Wroclaw" <http://en.wikipedia.org/wiki/Wroc%C5%82aw>

॥អេលំងកំរងកំពើយុវនទកក្រកែ
មីឱងវត្ថុរៀងកាបាត
ការការណត់វិញតកខុងវិនិត្យ

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองมุมไบ

ระหว่างวันที่ 8-9 มีนาคม 2554 สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองมุมไบ
ได้รับเลต์เจ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาส
เลต์เจพระราชดำเนินเยี่ยมชมกลุ่มโบราณสถาน (ถ้ำ) ในเมืองออรังกาบาด
รัฐมหาราษฏ្រ์ ซึ่งเป็นแหล่งโบราณสถานสำคัญที่รวมรวมความศรัทธา
และความเชื่อของศาสนาพุทธนิกายหินyan และมหายาน ศาสนา Hinayana และ

ศาสนาเชนในสมัยประวัติศาสตร์อินเดียยุคโบราณ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ในปัจจุบัน กลุ่มโบราณสถานในเมืองอรังกาบาดกำลังเริ่มเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวจากประเทศที่มีผู้นับถือศาสนาพุทธเป็นจำนวนมาก เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน และไทย สถานกงสุลใหญ่ฯ จึงขอนำเสนอด้วยภาษาไทยกับเมืองอรังกาบาดที่ได้เคยรวมเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แก่ท่านผู้อ่านมา ณ ที่นี่

ประวัติกลุ่มโบราณสถาน (ก้า) เมืองออรังกาบาด รัฐมหาราษฎร์

จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ บริเวณชุมชนพุทวีปในช่วงหลังจากที่กองทัพพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชแห่งกรีซถอนทัพออกไปจากบริเวณนี้ (350 ปีก่อนคริสต์ศักราช) ราชวงศ์โมริยะหรือเมารยะ (Maurya) เข้ามาปกครองดินแดนในเอเชียใต้เกือบทั้งหมด หนึ่งในกษัตริย์ที่มีชื่อเสียงของราชวงศ์โมริยะคือ พระเจ้าอโศกมหาราชผู้ที่นับถือศาสนาพุทธและสร้างเจดีย์ประการศจำลังสอนในพุทธศาสนาไปทั่วดินแดนในแหลมเดคช่าน หลังจากสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชเพียงไม่กี่ปี ราชวงศ์โมริยะก็เสื่อมสลายลง อาณาจักรบรรณาการต่างๆ เริ่มตั้งตัวเป็นอิสระ หนึ่งในนั้นคือ อาณาจักรของราชวงศ์สาตavarahnne (Satavahana) ที่ครอบครองความยิ่งใหญ่ในตอนกลางของอินเดียจากด้านตะวันออกไปถึงด้านตะวันตก โดยมีศูนย์กลางอยู่บริเวณทางเหนือของแคว้นอันธรประเทศในปัจจุบัน

ในสมัยต้นราชวงศ์สาตavarahnne พุทธศาสนา มีอิทธิพลมาก มีเมืองอรังกาบาดอยู่บนเส้นทางการค้าระหว่างเมืองหลวงที่แคว้นอานาจักรกับเมืองด้านตะวันตกที่เป็นทางออกทะเลและติดต่อกับอาณาจักรอื่นๆ จากตะวันออกกลาง ออรังกาบาดจึงเป็นจุดที่มีความเจริญ

ในช่วงก่อนคริสต์ศักราชประมาณ 200 ปี มีการเริ่มสร้างวัดโดยการเจาะภูเขาให้เป็นตัวอาคารและแกะสลักสัญลักษณ์สำหรับการเคารพบูชาในพุทธศาสนาโดยในช่วงนี้รูปแบบจะเป็นคิลปะทางพุทธศาสนาแบบเดร瓦ที่ยึดหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างเคร่งครัด จะไม่มีรูปเหมือนหรือพระพุทธรูปให้เห็น จะพบกับแต่รอยพระบาท สุกุล และลวดลายการแกะสลักเทวดาตามความเชื่อท้องถิ่น เช่น ยักษา (Yaksha) ที่เป็นเจ้าแห่งป่าเขา ภายในวัดจะเป็นถ้ำที่ถูกเจาะเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย (วิหาร หรือ Monastery) ของพระภิกษุ โดยจะมีความสวยงามและรายละเอียดต่างกันไปในแต่ละถ้ำ โดยภิกษุที่สูงศักดิ์ก็จะมีห้องพักที่สวยงามด้วยลวดลายการแกะสลักอย่างประณีต และจะพบถ้ำที่เป็นห้องโถงสำหรับสาวมนตร์ (Prayer hall หรือ chetiya griha)

อีกปัจจัยที่ส่งผลให้มีการก่อสร้างวัดโดยการขุดเจาะภูเข้าเป็นถ้ำและแกะสลักหินในเมืองออรังกานาด คือการมีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมกับการก่อตัวคือ มีร่องหุบเขา (Valley) ที่ถูกกัดเซาะโดยแม่น้ำและมีลักษณะเป็นรูปเกือกม้า ทำให้ลิ่งค์ก่อสร้างที่เกิดขึ้นอยู่ในแนวรูปโคลงที่มองเห็นกันหมด (Unity) และอาจเป็นการง่ายที่จะสร้างระบบชลประทาน (พบว่ามีการสร้างระบบชลประทานเพื่อใช้อุปโภคบริโภคในกลุ่มถ้ำพิหารโลก)r> บวกกับชั้นหินส่วนใหญ่จะเป็นหิน bazalt (หินอัคนีภูเขาไฟ) ที่ไม่แข็งจนเกินไปเหมาะสมแก่การแกะสลัก

การก่อสร้างในช่วงแรกนี้ ช่างแกะสลักถ้ำจะเลียนแบบสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นมาจากไม้ โดยการแกะสลักลวดลายภายในอาคารในถ้ำให้มีรูปแบบ ดังเช่นเพดานที่มีทรงโถงและมีเลี้นตั้งฉากรองรับน้ำหนัก ดูคล้ายๆ กันในห้องเรือพาย (Wooden beam) หรือขอบหน้าต่างและประตูที่แกะสลักคล้ายลายไม้สานและลายไม้ฉลุ จนทำให้มีชื่อเรียกว่าถ้ำวิศวกรรม (Vishvakarma cave หรือ Carpenter's cave ถ้าหมายเลขอ 10 ของกลุ่มโบราณ

สถานถ้ำเอลโลร่า) ส่วนเรื่องเงินทุนสำหรับการก่อสร้างก็มาจากจิตศรัทธาของพ่อค้าที่เดินทางผ่านมานั่นเอง มีหลักฐานการแกะสลักชื่อไว้ในถ้ำหมายเลข 10 ของกลุ่มโบราณสถานถ้ำอชันตา และถ้ำหมายเลข 3 ของกลุ่มโบราณสถานถ้ำพิธាលໂກร่า ว่า มีกลุ่มพ่อค้าเป็นผู้บริจาคเงินช่วยสร้างวัดเหล่านี้ขึ้นมา

อย่างไรก็ได้ ในช่วงต่อมาในราชคริสต์ศตวรรษที่ 3 - 8 มีการก่อสร้างและปรับปรุงเพิ่มเติมถ้ำต่างๆ รอบๆ เมืองออรังกาบاد โดยช่างในยุคเหล่านี้ได้นำศิลปะตามแนวความเชื่อที่เปลี่ยนไปและมีความหลากหลายมากขึ้น อาทิ ศาสนาพุทธนิกายมหายาน ศาสนาขینดู และศาสนาเซน โดยมีทั้งการแกะสลักและการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบปูนเปียก (Bunon fresco) ซึ่งเป็นเทคนิคเดียว กับที่ใช้ในยุคปูน

กลุ่มโบราณสถานถ้ำต่างๆ ในเมืองออรังกาบัดีถูกรวบรวมจากมนุษย์นับจากคริสต์ศตวรรษที่ 8 เป็นต้นมา ทำให้ยังคงสภาพสมบูรณ์อยู่มากในปัจจุบัน ยกเว้นกลุ่มโบราณสถานถ้ำพิธាលໂກร่าที่ได้รับความเสียหายจากการลัก.grร่อนตามธรรมชาติ ทำให้มีเพียงกลุ่มโบราณสถานถ้ำอชันตาและกลุ่มโบราณสถานถ้ำเอลโลร่าเท่านั้นที่ได้รับการซื้นทะเบียน เป็นมรดกโลกสำหรับโบราณสถานในยุคเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีความพยายามจากหลายฝ่ายในการจัดกลุ่มโบราณสถานทางพุทธศาสนาในอินเดียตัววันตาก เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (Buddhist circuit) โดยรวมกับกลุ่มพุทธสถานทางด้านตะวันออกของอินเดีย และส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างทั้งสองกลุ่ม (connecting Buddhist circuit) ซึ่งคาดว่าจะทำให้มีปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอีกในอนาคต รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยผู้มีจิตศรัทธาในขณะเดียวกันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็มีโครงการนำรุ่งรักษาสภาพของกลุ่มโบราณสถานเหล่านี้ไปพร้อมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

กลุ่มโบราณสถานถ้ำอชันตา (Ajanta caves)

ถูกค้นพบโดยชาวอังกฤษเมื่อปี ค.ศ. 1819 ตัวถ้ำอยู่ห่างจากตัวเมือง ออรังกาบาด 95 กิโลเมตร ประกอบด้วยถ้ำต่างๆ รวม 31 ถ้ำเรียงตามหุบเขา รูปเกือกม้าที่โถงตามเลี้นทางของแม่น้ำไวรารา (Waghora) มีความลึกลึกลึกลึก ประมาณ 76 เมตร ใช้เวลาในการเดินทางจากตัวเมืองอรังกาบาดประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งอชันตามาจากชื่อของหมู่บ้านใกล้เดียงที่อยู่ห่างออกไป 5 กิโลเมตร ถ้าอชันตาได้รับการประกาศเป็นมรดกโลกเมื่อปี ค.ศ 1983

ถ้ำถูกสร้างขึ้นใน 2 ช่วงเวลาซึ่งเป็นช่วงที่พุทธศาสนามีความเจริญ รุ่งเรือง คือ ยุคแรกเมื่อ 200 ปีก่อนคริสต์ศักราช และยุคที่สองในราชคริสต์ศตวรรษที่ 5 - 6 ถ้ำที่ถูกสร้างในยุคแรกได้แก่ถ้ำหมายเลข 8, 9, 10, 12, 13 และ 15A ถ้ำที่เก่าแก่ที่สุดคือถ้ำหมายเลข 10 โดยทั้งหมดจัดเป็นถ้ำพุทธศาสนา แบบเตราวาทที่ไม่มีรูปพระพุทธเจ้าให้เครื่องบูชามากนัก โดยมากจะพบเป็นสัญลักษณ์ที่สองจะเน้นหนักไปทางด้านจิตกรรมฝาผนังที่แสดงพุทธชาดก (กว่า 30 เรื่อง) และพุทธประวัติบางส่วน โดยเป็นลักษณะแบบหมายนัย คือที่สองนี้ถือเป็นยุคทองของจิตกรรมอินเดีย ถ้าอชันตาจึงได้ชื่อว่าเป็นถ้ำที่มีความสวยงามโดดเด่นทางด้านจิตกรรมฝาผนัง

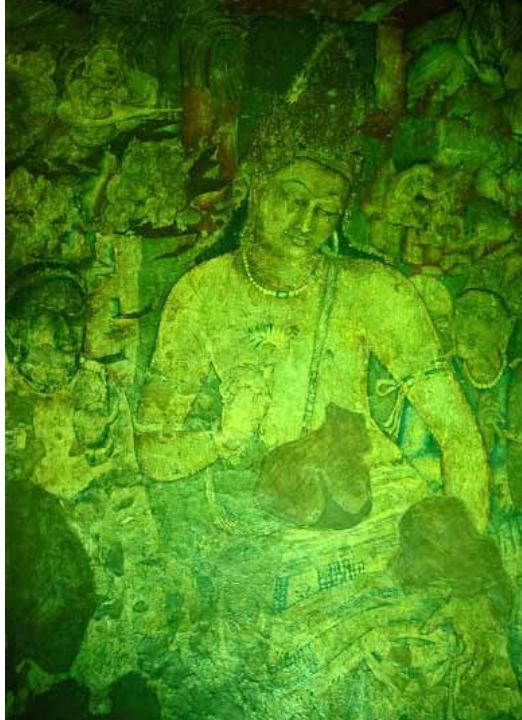
ถ้ำที่ได้รับการแนะนำว่านาเข้าชม มีดังนี้

- ถ้ำที่ 1 เป็นวิหาร (ที่อยู่ของพระสงฆ์) ถือเป็นถ้ำที่งดงาม มีซื่อมากทั้งในด้านจิตกรรมและประติมากรรม พระประทานในถ้ำเป็นปางปฐมเทศนา มีภาพจิตกรรมที่สวยงามและคงสภาพดี ภาพจิตกรรมที่มีซื่อเลียงที่สุดคือรูปพระโพธิสัตว์ปัทมปาณี (ผู้ถือดอกบัว) หรือพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (คำว่าอวโลกิเตศวร มาจากคำลั้นสกฤตสองคำคือ อวโลกิต กับ อศวร แปลได้ว่าผู้เป็นใหญ่ที่เฝ้ามองจากเบื้องบน หรือพระผู้ทัคนาดูโลก

ชีงหมายถึงเฝ้าดูแลสรรพสัตว์ที่ตอกอยู่ในห้องทุกชั้นเอง) กำลังเพ่งมองลงมา眼 สรรพสัตว์ในโลก นอกจากนี้ ยังมีภารกิจกรรมเล่าเรื่องพุทธชาดก (Jataka) อี่นๆ อาทิ มหาชนกชาดก (Mahajanaka Jataka กล่าวถึง การบำเพ็ญเพียร บารมีของพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งเสวยพระชาติเป็นพระมหาชนกโพธิสัตว์) และ ภูริทัตชาดก (Champeyya Jataka – การบำเพ็ญศีลบำรุงบารมีของพระโพธิสัตว์ภูริทัต) ใช้เวลาเข้าชัมประมาณ 30 นาที

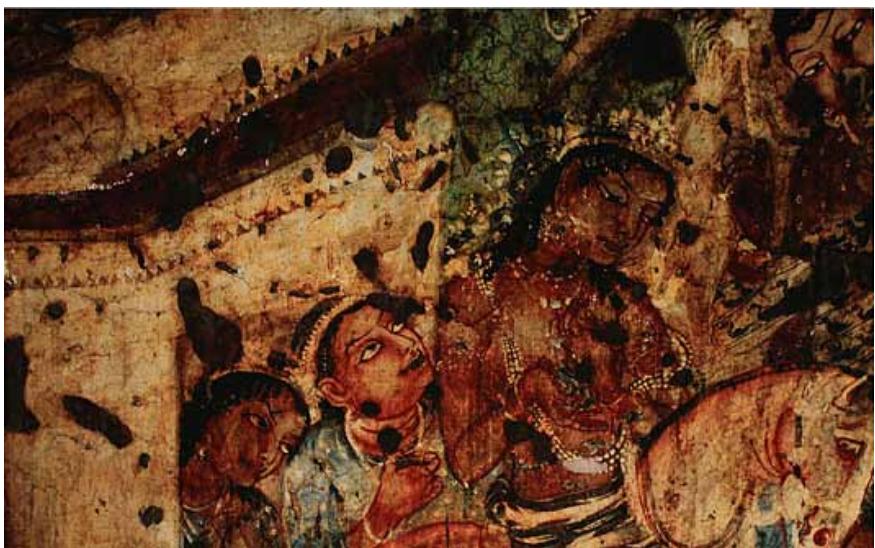
- ถ้าที่ 2 เป็นวิหาร (ที่อยู่ของพระสงฆ์) มีภารกิจกรรมฝาผนัง เล่าเรื่องพุทธประวัติในช่วงต่างๆ อาทิ ภาพพระเจ้าสุทโธทนาและพระนาง สิริมหาโย伽กำลังรับฟังคำพยากรณ์จากพราหมณ์ว่าพระราชมารสิทธัตถะ จะເສດ්ධືຈອກมหาภีเนษกรรมณ์และจะได้ตรัสรู้เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าที่ 2 นี้ มีภารกิจกรรมบนเพดาน รูปธรรมจักรขนาดใหญ่ที่สวยงามและ มีความสมบูรณ์ นอกจากนั้น ก็มีจิตรกรรมฝาผนังเล่าเรื่องพุทธชาดก อาทิ วิชรบันทิตชาดก (Vidhurapandita Jataka - การบำเพ็ญลัจจะบำรุงบารมีของ พระพุทธเจ้าเมื่อครั้งเสวยพระชาติเป็นวิชรบันทิตโพธิสัตว์) ใช้เวลาเข้าชัม ประมาณ 20 นาที

- ถ้าที่ 17 เป็นวิหาร (ที่อยู่ของพระสงฆ์) ประกอบด้วยเสาแปดเหลี่ยม ขนาดใหญ่ 20 ตัน มีภารกิจกรรมฝาผนังพุทธชาดก อาทิ มหาเวสสันดรชาดก (Vessantara Jataka - การบำเพ็ญทานบำรุงบารมีของพระพุทธเจ้าเมื่อครั้ง เสวยพระชาติเป็นพระเวสสันดร) ฉัททันตชาดก (พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็น พญาฉัททันต์) มาติโภสกชาดก (Matiposaka Jataka พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติ เป็นพญาคชสาร) และมีภาพพุทธประวัติในช่วงต่างๆ อาทิ ภาพแสดงพระพุทธเจ้า ทรงโปรดช้างนาฬิกาคีรีตgmันที่กำลังวิงมุ่งหน้าทางพระองค์ ภาพสาวกผู้ครัวท่า และบุชาพระพุทธเจ้า และภาพอื่นๆ อีกมากมาย นอกจากนั้น ยังมีภารกิจกรรม

พระโพธิสัตว์ปัทม舶านี

ที่มา: <http://www.shunya.net/Pictures/South%20India/Ajanta/AjantaCaves65.jpg>

มหาชนกชาดก

ที่มา: <http://www.indiamike.com/photopost/showphoto.php/photo/50021/size/big/date/1281859219>

บริเวณชั้มประดุจทางเข้าที่สวยงาม แม้ว่าจะลีกกร่องไปตามกาลเวลาแต่ยังมีคุณค่า อาทิ ภาพพระพุทธเจ้าແປດองค์ รวมถึงองค์สุดท้ายที่จะมาถึงในอนาคตใช้เวลาเข้าชัมประมาณ 15 นาที

- ถ้ำที่ 26 เป็นห้องโถงสำหรับประกอบพิธีและสวดมนต์ มีสกุปขนาดใหญ่ที่มีรูปสลักพระพุทธเจ้าประทับนั่งอยู่ในศาลาอยู่ด้านหน้าสกุปบนเพดานมีรอยแกะสลักเพดานเลียนแบบอาคารที่ทำด้วยไม้ โดยมีทรงโค้งและมีเล่นตัวงากรของรับคล้ายกับในห้องเรือพาย (Wooden beam) ทำให้เห็นการเรียนรู้การแกะสลักทินต่อเนื่องมาจากถ้ำพิหารโลกร่า ภายในถ้ำยังมีรูปสลักพระพุทธเจ้าปางปรินิพพาน และการแกะสลักภาพพุทธประวัติในช่วงเด็จปรินิพพาน ใช้เวลาเข้าชัมประมาณ 25 นาที

พระพุทธเจ้าปางปรินิพพาน ถ้ำหมายเลขที่ 26

ที่มา: http://www.wondermondo.com/Images/Asia/India/Maharashtra/Ajanta_ReclBuddha.jpg

ถ้ำหมายเลขที่ 26

ที่มา: <http://www.shunya.net/Pictures/South%20India/Ajanta/AjantaCaves55.jpg>

ถ้ำเอลโลร่า หมายเลข 10

ที่มา: <http://twistedsifter.com/wp-content/uploads/2010/11/ellora-caves-india-mountain-temples-16.jpg>

กลุ่มโบราณสถานถ้ำเอลโลร่า (Ellora caves)

ถ้ำเอลโลร่าอยู่ห่างจากตัวเมืองออรังกาบาด 30 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 50 นาที เดินทางล่วง过大 รถบานสามารถจอดถึงหน้าทางเข้าถ้ำได้ ตัวโบราณสถานประกอบด้วยถ้ำต่างๆ รวม 34 ถ้ำ เรียงตามทิศทางเหนือใต้ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ถ้ำพุทธ อินดู และเชน หากเปรียบเทียบกับถ้าอชันตาที่งดงามทางจิตกรรมฝาผนัง ถ้ำเอลโลร่า จะงดงามทางด้านการแกะสลักและรูปปั้น ถ้ำเอลโลร่าได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1983 ถ้ำต่างๆ ยังอยู่ในสภาพดี เนื่องจากไม่ถูก grub กวนจากภายนอก

ถ้ำถูกสร้างขึ้น 2 ช่วงเวลา คือ ในราชคริสต์ศตวรรษที่ 6-7 และคริสต์ศตวรรษที่ 11-12 ระยะเวลาที่เริ่มก่อสร้างถ้ำเอลโลร่าเป็นระยะเดียวกับที่ถ้าอชันตาก่อสร้างแล้วเสร็จ และน่าจะเป็นช่วงกลุ่มเดียวกัน แต่ในระยะเวลาที่เริ่มสร้างเป็นช่วงที่อิทธิพลของศาสนาพุทธในอินเดียเริ่มเลื่อมลง ถ้ำเอลโลร่า จึงมีคิลปะของศาสนาอินดูและศาสนาเชนปนอยู่ด้วย โดยในส่วนของถ้ำพุทธ (ถ้ำที่ 1-12) จะเป็นแบบมหาyan และเกือบทั้งหมดเป็นที่อยู่ของพระสงฆ์ มีเพียงถ้ำเดียวที่เป็นเจติยสถาน คือ ถ้ำที่ 10 ส่วนถ้ำอินดู (ถ้ำที่ 13-29) มีรูปพระคิริและชายาเป็นหลักในหลายๆ ปาง และถ้ำเชน (ถ้ำที่ 30-34) แสดงรูปศาสนาต่างๆ (24 องค์)

ถ้ำที่ได้รับการแนะนำว่านาเข้าชม มีดังนี้

- ถ้ำที่ 10 (ถ้ำพุทธ) เป็นถ้ำเจติยสถาน มีพระพุทธรูปประทับห้อยพระบาทแสดงปางทรงแสดงธรรม (วิตรกมุทรา Vitarka หรือ vyakhyana mudra หรือ teaching posture) คล้ายพระพุทธรูปถ้าเข้าง มีพระโพธิสัตว์ปัทમปาณี และพระโพธิสัตว์ชรปานีอยู่สองข้าง ผนังด้านหลังแกะสลักเป็นรูป

ต้นพระครีมมหาโพธิ์ เพดานสลักเลียนแบบอาคารที่ทำด้วยไม้ มีทรงโค้งและมีเลี้นตั้งชากรองรับคล้ายกับในห้องเรือพาย (Wooden beam) มีเสาแปดเหลี่ยมจำนวน 28 ตันรองรับน้ำหนัก ใช้เวลาเข้าชมประมาณ 15 นาที

- ถ้ำที่ 16 (ถ้ำอินดู) เป็นที่รูจักรกันในชื่อถ้ำไกรลาส เป็นถ้ำที่เกิดจาก การเจาะภูเขาทั้งลูกและแกะสลักเพื่อจำลองเข้าไกรลาส ที่ประทับของพระอิศวร ถ้ำไกรลาสให้ความรู้สึกยิ่งใหญ่อ่อนลักษณะแก่ผู้เข้าชม รูปสลักต่างๆ ตามผนังมีความ วิจิตรงดงามและมีความหมายสอดคล้องกับเรื่องราวและหลักคำสอนของศาสนา อินดู และเหล่าเทพเจ้าทั้งหลายซึ่งโดยมากจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระศิวะ (Shiva) รวมทั้งรามายณะและมหาภารตะ ทางด้านโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม ก็ถูกออกแบบให้เป็นอาคารเล่นระดับ 2 ชั้น มีทางขึ้นลงทั้งสองด้านและมีระเบียง เดินรอบทางด้านหลัง ด้านข้างของอาคารมีช่องและคิวลึงค์ขนาดใหญ่อยู่ด้วย ทั้งสองข้าง อาจต้องใช้เวลาเยี่ยมชมมากกว่า 1 ชั่วโมง

- ถ้ำที่ 32 เป็นถ้ำศาสนานេชน หน้าทางเข้าอาคารมีวิหารขนาดเล็ก ภายในเป็นรูปปั้นพระมหาเวรี (Mahavira) ศาสดาองค์สุดท้ายของศาสนา นេชน (องค์ที่ 24) ด้านขวาของวิหารเป็นรูปปั้นช้างขนาดใหญ่ ด้านซ้ายเป็น เสาหินแกะสลักตามศิลปะศาสนานេชน ด้านหลังเป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นแรกมี รูปแกะสลักที่สวยงามของพระมหาเวรีนั่งบนบลลังก์สิงห์ สื่อความหมายว่า พระมหาเวรีมีเชื้อสายกษัตริย์ ชั้นบนมีรูปปั้นขนาดใหญ่ที่สวยงามของเทพ เทห์ความมั่งคั่ง 2 องค์ คือ Matanga (ช้าย) และ Ambica (หญิง) โดยในห้องโถง ชั้นบนจะมีการแกะสลักและภาพจิตรกรรมเต็ม รวมทั้งประติมากรรมของเสา เตเเละต้นก็จะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ใช้เวลาเข้าชมประมาณ 25 นาที

ถ้ำไกรลาส

ที่มา <http://twistedsifter.com/2010/11/ellora-caves-india-cliff-temples/>

ถ้ำศานาเซน หมายเลข 32

ที่มา: http://www.columbia.edu/itc/mealac/pritchett/00routesdata/0600_0699/ellora/indrasabha/indrasabha.html

ข้าราชการไทย เก่ง ดี มีสุข

ชาลทิพา วิญญุณนวรรรณ

ภาพ “วันว่าง สร้างสามัคคี” ของครอบครัวข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตและทีมประเทศไทย ณ กรุงบัวโนสไอเรส ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรฯ และกรมศุลกากร

ในการปฏิบัติงานราชการให้สัมฤทธิผลสูงสุด ข้าราชการย่อมต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ เพื่อมุ่งฝึกฝนทักษะและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อบรรลุประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมโดยรวม ในเบื้องต้น ข้าราชการต้องตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ มีจิตสำนึกต่อภาระในการพัฒนาตนเอง คุณภาพงาน และลังความองค์กรโดยรวม

การมองความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการของตน เป็นส่วนหนึ่งของความก้าวหน้าขององค์กร ที่ต้องเติบโตควบคู่กันไปแบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของแนวคิดในการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความสามารถพื้นฐาน ทักษะวิชาชีพ รวมถึงทักษะด้านการบริหาร

เพื่อขยายขอบเขตหน้าที่ภาระรับผิดชอบและโอกาสในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น จากระดับปฏิบัติการสู่ระดับบริหารขั้นต้นและขั้นสูงต่อไป

ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับ เป็นอย่างดีในแง่ปัญญาความรู้ความสามารถ แต่มักถูกมองว่าอ่อนด้อยในเรื่อง การทำงานร่วมกับผู้อื่น การคำนึงถึงส่วนรวม และการมีส่วนร่วม สมดุลชีวิต และงาน และการยึดมั่นในจริยธรรมและคุณธรรม อันเป็นเครื่องกำกับสำคัญ ให้การใช้ความรู้ความสามารถ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และยั่งยืน

ในดีดตัว รามุ่งให้ความสำคัญเพียงการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถในวิชาชีพ แต่การอบรมหลักสูตรสำหรับผู้จะดำรงตำแหน่ง นักการทูตชำนาญการของกระทรวงการต่างประเทศในปีนี้ กลับเริ่มต้นด้วยปฐม โภวจากท่านปลัดกระทรวงฯ ว่าด้วยเรื่อง จิตสำนึกของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ตามด้วยหัวข้อการบรรยายเรื่องจริยธรรมและคุณธรรม ข้าราชการ สมดุลชีวิตและงาน การสร้างภูมิคุ้มกันชีวิต และการทำความรู้จักกับ รูปแบบของคน อันสะท้อนถึงการให้ความสำคัญมากขึ้นกับการพัฒนาจิตใจและ ทักษะการบริหารคนและงานอย่างสมดุล เพื่อพัฒนาข้าราชการให้เป็นผู้มีความรู้ คุณธรรม นำความสุข หรือ “เก่ง ดี มีสุข” เราคงไม่ต้องพุดถึงหนทางสู่ความเก่ง แต่จะขอเสนอแนวทางในการสร้างคนดี มีสุข ดังนี้

1. การหมั่นพัฒนาจิตใจให้ดีด้วยในดุณธรรมและจริยธรรม

จิตสำนึกที่ดีต้องเริ่มต้นจากครอบครัว บุคคลพึงหมั่นสำรวจ ตรวจสอบตนเอง ครองสติและใช้ปัญญาในทางสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่ ประโยชน์สุขที่ยั่งยืนทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ดำรงตนอย่างรู้พอดี ไม่ผูกยึด ความสุขอยู่กับวัตถุจนก่อให้เกิดทุกข์ ไม่มองผลตอบแทนการทำงานจำกัด อยู่เพียงเรื่องขั้นเงินเดือนหรือตำแหน่ง มีความเชื่อมั่นและยึดมั่นในหลัก

คุณธรรมความดีอย่างไม่ย่อท้อ มีความกล้าหาญในการทำสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ไม่เป็นทาสของอัตตา ยอมรับความแตกต่างและหลากหลายของปัจเจกชน รู้จักให้อภัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

การมั่นพัฒนาจิตใจของตนให้ด้วยมั่นอยู่ในคุณธรรมและจริยธรรม จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน เนื่องจากจะเป็นเครื่องกำกับการนำปัญญาความรู้ไปใช้อย่างถูกต้องเที่ยงธรรม และเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น การดำเนินกิจส่วนรวมและการมีส่วนร่วม

ไม่มีใครสามารถทำงานเสร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพียงลำพัง จึงต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอก หน่วยงาน ต้องเข้าใจว่าข้าราชการทุกคน ไม่ว่าจะสังกัดกรม/กอง หรือกระทรวงใด ล้วนต้องมีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์โดยรวมของแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของทุกคนย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จนั้น

เคยมีผู้กล่าวไว้ว่า ปัญหาความวุ่นวายส่วนใหญ่มาเกิดจากคนไม่ใช่งาน บุคลากรที่พึงประสงนาจึงไม่ใช่ผู้มีความสามารถโดดเด่นเหนือคนอื่น แต่ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการประสานงาน มีความสัมพันธ์ที่ดี กับคนรอบข้าง และมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานได้สัมฤทธิ์ผลราบรื่น

เมื่อเกิดปัญหาความเข้าใจไม่ตรงกัน ทุกฝ่ายต้องยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรม หันหน้าเข้าหารือกันเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ต้องเปิดใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญ ตระหนักถึงหน้าที่ในการมีส่วนร่วม มีความเป็นเจ้าของร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการทำงานขององค์กร ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การฝึกทักษะการบริหารคนและงานอย่างสมดุล

เราสามารถฝึกทักษะการบริหารคนและงานอย่างสมดุลได้โดยเริ่มต้นจากตนเอง โดยฝึกจัดลำดับความสำคัญของงาน จัดสรรเวลาในการปฏิบัติราชการและเวลาส่วนตัวบนพื้นฐานแนวคิดเรื่อง “ทางสายกลาง” กล่าวคือ ไม่ตึงหรือย่อหย่อนจนเกินไป ให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพกายและสุขภาพใจ ด้วยการหมั่นออกกำลังกายและฝึกสมาธิ เพื่อเตรียมความพร้อมและเตรียมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีความสุข

เมื่อก้าวสู่ระดับบริหารขั้นต้น ต้อง tribunalthai.com ทราบว่า ต้องตระหนักรู้ถึงบทบาทที่เพิ่มขึ้น คือ การเป็นตัวกลางระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้บริหาร อันหมายถึงภาระหน้าที่ในการดูแลและมอบหมายงาน ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติตนเป็นต้นแบบ ที่ดีแก่ผู้ที่ด้อยอาจูโซกว่า ด้วยเมตตาธรรมและความมุ่งหมายอันดีในการถ่ายทอดมอบหมายงาน ให้อิสระและโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ รวมถึงโอกาสในการพัฒนาศักยภาพตามความสามารถ เพื่อสร้างบุคลากรให้เดิบโตไปพร้อมกับองค์กร โดยเน้นการสร้างทีมงานที่รู้รักสามัคคี ร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งผลลัมภ์ที่ของงานเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก

ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่ง คือ หลายคนมักรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจว่า ไม่ได้รับความยุติธรรม รู้สึกว่าได้รับผลตอบแทนต่ำกว่าความเหนื่อยยากที่ได้ทุ่มเททำงานไป เป็นเพราะมีความคาดหวังในการได้รับการตอบแทนเป็นบำเหน็จรางวัล จากการประเมินตามความพึงพอใจของผู้อื่น โดยมองข้ามคุณค่าความสำคัญของ “โอกาส” ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานจน “สำเร็จ” แท้จริงแล้ว ผลลัมภ์ที่ในการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์ส่วนรวม คือ รางวัลในชั้นแรก และความภาคภูมิใจ คือ รางวัลพิเศษ ที่ไม่ต้องรอให้ใครใช้เกณฑ์ใดมาประเมิน ที่สำคัญ ความสำเร็จและความภาคภูมิใจนี้ย่อมอยู่กับผู้ปฏิบัติ ไม่สามารถบิดเบือนหรือบดบังกันได้ ด้วยเหตุนี้ จึงควรมองว่า ความก้าวหน้าในราชการ คือ โอกาสในการได้รับมอบหมายงานที่สำคัญและซับซ้อนมากขึ้น และความ

มั่นคงในการให้คุณค่าความสำคัญกับโอกาสและความสำเร็จ แทนการมุ่งหวัง
บำเหน็จรางวัล คือ เกียรติภูมิที่แท้จริงของข้าราชการ

ในขณะเดียวกัน หลายคนอาจรู้สึกท้อแท้ มองว่าตนเป็นเพียงล้วน
เล็ก ๆ และคงไม่สามารถเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขปัญหาจากวัฒนธรรมองค์กร
เดิมได้เพียงในชั่วข้ามคืน แต่ถ้าล้วนเล็ก ๆ เหล่านั้นร่วมใจกันเริ่มต้นด้วยการ
สำรวจตรวจสอบตนเองและสนับสนุนคนดีที่อยู่รอบข้าง เชื่อว่า องค์กรนั้น
ย้อมประลับความสุขและความสำเร็จได้ในไม่ช้า เพราะมีบุคลากรที่ตั้งมั่นอยู่ใน
คุณธรรมและจริยธรรม และมีสัมฤทธิผลในราชการเป็นที่ตั้ง แทนการมุ่งสร้าง
อำนาจและผลงานล้วนตน ที่ก่อให้เกิดเพียงความสุขที่ไม่เที่ยงแท้

เพื่อบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมแนวคิดเรื่องข้าราชการไทย
เก่ง ดี มีสุข ผู้บริหารต้องเริ่มต้นด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความ
หนักแน่น เที่ยงธรรม และมีเป้าหมายชัดเจนในการมุ่งส่งเสริมคนดีที่เป็น
ที่ยอมรับของทุกฝ่าย อีกทั้งสนับสนุนและให้กำลังใจผู้ประพฤติดีมีความ
ซื่อสัตย์ มีความสามารถที่มุ่งประโยชน์ล้วนรวม เพื่อเร่งสร้างบุคลากรที่มี
จิตสำนึกให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาองค์กรในระยะยาวต่อไป แทนการ
สร้างบุคคลโดยพิจารณาเพียงความรู้ ความสามารถ หรือใช้บำเหน็จรางวัล
เป็นแรงจูงใจ เพื่อกระตุนบรรยายกาศการแข่งขันในหมู่ผู้ใต้บังคับบัญชาแบบ
ดั้งเดิม ขณะเดียวกัน ผู้บริหารต้องมีความกล้าหาญทางจริยธรรมในการแก้ไข
ปัญหาที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม และกำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยเมตตาธรรม
ปราศจากอคติ ลำเอียง บนพื้นฐานความเข้าใจเรื่องความแตกต่างของแต่ละ
บุคคล ดังพระบรมราโชวาท ที่ว่า

“...ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้
คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย
จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดี
ได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความ
เดือดร้อนวุ่นวายได้ ...”

ในการนำแนวคิดเรื่อง “ข้าราชการไทยเก่ง ดี มีสุข” ไปใช้ให้เกิดผล เป็นรูปธรรมนั้นต้องอาศัยจิตสำนึกร่วมมือจากทุกคนในองค์กร ซึ่งถูกปลูกฝังเลี้ยงดูมาต่ำงกัน แต่ต้องมาทำงานร่วมกัน การจะทำความรู้จัก และสร้างความคุ้นเคย อาจทำได้ด้วยกิจกรรมละลายพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อ กระชับความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ด้วยการเปลี่ยนบรรยากาศและ สถานที่ เช่น การสัมมนา ร้องเพลงคาราโอเกะ แข่งขันกีฬา ไปทศนศึกษา ต่างจังหวัด ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกัน หมั่นปรึกษาหารือกัน ฉันมิตร และเปลี่ยนข้อมูลข้อคิดเห็น และเริ่มสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน อยู่เสมอ โดยมุ่งประโยชน์สุขที่ยั่งยืนร่วมกัน โดยเฉพาะข้าราชการไทย จากหน่วยงานต่าง ๆ ในต่างประเทศ ที่ต้องอาศัยความคุ้นเคยและความรู้รัก สามัคคี เป็นพื้นฐานในการทำงานร่วมกันภายใต้ทีมประเทศไทย เพื่อประเทศชาติ ประชาชนลืมไป

นางสาวชลทิพา วิญญุนวารรณ
นักการศึกษาบินดีการ
สำนักนโยบายและแผน
กระทรวงการต่างประเทศ

ท้าวทองกีบม้า

สุวรรณ พองสมุทร

ท้าวทองกีบม้าเป็นบรรดาศักดิ์ของข้าราชการลำนักฝ่ายใน มีหน้าที่ทำกับข้าวของหลวง หรือทำงานในห้องเครื่องด้น ปราภูบรรดาศักดิ์นี้ในบทพระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน (กฎหมายตราสามดวง) ซึ่งตราขึ้นในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ที่เรียกว่าการทำกับข้าวของหลวงว่า วิเสท โดยแบ่งเป็นวิเสทนอก และวิเสทกลาง

วิสัยทัศน์อกรับผิดชอบเครื่องค้าง มี 3 ตำแหน่ง คือท้าวยอดมนเทียร
ท้าวอินกัลยา และท้าวมังลี ส่วนวิสัยทอกลางรับผิดชอบเครื่องหวาน มี 3 ตำแหน่ง
เช่นกัน ได้แก่ ท้าวเทพภักดี ท้าวทองพยศ และท้าวทองกืนม้า ทั้งวิสัยทอกลางและ
วิสัยทอกลางอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของท้าวอินสุริยา

ถึงแม้ว่าท้าวทองกีบม้าจะเป็นนามบรรดาศักดิ์ แต่ก็ถูเเมื่อนร่วมกับท้าวทองกีบม้าที่คนไทยทั่วไปรู้จักกันดีคงหนี้ไม่พ้นท้าวทองกีบม้าที่มีชีวิตอยู่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย ท้าวทองกีบม้าที่เป็นภารຍาของชุมชนทางด้านชาติที่ทรงอิทธิพลยิ่งในราชสำนักสมเด็จพระนราಯณ์มหาราช ท้าวทองกีบม้าที่เป็นผู้นำแบบอย่างขัมหวานของโปรดักส์เข้ามาเผยแพร่ และถ่ายทอดลีบต่อมาจนกล่าวเป็นวัฒนธรรมของชาติ

ใช่แล้วค่ะ ผู้เขียนกำลังจะเขียนถึงภาระของเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ ขุนนางใหญ่เชื้อสายกรีกชื่มีนามเดิมว่า คอนสแตนติน ฟอลคอน (Constantin Phaulkon)¹

ท้าวทองกีบม้าท่านนี้ เป็นสตรีญี่ปุ่นเชื้อสายโปรตุเกส มีชื่อเรียก
หลายชื่อ ได้แก่ มาเร ปินยา เดอ กีมาร์ (Marie Piña de Guimar) มาเร กีมาร์
หรือ มาเร ชีมาร์ด (Marie Gimard) และแเขตເເວອຣີນ ແດ້ ທອຮົກິມາຮ (Catherine
de Torquemar) ອຍ่างໄຣກົດາມ ໃນຈົດໝາຍຂອງເຮືອທີ່ເຂື່ອນຄົງລັງພຣະຟັ້ງເຄລ
ທ່ານໜຶ່ງທີ່ປະຈຳໃນປະເທດຈິນ ລົງວັນທີ 20 ມັງກອນ 2249 ເຮືອໃຊ້ຊື່ວ່າ ດອຢູ່²
มาเร ກිමාຮ ເດ ປິນາ (Doña Marie Guimar de Pina)³

มาเร ກිມාຮ ເກີດເມື່ອປີ 2201 ຢ້ອງ 2202⁴ ໃນຄຣອບຄຣວ່າທີ່ເຄົ່ງຄຽດ
ໃນຄາສານາຄຣິສຕິນິກາຍໂຣມັນຄາທອລິກ ປິດາຂອງເຮືອເປັນລູກຄົງຍື່ງປຸ່ນພສມແຂກ
ເບັງກອລ⁵ ຊື່ ພຳນິກ (Phanick) ມາຮດາຊື່ ອຸຮຸສຸລາ ຍາມາດາ (Ursula Yamada)⁶
ລູກຄົງໄຫຍ່-ໂປຣຕູເກສ ກລ່າວກັນວ່າມາຮ ກිມාຮ ມີຄວາມຈາມເປັນທີ່ເລື່ອງລືອ ແລະ
ມີຈິຕິໃຈເມຕຕາກຮຸນາ ຊື່ສັຕິຍສຸຈິຕ ອັດທນເລີຍສະເພື່ອເພື່ອມຸນຸ່ງຍົງ ແລະເປັນ
ແມ່ບ້ານແມ່ເຮືອນ

ໃນປີ 2225 ມາຮ ກිມාຮ ໄດ້ສມຽກບັດຄອນລແຕນຕິນ ພອລຄອນ ແລະມີ
ບຸດຮ່າຍ 2 ດວນ ຄື່ອ ຍອຣີ້ຈ ພອລຄອນ (George Phaulkon) ແລະ ສວນ ພອລຄອນ
(Juan Phaulkon)

-
2. ດອຢູ່ Doña ເປັນຄຳນໍາຫຼັກເຮົາເຮົາກຸພສຕິໃນການຍາສເປນ ມີຄວາມໝາຍເທົ່ານັ້ນ Lady ຮ້ອອຸຄຸນຫຍຸງໃນການຍັງກຸງ
  3. ຄັນສີ່ຍື່ງປຸ່ນ ວິວະຄິລປີບັນ ໃຫ້ວ່າ ດອຢູ່ ມາຮ ກිມාຮ ເດ ປິນາ (Doña Marie Guyomar de Pina)
  4. ບາງແກ່ວ່າ 2209 ໂດຍເີດທັກສານມາຮສອງເຮືອທີ່ມີຂັ້ນໃນປີ 2225 ສິ້ງຂະນະນັ້ນເຂອມີ້າຍຸ 16 ປີ
  5. ຄັນສີ່ຍື່ງປຸ່ນ ວິວະຄິລປີບັນ ກລ່າວວ່ານີ້ມີການຂອງມາຮ ກිມාຮ ເປັນລູກຄົງຍື່ງປຸ່ນ - ໂປຣຕູເກສ
  6. ຄັນສີ່ຍື່ງປຸ່ນ ວິວະຄິລປີບັນ ຕັ້ງຂ້ອງລັງເກດວ່າ ອຸຮຸສຸລາ ຍາມາດາ ນ່າຈະສືບເຖິງສຳເນົາຈາກຍາມາດາ ນາງມາຈະ (Yamada Nagamasu) ງາຍື່ງປຸ່ນທີ່ເດືອນກາງເຊັນທີ່ເປົ້າກັບແກລ່ວໃນໄຫຍ່ທັນທີ່ສົ່ງສະເພີ້ມເຖິງພຣະເຄາກຄຣດ (ມາງແກ່ວ່າສະເພີ້ມເຖິງພຣະເຄາກຄຣດ) ແລະ ເຂົ້າວ່າວ່າກາງໃນສະໝັກ ເຊິ່ງພຣະເຈົ້າທຽບຮ່ອມ ໄດ້ວັນແຕ່ງທີ່ເປັນທ້າວ່າໃຫຍ່ຍື່ງປຸ່ນ ແລະ ຈຳກຳມອາລາຍື່ງປຸ່ນ ມີບຣາດາຄົກທີ່ເປັນອາຄຸາເສັນກິມູ້ ຍາມາດາມີບກາບກຳສຳຄັນໃນຮູນະພັດຄ້າຄຸນລາງທີ່ສັງລືບຕີໄປທ່ານປະເທດ ແລະ ເປັນຍື່ງປຸ່ນສູນຄວາມສົ່ນທີ່ນີ້ຮ່ວ່າງຍຸຂ້າກົນຍື່ງປຸ່ນ ໃນຮູນະເຈົ້າກມອາລາຍື່ງປຸ່ນ ເຊິ່ງພຣະເຄາກໂຄມຊີວິຫວັດ ຫຼຸນາງຜູ້ໃຫຍ່ກີ່ໆກໍ່ມາປອງຄູ່ຫຼັນກັນ ຈຶ່ງໄດ້ກຳຈຳດໍາວັນຂອງຍາມາດາ ນາງມາຈະ ດ້ວຍກາລົງໄປເປັນເນົາເນື່ອງນິຕົຮົຮມຮາຈ ແລະເຈົ້າພຣະຍາກລາໂນ່າ ໄດ້ສັ່ນເປັນມັກຕິຮົມທີ່ມີພຣະນາມວ່າມາຮ ເສີ່ຈົບເຮົາພຣະເຈົ້າກາທອກ
  - ໃນຂະໜາດທີ່ຍື່ງປຸ່ນເປັນຄຣີ້ຮົຮມຮາຈ ຍາມາດາ ນາງມາຈະ ໄດ້ວັນນອບໝາຍໃຫ້ປຣາມກົບຍູ້ໃນຄຣີ້ຮົຮມຮາຈ ແລະ ປັດຕານີ້ ເຊິ່ງໄດ້ວັນນາມດັບເປັນມີຄວາມປາກນູ້ທີ່ປົດຕາຍ ແລະເສີ່ຫຼືດໃຫ້ໃຫ້ສຸດ ແຕ່ບາງແກ່ກລ່າວວ່າ ເຂົ້າງວັງຍາພິພິ

ภายหลังการสมรส เรียกได้ว่า มาเรี คิมาร์ มีชีวิตที่รุ่งโรจน์มาก หลังจากสมรสได้ 1 ปี สมเด็จพระนราภิญ์ฯ โปรดเกล้าฯ ให้คุณสแตนติน ฟอลคอน เป็นผู้ควบคุมการสร้างป้อมแบบยุโรป เมื่อออกญาโภชาธิบดี (เหล็ก) ถึงแก่กรรม ทำให้ต้องแทนที่พระคลังว่างลง จึงทรงแต่งตั้งออกญาพระเศศ์ฯ ดำรงตำแหน่งแทน แต่ออกญาพระเศศ์ฯ ไม่ลับทัดในเรื่องการต่างประเทศ จึงทรงมอบหมายให้คุณสแตนติน ฟอลคอน เช้ามาช่วยดูแล และพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นออกแบบธิกำแหงภักดี

คุณสแตนติน ฟอลคอน เจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการมาก ในปี 2230 เขาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นออกแบบ (เจ้าพระยา) วิชาเยนทร์ ตำแหน่งสมุหนายิก ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งสูงสุดฝ่ายพลเรือนของ ชุนนางสยาม แต่หลังจากนั้นไม่นาน ด้วยความทะเยอทะยานที่อยากได้อำนาจ

เมื่อสมเด็จพระนราภิญฯ ลิ้นพระชนม์ ฟอลคอนจึงได้วางแพนให้ฝรั่งเศสสนใจ
ยืดครองอยุธยา ด้วยการส่งทหารเข้ามาและใช้กองทหารนั้นเป็นเครื่องมือในการยึดอำนาจ จึงถูกกลุ่มของพระเพทราชาและหลวงสรศักดิ์ บุตรชาย จับกุมในข้อหา背叛 เรียกดำเนินคืบ ริบทรัพย์ และถูกประหารชีวิตในปี 2231 ส่วนมาเร กีมาร์ และบุตรชายถูกจับ ถูกลดตัวเป็นทาส และถูกนำตัวกลับมาเยังกรุงศรีอยุธยา⁷ เมื่อราชสำนักย้ายจากลพบุรีกลับไปที่กรุงศรีอยุธยา

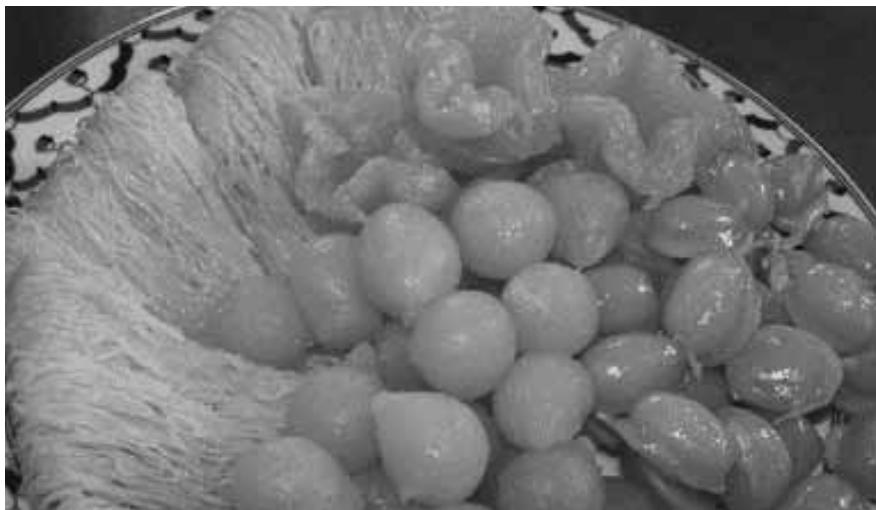
มาเรี กีมาร์ ถูกกล่าวไปเป็นคนรับใช้ในพระราชวัง ซึ่งในเวลา
นั้น พระเพทราชาได้สถาปนาตัวเองขึ้นเป็นกษัตริย์แล้ว ขุนหลวงสรคักดี
ซึ่งมีความพึงพอใจในความงามของເຂອอยู่ก่อนแล้ว ต้องการได้ເຂອไปเป็น
ภรรยาน้อย แต่ເຂອไม่ยินยอม ทำให้ขุนหลวงสรคักดีไม่พอใจ ข่มชู้ว่าจะ
ทำร้ายເຂອและบุตรชาย สร้างความหวาดหวั่นให้มาเรี กีมาร์ อย่างมาก เอօຈີ່
ตัดลินใจพาบุตรชายลอบหนีออกจากกรุงศรีอยุธยาไปยังป้อมบางกอก ที่ตั้ง
ของกองทัพฝรั่งเศสภายใต้การบังคับบัญชาของนายพลแดฟาร์ซ (Général
Désfargues) เพื่อขอร้องให้ช่วยล่งເຂອไปอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส แต่นายพล
แดฟาร์ซเห็นว่าເຂອอาจสร้างความเดือดร้อนให้แก่ทหารและประเทศฝรั่งเศส
จึงส่งตัวมาเรี กีมาร์ พร้อมด้วยบุตรชายคืน ซึ่งออกญาโภชาธิบดี (ปาน)^๘ ก็ได้
รับตัวເຂອไว้ด้วยความเมตตา

7. สมเด็จพระราชนิพัทธ์ ทรงร่วงเมืองลพบุรีเป็นราชธานีแห่งที่ 2 ในแต่ละปี จะประทับที่ลพบุรีมากกว่าอยุธยา และได้สรวารคติที่เมืองลพบุรี

8. บุตรของเจ้าแม่瓦ดุลลิต ซึ่งเป็นแม่ของสมเด็จพระราชนิพัทธ์มหาราช และเป็นน้องชายขององคอกญาโภกยาธิบดี (เหล็ก) ผู้สำเร็จตำแหน่งพระคลัง พระยาโกษาธิบดี หรือ โภกยาปาน เป็นผู้มีบทบาทในการรวมพันธวงศ์กัน ราชสำนักพระเจ้าหลุ่ยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส ในสมัยสมเด็จพระราชนิพัทธ์ และเป็นผู้ชี้นำบทบาทในการยุติอิหริพอล และผลประโยชน์ของฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระราชนิพัทธ์ ในปลายสมัยสมเด็จพระราชนิพัทธ์ มีความรู้สึกต่อต้าน ชาวดำงชาติด้วยเฉพาะฝรั่งเศสอย่างรุนแรง พระยาโกษาธิบดีได้เข้าเป็นฝ่ายพระเพทราชา ผู้นำในการต่อต้านครั้นนั้น ภายหลังพระเพறราชาปราบดาภิเษกนิเปนกษัตริย์ จึงได้รับเลือกให้เป็นเจ้าพระยาครีรัมราช ในตอนท้าย ได้มาตัวตาย เพระกาลงสัญญาจะแยกยิ่งราชสมบัติ

มาเรี กีมาร์ ถูกคุณชั้งเป็นเวลา 2 ปี จึงได้รับการปลดปล่อย และให้ไปพักอยู่ในค่ายโปรดักเกส วิมแม่น้ำเจ้าพระยา บ้านเกิดของเธอ โดยให้มีหน้าที่ทำความสะอาดห้องประภากเครื่องหวานล่งเข้าวัง ด้วยเหตุนี้ เธอจึงต้องประดิษฐ์คิดค้นสำหรับการปรุงเครื่องหวานขึ้นมาใหม่ตลอดเวลา เชื่อกันว่า ในช่วงเวลานี้เองที่เธอได้ใช้มือทำอาหารหวานที่มีลักษณะแตกต่างไปจากอาหารไทย โดยเฉพาะอาหารหวานที่มีไข่และน้ำตาลเป็นส่วนประกอบ อันเป็นลักษณะอาหารของชาวยุโรป ทั้งนี้ จดหมายเหตุฝรั่งเศสฉบับหนึ่งได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า "...กรรยาเป็นท้าวทองกีบม้า ได้เป็นผู้กำกับการชาวเครื่อง พนักงานหวานท่านท้าวทองกีบม้าผู้นี้เป็นต้นลั่งสอนให้ชาวสยามทำของหวานคือ ทองหยินทองหยอด ผอยทอง ทองปอร์ง ทองพลุ ขนมผิง ขนมฝรั่ง ขนมชิง ขนมไข่เต่า ขนมทองม้วน ขนมลัมปันนี ขนมหม้อแกง และลังชยา..."

ชีวิตของมาเรี กีมาร์ ในช่วงเวลานั้น เต็มไปด้วยความยากลำบาก ยอร์ช บุตรชายคนโต ไม่สู้แข็งแรงนัก แต่เป็นเด็กที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด

ເຮືອລ່ງຍອ້ນໄປເຮັດວຽກນັ້ນສຶກພະນັກງານໂປ່ງເກີຕໍ (Poquet) ມາຮີ ກິມາຣີ ໄດ້ຄວາມ
ຢືນການຮ້ອງທຸກໆທີ່ອກຫຼາຍີ່ຜົວໜັງເຄສ ເພື່ອຂອໃຫ້ບໍລິຫານເດືອນຕະວັນອອກຂອງຜົວໜັງເຄສ
ຈ່າຍເງິນເລື່ອງຊື່ພີໃຫ້ເຮືອບ້າງ ເນື່ອຈາກໃນສັນຍາທີ່ອກຄູາວິຊາເຍັນທີ່ຮູ່ງເຮືອນນັ້ນ
ເຂົາໄດ້ຮ່ວມຫຸ້ນກັບບໍລິຫານດ້ວຍເງິນຈຳນວນນັ້ນ ໃນທີ່ສຸດຜົວໜັງເຄສກີໄດ້ປະກາດໃຫ້ມາຮີ
ກິມາຣີ ໄດ້ຮັບເງິນເລື່ອງຊື່ພີ ແລະທາຍາທໄດ້ຮັບຜລປະໂຍ່ນ

ມາຮີ ກິມາຣີ ເຮັດວຽກທີ່ດີຂຶ້ນດ້ວຍຝົມອກການທຳເຄື່ອງຫວານ ໃນສັນຍາ
ພະຈັກທ້າຍສະ ເຮືອໄດ້ເຂົ້າຮັບຮາບການໃນວັນໃນຕໍາແໜ່ງຫວັນໜ້າຫຼອງເຄື່ອງ
ໃນໂຮງຄວາມສະຫຼັບສະໜັບ ແລະດ້ວຍຄວາມສື່ອສັດຍີ່ສຸຈົວຕົວ ເຮືອຈຶງໄດ້ຮັບແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ດູແລ
ເຄື່ອງເງິນເຄື່ອງທອງຂອງວັງຫລວງ ເປັນຫວັນໜ້າພັນການກູ່ມາລາ ມີສົກວິ
ອຸໍ່ໄຕບັນດັບບັນຫຼຸງ 2,000 ດັບປະກຸງໃນບັນທຶກຂອງເຊວາລີເອົ່ງ ເດືອ ຫຼົມອອງຕີ
(Chevalier de Chaumont)⁹ ວ່າ “....ມາດາມຄອນຫຼັດນີ້ (ຫົ່ວ່າທີ່ຈາກຕ່າງໆ
ເຮືອມາຮີ ກິມາຣີ) ເປັນຜູ້ດູແລເຄື່ອງເງິນເຄື່ອງທອງຫລວງ ທັ້ນເປັນຫວັນໜ້າ
ເກີບພະກູ່ມາແລະຈລອງພະບອນດີ ເປັນຜູ້ເກີບຜລໄຟ້ຂອງເສວຍດ້ວຍ ເມື່ອມາດາມ
ຄອນຫຼັດນີ້ໄດ້ຮັບຫຸ້ນທີ່ເຫັນນີ້ເປັນຫຼັດນີ້ທີ່ຈະຫາຜລປະໂຍ່ນໄດ້ເປັນອັນນັກ ແຕ່
ມາດາມຄອນຫຼັດນີ້ເປັນຄົນຫົ່ວ່າ ໄມຍອມທາກໍາໄຮໃນລົ່ງທີ່ຄົນເຄຍຮັບຫຸ້ນທີ່ນີ້ແຕ່ເດີມາ
ໄດ້ເຄຍຫາ ຖຸກໆ ປີ ມາດາມຄອນຫຼັດນີ້ໄດ້ເຄີ່ນເງິນເຂົ້າທົ່ວ່າພະຄລັງປິລະມາກາງ....”

ມາຮີ ກິມາຣີ ອ້ອງທີ່ຄົນໄທຢູ່ຈັກກັດໃນນາມວ່າ ທ້າວທອກກົບມ້າ
ຈຶ່ງເປັນທີ່ໂປຣດປຣານຂອງສົມເດືອຈະກົດທ້າຍສະຮະດ້ວຍຄວາມດີແລະຄວາມສາມາດ
ຂອງເຮືອເອງ ເຮືອໄດ້ສອນການທຳຂັນໜ້າໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄຕບັນດັບບັນຫຼຸງ ຊຶ່ງຜູ້ໄຕບັນດັບ
ບັນຫຼຸງແລ່ນັ້ນນີ້ໄດ້ນຳໄປຄ່າຍທອດຕ່ອໄປ

9. ລາຍງູດຈາກຮາສຳນັກພະເຈົ້າທຸລູຍີ່ທີ່ 14 ແກ່ຜົວໜັງເຄສ ເດີນທາງມາເພື່ອສະບາປາຄວາມລັ້ມພັນນີ້ທາງການກູ່ມາຮີ
ອານາຈັກຂອງຍຸດຍາໃນສັນຍາຜົນເທື່ອພະນາຍາຍົນໆ ໄດ້ເຂົ້າເປົ້າສົມເດືອພະນາຍາຍົນໆ ເພື່ອວ່າພະນາຍາສາ່ນັກພະເຈົ້າ
ທຸລູຍີ່ທີ່ 14 ເມື່ອປີລາຍປີ 2228 ເຊື້ອ ຫຼົມອອງຕີ ປະບັນຄວາມສຳເຈົ້າໃນການທຳກຳມີເລື່ອງຫຼັກກັບຂອງຄວາມຈັກກູ່ມາຮີ
ຊື່ນີ້ ສາມາດສຳເນົາໄດ້ເສີ່ງການແກ່ມີຫຼັກກັບກັນການຄວາມສຳເນົາໃຫ້ຄົນໄທນັ້ນດີອື່ນສາມາຄິສິດໄດ້
ໄດ້ລິຫຼືພິເຄຍທາງການແກ່ມີຫຼັກກັບຜົວໜັງເຄສ ແລະຍາເນື່ອງສົງລາໃຫ້ວິຫຍັກຜົວໜັງເຄສໄດ້ເຂົ້າໄປໃຫ້ປະໂຍ່ນ ແລະສ້າງປົ້ມ
ປະກາງ ແຕ່ລ້ມເຫລວໃນການກວານປັ້ນຄຸນຖານີ້ທີ່ພະນາຍາຍົນໆ ຕ່ອງເຂົ້າເຖິງນັບຄືອຄາສາຄິສິດ

ชีวิตบันปลายของท้าวทองกีบม้าจัดได้ว่ามีความสุขสบายตามอัตภาพ เธօอาคัยอยู่ที่บ้านในค่ายโปรดักเกล กลางวันก็เข้าวังเพื่อทำหน้าที่หัวหน้าห้องเครื่องด้น ตกเย็นก็กลับบ้านไปอยู่กับลูกหลาน วันอาทิตย์ก็ไปโบสถ์และเยี่ยมญาติพี่น้อง มีหลักฐานยืนยันว่า ท้าวทองกีบม้ามีอายุยืนยาวกว่า 60 ปี เป็นสตรี “4 แผ่นดิน”¹⁰ โดยแท้ ถึงแม้ว่าจะมีกำเนิดเป็นชาวต่างชาติแต่เชอกก็เกิดและใช้ชีวิตอยู่ในอาณาจักรสยามจนหมดอายุขัยในปี พ.ศ. 2265 แต่ชื่นมหานาต่างๆ ที่มาเรีย กีมาร์ หรือท้าวทองกีบม้า เพย์เพร่แก่คนไทยนั้นได้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทย ให้ได้รับเลิศถึงชื่อท้าวทองกีบม้า ตราบจนทุกวันนี้

บรรณานุกรม

- กระทรวงวัฒนธรรม. ท้าวทองกีบม้าเจ้าตัวรับชุมไทย.
ไกรฤกษ์ นานา. 500 ปี สายสัมพันธ์สองแผ่นดิน ไทย-โปรดักเกล. กรุงเทพฯ : มติชน (ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ), 2553.
ชาญพานิช. ข้อมูลประวัติศาสตร์ : สมัยอยุธยา. วุฒิชัย นุลลิงค์. บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
ชาญวิทย์ เกษตรคิริ. บรรณาธิการ. อยุธยา : Discovering Ayutthaya. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโดยตัวประเทศไทย และมูลนิธิโครงการตัวร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550. (พิมพ์ครั้งที่ 5)
นิติ เอี่ยวศิริวงศ์. การเมืองไทยสมัยพระนารายณ์. กรุงเทพฯ : มติชน, 2537.
มนพ ถนนคง. ท้าวทองกีบม้า : ราชินีชุมไทยและบุคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ, 2539.
ศันสนีย์ วีระศิลป์ชัย และประมินทร์ เครือทอง. การเมืองในประวัติศาสตร์ “ชุมหวาน” ของท้าวทองกีบม้า “มามาดฟอลคอน” “ชุมไทย” หรือ “ชุมเทศ”. กรุงเทพฯ : มติชน (ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ), 2546.

10. คือแผ่นดินสมเด็จพระนราธิราษฎร์ สมเด็จพระเพทราชา สมเด็จพระเจ้าเลือก และสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ

จากสวัสดิ์ สะบ้ายดี กึ่งຈາວ ບນເສັ້ນກາງຫລວງໝາຍເລຂ 9

ຕັ້ນອ້ອ

ເຄຍໄທ່ມ ນຶກໄມ່ອອກວ່າຈະໄປໄທນດີໜ່ວງວັນຫຍຸດ ມັວເຫັນກາພ
ແຕ່ເມືອງທີມະ ທ້ຽວເມືອງປະເທດນອກທີ່ໄກລ ຈ ໃຫ້ໜ່າງໄປຈາກກຽງເທິພາ ເມື່ອເມື່າຍນ
ທີ່ຜ່ານມາ ວຸ່ນຫາທີ່ຈະເຖີວຍຢູ່ພອສມຄວາ ໄນຍ້ອຍກຫຼຸດສົງກຣານຕີໄປເຕັ້ວຢູ່ຕົ້ມ
ຕ່າງຈັງຫວັດ ແຕ່ຄວາມຈິງຍູ້ໃນກຽງເທິພາ ກົ່ນຈະດີ ເພຣະຄອງໂລ່ງແລ້ວໄມ່ຕ້ອງ
ຕ່ອງຄິວຍາ ນັ້ນຮອທານອາຫາຣີໃນຮັນດັງ ທ້ຽວນັ້ນແຂ່ຍູ້ໃນຮອຮອໄຟເຊີຍ ໄປເຖີວ

ต่างจังหวัดนี้ยิ่งแล้ว วันหยุดที่ไร โผลไปนอกรุงเทพฯ ต้องแย่งกันกิน แย่งกันอยู่ ทำเราวันหยุดที่น่าจะฟ่อนคลาย เพิ่มดีกรีความเครียดเข้าไปอีก

ພວກໄກລ້ວເລາວັນຫຍຸດ ກລັບນີ້ກອກອກວ່າ ຄວາຈະໄປປະເທດເພື່ອນບັນໄປດູບັນເມືອງ ແລະເລັ້ນທາງໜ່ວຍໝາຍເລີ່ມ 9 ທີ່ເຄຍໄດ້ຍິນໂຜ່ນາວ່າ ກິນຂ້າວເຫຼົາທີ່
ກຽງເທິພາ ຂ້າວລາງວັນທີສະຫວັນ (ນະເຂຕ) ແລະຂ້າວເຢັນທີ່ເວົ້າ ກົມຍາກຮູ້ອູ່ແໜ້ນອັນກັນ
ວ່າເລັ້ນທາງນີ້ຕັດຝານຈາກໃຫນໄປໄຫນ ລ້າມໄຮຮູ້ຈັກເພື່ອນບັນຊື່ເປີດປະຕູດອັນຮັນ
ເຮາອຍູ່ທຸກເມືອເຊື່ອວັນແລ້ວລະກີ ອີ່ຍ່າວັງຈະໄດ້ຂ້າມນໍາໄປທີ່ໄກລ ທ ເລຍ ເດືອນ
ຈະກລາຍເປັນໄກລ້ວເກລືອກິນດ່າງເລີຍເປົ່າ ທ

ด้วยความคิดนั้น ทำให้มานั่งเอ๊เตอยู่ในรถทัวร์ 2 ชั้น นั่งจากกรุงเทพฯ ไปมุกดาหาร ทัวร์นี้นั่งรถยาวตลอด เห็นเล่นทางหมายเลขอันดับนี่ทั้งขาไปยังขากลับ ไปแบบนี้ สนุก แต่ต้องเตรียมเมื่อยและเหนื่อยไว้ล่วงหน้า ก่อนการเดินทาง ขอสาขายาลักนิดว่า เล่นทางหมายเลข 9 เป็นเส้นทางเศรษฐกิจของເອເຊຍที่เชื่อมระหว่างตะวันตกและตะวันออกในแถบอินโดจีน เริ่มจากชายฝั่งพม่าที่เมืองมะละแหมง และตัดผ่านเข้าไทยที่จังหวัดตาก สุโขทัย พิษณุโลก ขอนแก่น การสินธุ์ และมุกดาหาร พาดต่อไปยังลาว เมืองหลวงนานะเขต และเข้าสู่เวียดนามผ่านเมืองชายแดนลาว-เวียดนาม ที่มีชื่อว่า ลาวบາว มีลินค้าปลดภัยขาย ทั้งกาแฟดาว เหล้า บุหรี่และอื่น ๆ จากด่านลาวบາว เล่นทางนี้เชื่อมต่อไปยังเมืองดอง沙雍และกวางศรี ผ่านเมืองเว้ และไปลิ่นสุดที่ชายฝั่งเวียดนามที่เมืองดานัง สรุปได้ว่า เล่นทางยาว ๆ นี้ ตัดผ่านอินโดจีนหรือประเทศไทยอยู่ระหว่างควบคุมทรัพย์สินเดียกับทะเบียนได้แก่ พม่า ลาว ไทย กัมพูชาและเวียดนาม ดูเหมือนว่าประเทศไทยล่า�ี มีประวัติศาสตร์วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่คล้ายกัน เกี่ยวพันกัน พื้นที่แถบนี้เป็นดินแดนที่มีความสมบูรณ์ มีชื่อเรียกในอดีตว่า “สารบรรณภูมิ”

ที่ว่าทางยานนี้ยาวจริงอย่างที่พูด เพราะกว่าจะฝ่ากรุงเทพฯ ไปทะเล มุกดาหาร ก็ต้องนับนิวเคลียร์จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี ระบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ถึงจะถึงมุกดาหาร ระยะทางรวม 671 กิโลเมตร ขาไปเดินทางตอนกลางคืน น่าจะเหมาะสมที่สุด เช้าไปโผล่ที่มุกดาหาร ทันข้าวเช้า (สไตล์ไทย-เวียดนาม) อาบน้ำ เตรียมเดินทางต่อ เส้นทางนี้ (หากเดินทางตอนกลางวัน) จะเห็นสิ่งก่อสร้างสะท้อนอารยธรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับกัมพูชา บรรดาปราสาทหินทั้งหลาย รวมทั้งศาสนสถาน ในพุทธศาสนา เช่น พระธาตุพนม และพระธาตุคู่แฝด หรือพระธาตุอิงชั่งใน สหวันนะเขต โดยพุทธศาสนาที่มาจากการอินเดียก็แพร่เข้ามาในดินแดนแห่งนี้ และในอินโดจีน ในอดีต เมืองท่าหลาย ๆ เมืองเป็นที่หมายตาของประเทศ ตะวันตก ในการเข้ามาติดต่อกันขาย และนำวัฒนธรรม อารยธรรมติดมาด้วย เช่น จังชีล่อน หรือภูเก็ต อยอันก์เคยเป็นเมืองท่าที่รุ่งเรืองมาก

เดียวนี้ จะข้ามไปลาว ก็สะดวก เพราะมีสะพานข้ามแม่น้ำโขง เรียกว่า คนสองฝั่งใช้วางขึ้น ทางไปมาหาสู่ เลยแคบลง ติดต่อ หากันได้ง่าย ใช้เวลาข้ามแป๊ปเดียว (ถ้าไม่นับเวลาการตรวจตรา) เส้นทางหมายเลข 9 จากมุกดาหาร ทำให้เห็นวิชีวิตเรียบง่าย แบบไก่ดื้า ว่า เหลียวมาเป็นระยะทางกว่า 20 กิโลเมตร ยังไม่เห็นตลาดสักแห่ง นาน ๆ จะเห็น ร้านขายของชำเล็ก ๆ ลักษณะติดต่อกัน ตลาดอยู่ในป่า หบป่าใน หนองน้ำ แม่น้ำ ผักเก็บเอากัน ตลาดไม่ถูกด้านของหวาน กินผลไม้ในป่า อีกนั่นแหล่ะ คน datum เลยเห็นแจ้ง ก็เออ เนอะ ไม่ต้องดินรนซึ่งกิโลหมู อะ ชุปเปอร์มาร์เก็ต ใจงี้หรือ ก็ซื้อไก่มาเลี้ยงเอากัน ได้ใช่สลด ไม่ต้องซั่งหรือนับໂ碌ขาย บางที ก็ได้กินไก่บ้านย่าง อร่อยกว่าไก่เลี้ยงเป็นไหหน ๆ แฉมไม่มีสารเคมีปนมาในอาหาร บางทีมีรถกันข้าวมาขาย หรือบางบ้านปลูกข้าวเหนียวกินเอง ไม่ต้องทำ

ชีวิตยุ่งยาก หาของอร่อย กินตามร้านอาหารหรู บางที่ เราเห็นวิถีชีวิตแบบนี้ กลับมองเปรียบเทียบไปว่า เมื่อไอน์เมืองไทยเมื่อ 20 – 30 ปีที่แล้ว อันที่จริงถ้ายุ่งได้แบบพ่อเพียง เศรษฐกิจไทยก็จะคึกคัก เพราะไม่ต้องไปนำเข้าอาหารหวานฝรั่ง เลี้ยดคูลเศรษฐกิจเปล่า ๆ ความจริง เล่นทางหลวงหมายเลข 9 ยังทำให้ถูกคิดได้ว่าการที่ประเทศเจริญมาก ๆ นั้น ทำให้ความง่ายดายแทนที่ด้วยความซับซ้อนของการเลือกสรร เพราะตลาดเป็นของผู้บริโภค ลงนึ่งง่าย ๆ ดูกาแฟสมัยก่อน ถ้าไปนั่งร้านอาโก้มีให้เลือกแบบเดียว ไม่มีเมนูเป็นร้อย ๆ ชนิดแบบร้านกาแฟในเมือง ที่คนขายก็ต้องไปสร้างหัวตุ่นและพัฒนาวิธีการปรุงกาแฟให้อร่อย แข่งกันขายกับร้านข้าง ๆ ต้องทำขนมสารพัดแบบมาเอาใจคอกาแฟ แणลสัยก่อน ใช้กระปองนมข้นน้ำเหลือง เชือกฟาง ใส่กาแฟ หกบัง ไม่หกบัง ขึ้นอยู่กับฝีมือคนทิว เดี๋ยวนี้ ช้อกาแฟต้องบอกว่าขนาดเล็ก กลาง หรือใหญ่ ใส่ครีม ไม่ใส่ครีม โรยผงโกโก้ ใส่ไซรัป ใส่น้ำตาลเทียม ว่ากันไปตามรสนิยมคอกาแฟ กลางป่า ทางไปสะหวันนะเขต คงเป็นกาแฟอาโก มีรสชาติตรงได้นั่งคุยกับเพื่อน ๆ กลางวงกาแฟ ไม่เหมือนร้านหรูตามห้าง ต่างคนต่างนั่งกางหนังสือพิมพ์ เล่น IPad ไม่คุยกัน ดูเงินว่างกว่าอยู่กลางป่า น้องไกด์ยังชี้ชวนให้ดูแม่น้ำ แล้วอธิบายต่อวัยคำพูดที่ทำให้ชวนเห็นคล้อยตามไปด้วยว่า เล่นน้ำส่วนรานต์ มีน้ำเอ่งหนึ่ง ไม่ต้องใหญ่มาก ผู้คนหลายเหล่าจากที่ไกล ใกล้ มาเจอกัน รู้จักกันไม่รู้จักกัน ก็ทักทายกัน แค่ได้พบกันก็ม่วนชื่นแล้ว ได้เล่นน้ำ หรือไม่ได้เล่นก็ไม่เป็นไร ก็จริงของเข้า คนเมืองอยู่เมืองเหมือนอยู่ป่า ว่างเพราะไม่รู้จักเพื่อนข้างบ้าน คนกลางป่าเจอกันสนิทสนมกันกว่าคนเมือง เพราะมีใจที่เปิดกว้าง คนเมืองหลายคนเดี่ยวนี้ก็ต้องไปหาที่ปลีกไว้ เพระเห็นว่า ชีวิตที่ซับซ้อนชวนให้กระบวนการคิดวุ่นวาย เปื้อรถราที่จօแจ เสียงໂหกเหก และการแข่งขัน คนลาวหน้าส่วนรานต์ค้ากระดิบไปทำบุญที่วัด ก่อเจดีย์ทราย ที่ล้า นีเข้าไปบ้าตรข้าวเหนียวคະ กับข้ายกตามไปที่วัด แค่นีกີສຸໃຈໂ

นั่งรถเพลomaอีกหน่อยเดียว ก็ถึงร้านอาหาร มื้อกลางวันที่ลาว กับข้าวเรียงง่ายอย่างว่า ໄກຢ່າງ ข້າວເຫັນຍ່າ ພັດຜັກ ສັມຕຳ ໝູ້ທອດ ຕບທ້າຍດ້ວຍ ພລໄມ້ ດຸນພລັງໄວ້ ເພຣະຕ້ອງນັ້ງຮອນໄປອີກໄກລໂຍ

ພອພັນຫຍາຍແດນ ວິວຂ້າງທາງກີເປີ່ຍືນໄປຈາກເດີມ ພື້ນທີ່ເຮີ່ມເປັນ ທຸນເຂົາ ນາງແໜ່ງກີມລຳຫາຮາຣແລ່ນຝ່ານ ເຮາແລ່ນຝ່ານເມືອງດອງຫາ ເວີດນາມກລາງ ຂຶ່ງຕັ້ງອູ້ຢູ່ນເລັ້ນຂານາທີ່ 17 ເດີມໃຊ້ແປ່ງເວີດນາມອອກເປັນເໜືອແລະໃຕ້ ເລັ້ນແປ່ງນີ້ ເປັນເຂົດປລອດທຫາຣ (Demilitarised Zone - DMZ) ແຕ່ໃນຄວາມເປັນຈິງ ເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີກາຣສູ່ຮັບໜັກທີ່ສຸດ ເວີດນາມເໜືອ (ເວີດກົງ) ກັບເວີດນາມໃຕ້ ຮັບກັນເອງ ເພື່ອຂັ້າລື່ຖາຮອເມຣິກັນທີ່ເຂົ້າມຽກຮານທາງຕອນໃຕ້ຂອງເວີດນາມຈົນຕ້ອງ ຄອນກຳລັງອອກໄປໃນທີ່ສຸດ ລື່ອເປັນກາຣວຽບຮຸມເວີດນາມໄດ້ ໂດຍຜູ້ກຳຊ້ຍໜະ ຄື່ອ ໂຢີຈິມິນ໌ (ວິຮັບຮຸ່າຊອງໝາວເວີດນາມ ຜູ້ເຄຍອາຄີຍອູ້ໃນຈັງຫວັດອຸດຮານີ້ ຂອງໄທຢ) ແກ່ວເລັ້ນຂານານີ້ໄມ້ໄກລ ພາວເວີດນາມໄດ້ສ່ວັງອຸໂມງຄໍໄວ້ຫລົບກັຍ ຂຶ່ອ ອຸໂມງຄົວນ໌-ມື້ອັກ ດົດເຄື່ອງ ລົບອູ້ຢູ່ໃນປ່າ ລຶກໄປຫລາຍໜັ້ນ ພາວເວີດນາມ ພາຍຕົກເວີດນາມເວີດນາມພອໃຫ້ ແລະອາຄີຍອູ້ໃນນັ້ນ ທຫາຮອເມຣິກັນໄມ້ຮູ້ວ່າມີອຸໂມງຄໍ ນີ້ ຈົນກະທັ້ງສົງຄຣາມໄກລັຈຸບ ພາຍຕົກເຕີບໂຕໃນອຸໂມງຄໍ ພລຈາກສົງຄຣາມທຳໃຫ້ ພາວເວີດນາມອົກພາຍຕົກຍັ້ງຄັ້ງແຄ້ນອເມຣິກາມາຈຸນທຸກວັນນີ້

ກ່ອນຈະເດີນທາງຕ່ອ ຂອເລ່າປະວັດຂອງສາຫະນະຮູ້ສັງຄມນິຍມ ເວີດນາມພອໃຫ້ຮູ້ວ່າ ເວີດນາມຕັ້ງອູ້ທາງຕະວັນອອກສຸດຂອງອິນໂດຈິນ ອູ້ຕິດທະເລີນໃຕ້ ອ່າວຕັ້ງເກີ່ຍ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບລມນຮສຸມເປັນປະຈຳ ທຳໃຫ້ເວີດນາມ ຄອນຂ້າງມີຟັນຕກຊຸກ ແລະຕກໄມ່ແນ່ນອນ ເວີດນາມມີວັດນຮຮມທີ່ຮັບມາຈົກຈິນມາກ ເນື່ອຈາກບຽບນຸ່າຊອງໝາວເວີດນາມເປັນພາກມອງໂກລຈາກຈິນເຂົ້າຮູກຮານແລະ ຍົດຄຣອງແບນລຸ່ມແມ່ນໍ້າແດງ ຂຶ່ອເດີມຂອງເວີດນາມ ຄື່ອ ນາມເຫວີຍຕ ແລະອັນນັມ ຕາມລຳດັບ ຂຶ່ງເປັນລ່ວນໜຶ່ງຂອງຈິນ ຕ່ອມາເກີດກນູ້ໄທເຊີນ ອົງເຊີຍລື້ອໜີເຂົ້າໄທຢ

ໄມໂಡລຈຳລອງຂອງອຸໂປະກວິນໜີ້ອກ

ເລື່ອນທາງໝາຍເລີດ 9 ຂ່ວງຂນານທີ 17 (ໃກລ້ວທີ່ຕັ້ງອຸໂປະກວິນໜີ້ອກ)

ตลาดดองบ้า เมืองเว้

เพื่อขอพึงพระบรมโพธิสมการพระมหาชัตตريย์ไทยในสมัยรัชกาลที่ 1 โดยไทย
เองก็ได้ส่งกองกำลังเข้าปราบ องเชียงลือเองก็แอบติดต่อกับฝรั่งเศสแบบลับๆ
 เพราะภายหลังไทยก็ติดพันลงความกับพม่า จนองเชียงลือกลับไปถูกเอกสารา
 และสามารถรวมเรียดนามได้เป็นปีกแห่น ได้สถาปนาราชธานีใหม่ที่เมืองเว้
 ให้เป็นศูนย์กลางการปกครองของระบบกษัตริย์ พร้อมทั้งสถาปนาตนเองขึ้น
 เป็นกษัตริย์ พระนามว่า จักรพรรดิยาล่อง จักรพรรดิองค์แรกของราชวงศ์
 เหงวียน ในสมัยกษัตริย์มินหมาง มีการขยายแสนนานุภาพออกไปที่ลาวและ
 กัมพูชา ต่อมาก็ริสต์ศาสนาริมเข้ามา มีการต่อต้านอย่างรุนแรง มีการประหาร

เหล่าบาทหลวง จนบาทหลวงชาวฝรั่งเศสขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลฝรั่งเศสจึงใช้เหตุนี้เริ่มเข้ายึดดินแดนแห่งนี้ และแบ่งเวียดนามออกเป็น 3 ส่วน คือ โคลินไซน่า ตั้งเกี้ย และอันนาม แต่ยังคงปกครองในระบบกษัตริย์และอยู่ภายใต้การบังคับของรัฐบาลฝรั่งเศส ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ระบบกษัตริย์ในเวียดนามเริ่มเลื่อมล้ำ กษัตริย์องค์สุดท้ายมีพระนามว่า ป่าวໄດ ชาวฝรั่งเศสเริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐาน เรายังเห็นตึกบ้านช่อง วิถีชีวิต ความเป็นอยู่อาหารการกิน รวมถึงอารยธรรมบางอย่าง ที่ฝรั่งเศสทิ้งไว้จากจนปัจจุบันนี้ เช่น บาเกต (Bquette หรือขนมปังฝรั่งเศส) การนอนกลางวัน เป็นต้น ต่อมา ญี่ปุ่นเข้ามาโจมตีฝรั่งเศสในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม ฝรั่งเศสกลับเข้ามายึดบาทหลวงครั้ง จนโซจิมินห์รวมชาวเวียดนามที่เรียกว่าเวียดมินห์ขึ้นไอล์ฟรั่งเศสที่เดียน เปียน พู นำการปกครองแบบลังคอมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ซึ่งรับอิทธิพลมาจากจีน เข้ามาใช้ปกครองเวียดนาม หลังเหตุการณ์ครั้งนี้ เวียดนามถูกแบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ เวียดนามเหนือ ได้รับการสนับสนุนจากจีน ในรูปแบบคอมมิวนิสต์ และเวียดนามทางตอนใต้ได้รับการสนับสนุนจากอเมริกา ในรูปแบบของประชาธิปไตย

รถแล่นไปเพลิน ๆ รู้ตัวอีกที ต้องเวลาลงท่านข้าวเย็นที่เวียดนามก็เหมือนคนเดินกลางทะเลรายมาเจออีซิส มีน้ำ อาหารทาน แต่อาหารเวียดนามที่นี่ รสชาติไม่จัดจ้าน แทนมเนืองก็เปลกเพราะแบ่งที่ห่อไม่แข่น้ำ และน้ำจิ้มก็รสชาติจีด ๆ มีหมูที่กินแกล้ม รสชาติเหมือนคลุกเครื่องเทศເອົ້າຍ กอบปรด้วยตะไคร้ กระเทียม พริกไทย เป็นต้น มีน้ำ คนเวียดนามถึงผิวขาว ไม่ทานเผ็ดนีเอง ที่ประทับใจกว่า คือ เต้าวยาน้ำจิ้ง แม่ค้าหานมากข่ายที่ยอดอัน เต้าวยอร์ยรสชาติเต้าหู้แท้ ปาท่องโก๋กรอบอร่อย เติมน้ำร้อนปุบปับน้ำตาล Bray แดงตอนไล่น้ำร้อนแล้วแม่ค้ายืนถ่ายให้ ก็ยังงง ว่าแล้ว แม่ค้าก็หยิบขึ้งบด

แบบเข้มข้นยอดลงในชาม อาการตอบเเลิร์ฟเหมือนดูหนังตลก เพราะเห็นคนซื้อหน้าเหรอ ถามหาชิง

เงินี้ เป็นคุณยักษ์กลางการปักครองระบบอภิภัตทริย์ราชวงศ์เหงวียน เป็นเมืองหลวงเก่าที่เป็นเมืองประวัติศาสตร์ พระราชวงศ์เว้เป็นที่ประทับของกษัตริย์ราชวงศ์เหงวียนถึง 13 พระองค์ ผู้สถาปนาคือจักรพรรดิยาลง ซึ่งจำลองแบบมาจากพระราชวังถูกง นำเลี้ยวdayว่า พระราชวงศ์แห่งนี้ได้รับความเลี้ยวหายมากจากสังคม แต่ก็ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าชมอยู่ไม่น้อย เว้เมืองน้ำลำคัญแหล่งท่องเที่ยว แม่น้ำหอม มีที่มาจากการเล่าขานว่า มีต้นไม้ที่มีดอกไม้หอมลั่งกลิ่นหอมอยู่ต้นน้ำ ทำให้แม่น้ำแห่งนี้ลั่งกลิ่นหอมไปทั่วลำน้ำ จึงเรียกแม่น้ำนี้ว่า แม่น้ำหอม

นอกจากวังแล้ว เว้ก็ยังมีวัดวาอารามที่น่าสนใจ เช่น วัดเจดีย์เทียนมู เป็นวัดที่มีประวัติศาสตร์เกี่ยวเนื่องกับศาสนาในเวียดนาม เป็นการต่อสู้ระหว่างพุทธศาสนา กับคริสต์ศาสนา ในสมัยรัชกาล โง ดินห์เดียว จนเจ้าอาวาสวัดออกมากประท้วงโดยการนั่งรถอสตินสีฟ้าไปที่ใช่ง่อนแล้วเผาตัวตายเพื่อประท้วง

ก่อนที่ระบบอภิภัตทริย์จะเสื่อมสลาย เพราะฝรั่งเศส ในสมัยของจักรพรรดิโคดิงห์ องค์ที่ 12 ของราชวงศ์เหงวียน เรียกเก็บภาษีจากประชาชนเพียงมาก โดยนำเงินส่วนหนึ่งไปสร้างสุสานให้ตนเองขณะที่ยังมีชีวิตซึ่เมนต์ที่นำมาสร้างกันมาราจากไทย คิลปะเป็นแบบประยุกต์ที่รับอิทธิพลมาจากฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และจีน คิลปะการตกแต่งสวยงามมาก

จากเว้ เราเดินทางต่อไปยังданัง เมืองท่าและเมืองยุทธศาสตร์สำคัญ ฝรั่งเศสมีพระเจ้านโปเลียนที่ 3 เรียกเมืองนี้ว่า ตูราน เหล่า

“รูปผ้าปัก” สินค้าขายดีในเวียดนาม

ทหารอเมริกันก็เคยยกพลขึ้นบกที่นี่ ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่มีการยกพลขึ้นบกที่พัทยาในไทย ปัจจุบันด้านนั้นเป็นเมืองท่าที่มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจ ระหว่างทางไปด้านนั้น จะมีร้านขายหินอ่อนแกะสลักสวยงามและอ่อนช้อย สลักเป็นรูปต่าง ๆ สารพัดแบบ มีบริการจัดส่งถึงบ้าน โดยลดราคาแข่งกัน บวกค่าส่งไปในค่าสินค้า

เมืองด้านนั้นตั้งอยู่ใกล้กับถิ่นฐานของชนพื้นเมืองของเวียดนาม ชุมชนชาวจาม ซึ่งรับอิทธิพลศาสนาพราหมณ์มาจากการอินเดีย ต่อมา มีการค้าขายกับพวกอาหารรังจิงได้รับເเอกสารศาสนาอิสลามเข้ามา มีการแพร่ศาสนาจักรลงมากที่

กัมพูชา และลาว เรายังเห็นชิ้นส่วนของศาสนาวัดถุและศาสนาล้านเป็นแบบขึ้นดู
จากจารามป่าถูกกษัตริย์ราชวงศ์เลของเวียดนามขับไล่ลงมาทางใต้ของ
ประเทศ ชาวจามบางส่วนอพยพเข้ามาในไทย

เมืองสุดท้ายที่ได้ไปเยี่ยมชม คือ เมืองอยอัน อดีตเมืองท่าที่สำคัญ
ของเวียดนาม เป็นเมืองที่มีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยจาม และเป็นเมืองท่าที่
รัฐไปทั่วโลก ชาวไทยหลายคนคงรู้จักเมืองนี้จากละครไทยยอดนิยม อยอันลัน
รักເຮືອ ด้วยความที่เป็นเมืองท่า จึงมีการแลกเปลี่ยนลินค้าทั้งผ้าไหม เครื่องເຫດ
เนื่องจากชาวจีน ญี่ปุ่น จะแล่นเรือเข้ามาค้าขาย พร้อมเข้ามาอยู่ในเวียดนาม

ถนนช้อบปิ้งเมืองอยอัน (จากในละครอยอัน ฉันรักເຮືອ)

จึงมีการปลูกสร้างบ้านเรือนตามแบบวัฒนธรรมของตน มีการสร้างสะพานญี่ปุ่นเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับเวียดนาม แต่เมืองท่าแห่งนี้ต้องเลิกไป เมื่อแม่น้ำโขนตื้นเขินจนเรือเดินทางไม่สามารถเข้ามาได้ จึงย้ายเมืองท่าไปที่ด่านังแทن

ความสนใจของการเยี่ยมชมประเทศไทยเพื่อนบ้านในชากลับ ดึงการนั่งคุยกับไกด์ท่องถิ่นในหลาย ๆ เรื่อง และซักถามว่า เหตุใดนั้นทั้งเวียดนามและลาวจึงยังมีชุมชนชาวไทยที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชน เคียงข้างเฉพาะสถานที่รัฐบาลเล่นเอาไกด์หนุ่มเวียดนามนั่งคิดอยู่นาน จนได้คำตอบว่า คงผืนหนึ่งเป็นของเวียดนามได้ และอีกผืนหนึ่งเป็นของเวียดนามเหนือ พอมาร่วมตัวกันจึงต้องซักสองข้อคุ้งกัน

เล้นทางหลวงหมายเลข 9 คดเคี้ยวยาวนาน กว่าจะได้สร้าง ก็ใช้เวลาหลายปี เล้นทางนี้เปรียบเป็นเล้นทางที่พาเพื่อน 2 คน ที่ไม่รู้จักกัน มาพบกัน ประชูเพื่อนบ้านเปิดแล้ว คุณละ พร้อมจะเปิดใจเดินทางไปรู้จักเพื่อนบ้านคนนี้หรือยัง

ต้นอ้อ เป็นนามแฝงของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ที่เคยปฏิบัติหน้าที่ที่กองวิทยุกระจายเสียง และจัดรายการที่สถานีวิทยุสาธารณะรرمย์

ວັດນອຣມກາຣເປີບ : ເປີມນູ້ ເປີບຂ້າວ

ນິຕ ຍົມສງວນ

ວັດນອຣມກາຣຮັບປະທານອາຫານຂອງໜີໃນໂລກແບ່ງໄດ້ 3 ວັດນອຣມ
ໜີກໍາ ດື່ມ ວັດນອຣມລ້ອມ-ມືດ ຂອງໝາວຕະວັນຕກ ວັດນອຣມຕະເກີຍນ
ຂອງໝາວຕະວັນອອກໄກລ ເຊັ່ນ ຈືນ ແກ້າຫລີ ຫຼຸ່ມ ແລະ ວັດນອຣມກາຣເປີບຂ້າວ
ຂອງກຸ່ມໜ້າໝາວແຊກ ໄມວ່າຈະແຊກອາຫັນ ແຊກເປົ່ວໜ້າ ແຊກອິນເຕີຍ ລັກ
ມາຈຸນຄຶ້ງລະແວກເອເຊີຍຕະວັນອອກເສີ່ງໄຕ ດື່ມ ໄກສາ ລາວ ພມ່າ ຮຳມັງ ເຂມຣ ລູວນ
ໝາວ ມລາຍຸ ເປັນຕົ້ນ

ຄາສຕາຈາຈາຍເກີຍຕິຄຸນ ດຣ. ເອກວິທຍ໌ ນ ດັລາງ ໄດ້ເຄຍເປົ່າຍເຖິງ
ຄວາມສາມາດຂອງກຸ່ມໜ້າຜູ້ໃຊ້ວັດນອຣມຕະເກີຍວ່າ ມີຄວາມສາມາດເຊີງກີ່ພາ
ຈັດອູ້ໃນຂັ້ນແນວໜ້າເນື່ອເຖິງກັບຮະດັບເອເຊີຍດ້ວຍກັນ ແລະ ວັດນອຣມລ້ອມ-ມືດ
ກີ່ເຊັ່ນກັນ ຄຮັ້ງໜຶ່ງກີ່ໃຊ້ຄວາມສາມາດທັ້ງທາງດ້ານເທິດໂນໂລຢີແລະ ຄວາມສົງຄຽມ
ຄື່ງຂາດອອກໄລ່ລ່າຄານານິຄມນັກແລ້ວ ທຳໄໜ້ເນື່ອເປົ່າຍເຖິງກັບໜີໃນວັດນອຣມ
ເປີບຂ້າວແລ້ວ ຜົນກຸ່ມໜ້າໜີ້ຈີ້ຈະມີຄວາມເປັນຮອງອູ່ນັກ ດ້ວຍເວັບໄວ້
ທາງດ້ານເຄຣະຊຸກິຈທີ່ໄຟໄໝບໍ່ຮັດດ້ານກາຣກີ່ພາເປັນເຄຣືອງມືວັດ ແຕ່ດ້ວຍກັນດ້ວຍ
ເຮື່ອງຂອງຄວາມມີອາຍີ່ຮອມແລ້ວ ຄາສດາຫລາຍອົງຄົກົກີ່ກົດເນີດຂຶ້ນໃນວັດນອຣມ
ເປີບຂ້າວແບ່ນທັງລື້ນ ອັນແສດງຄື້ນໃນວັດນອຣມເປີບຂ້າວນັ້ນ ເປັນຜູ້ຈັກກາຣແລງຫາ
ຄວາມສຸຂສົງນບນຄວາມເຮົບໃໝ່ແກ່ວິຖື່ຈິວິຕ ຈົນຜູ້ຄົນໃນວັດນອຣມລ້ອມ-ມືດ
ກົກສົນໃຈທັນມາຄິກຳຂາແລະ ພິກົນຕາມອຍ່າງກົມໃຫ້ເຫັນອູ່

คำว่าเป็น หรือ เป็นข้าวันนั้น มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ว่า ใช้ปลายนิ้วขย่มข้าวใส่ปาก吞 เอง และ การขย่มข้าวใส่ปาก吞 เอง หรือวัฒนธรรมการเป็นข้าวันนั้น ต้องใช้แต้มือขวาในการเป็น ไม่ใช้มือซ้ายเป็นเด็ดขาด โดยการเป็นจะใช้แค่ปลายข้อนิ้ว 4 นิ้ว คือ นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกาง และนิ้วนาง เว้นไว้เพียงนิ้วก้อย และก่อนที่จะลงมือเป็นข้าวักต้องล้างมือก่อนทุกครั้ง เพื่อประโยชน์ทั้งด้านความสะอาด และความสะดวกในการปั้นหรือกดข้าวให้นิ่มและอยู่ในขอนนิ่วมือก่อนที่จะล่งเข้าปากให้ได้ ดังนั้น ลิ่งที่จะเห็นควบคู่กับลารับอาหาร นั้นก็คือ อ่างล้างมือ ซึ่งต้องล้างเกตให้ได้ มีฉะนั้นอาจล้างมือในขันน้ำดีม หรือดีมน้ำจากอ่างล้างมือได้ (ในขันน้ำดีมน้ำจะมีจากเล็กๆ ไว้สำหรับตักน้ำขึ้นดีมเสมอ) นอกจากจะมีอ่างล้างมือแล้ว

ก็ต้องมีผ้าสำหรับเช็ดมือด้วย จะเห็นได้ว่า การรับประทานอาหารตามวัฒนธรรม การใช้มือเป็นขawanน์เป็นวิถีที่มีรายละเอียดพิถีพิถัน ซึ่งหากจะพิจารณาอย่างลึกซึ้งก็จะพบว่ามีพิธีริตองมากกว่าแค่การส่งอาหารเข้าปากเท่านั้น

จากการที่ต้องล้างมือหรือชูบมือก่อนหยิบข้าวเข้าปากนั้น ก็ทำให้เกิดสำนวนไทยที่ว่า ชูบมือเป็น อันหมายถึง ฉายประโยชน์จากคนอื่นโดยไม่ได้ลงทุนลงแรง เพราะการทำกับข้าวกับปลาในสมัยก่อนมีกระบวนการที่ยุ่งยากกว่าในปัจจุบัน กล่าวคือ กว่าจะก่อไฟ ต้มน้ำ หุงข้าว คงต้องลงทุนลงแรงเป็นอย่างมาก กว่าจะได้รับประทานอาหารกันลักษณะนี้ ถ้าคนที่ไม่ลงทุน ลงแรงมาถึงก็ชูมือ หรือล้างมือแล้วหยิบข้าวเข้าปากทันที ก็คงเป็นที่ไม่พึงพอใจต่อคนที่ลงมือลงแรงมากที่เดียว

ม.ร.ว. ศึกฤทธิ์ ปราโมช อธิ丹ายกรัฐมนตรีคนที่ 13 คิลปินแห่งชาติสาขาวรรณคิลป์ และบุคคลสำคัญของโลกจากการยกย่องขององค์กรยูเนสโก ท่านเคยวิเคราะห์ที่มาที่ไปของวัฒนธรรมการเป็นข้าวอย่างมีคิลป์ หรือการยกย่องการรับประทานอาหารไว้ว่า คงสืบเนื่องมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาล ที่แม้ว่าพระพุทธองค์จะทรงถึงพร้อมด้วยเนกขัมมานมี คือ ஸล ทางโลกได้แล้ว แต่ก็มีอยู่ลิ่งหนึ่งที่พระองค์ஸลไม่ได้คือสมบัติผู้ดี เพราะการที่คนจากต่างถิ่นต่างที่จะเข้ามาบัวชเป็นพระสงฆ์สาวกในพระพุทธศาสนา ต้องมีวัตรปฏิบัติที่เหมือนกันเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย พระพุทธองค์จึงได้ทรงบัญญัติวินัยสงฆ์ไว้ในหมวดเลขิยวัตร เป็นดังนี้ว่า ต้องรับประทานอาหารไม่สักประมูณามา ไม่พุดกันขณะที่มีอาหารเต็มปาก ห้ามใช้มือหยิบอาหารเปรอะเปื้อนเกินหนึ่งองคุลี ห้ามใช้ฝ่ามือซ้อนอาหารแล้วป้ายเข้าที่ปาก หรือปั้นข้าวเป็นก้อนโyn ขันไปแล้วอ้าปากรับ ห้ามขยົມอาหารจากกลางภาชนะที่ใส่มาเอาไปกินก่อน แต่ต้องค่อยๆ รับประทานจากรอบนอกเข้ามาหาตรงกลาง

ดังนั้น คนไทยผู้นับถือพระพุทธศาสนา เป็นสากลของพระพุทธเจ้า มาช้านานนับเนื่องกว่าพันปี จึงเป็นผู้มีมารยาทในการรับประทานอาหาร มีสมบัติผู้ดีติดตัว จากการที่ผู้ชายต้องเข้าอุปสมบทเป็นพระสงฆ์อย่างน้อย พระชาหนึ่ง เมื่อสึกออกมาก็นำความเป็นระเบียบเรียบร้อย มารยาทในการรับประทานอาหารมาประพฤติปฏิบูรณ์ในครอบครัว อาจเรียกได้ว่าคนไทยก็มี Table Manners หรือมารยาทบนโต๊ะอาหารเป็นของตนเอง เมื่อคนไทยได้ติดต่อ กับต่างชาติ ก็รับวัฒนธรรมและเครื่องมือเครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร เปเลี่ยนจากการนั่งพื้นมานั่งโต๊ะ และรับເเอกสารช้อน ส้อม มีด ตะเกียง มาใช้ได้อย่างไม่ขัดเขิน นับได้ว่าคนไทยเป็นผู้รู้จักปรับตัวได้อย่างดีเยี่ยม และแม้ว่า การใช้มือเป็นข้าวเช่นในอดีต จะค่อยๆ เลือนหายไปตามกาลเวลา แต่สิ่งหนึ่ง ที่ยังคงอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันและถูกกระตุ้นเตือนอยู่เสมอตามแบบวิถีดั้งเดิม นั่นก็คือ “การกินร้อน ช้อนกลาง และล้างมือ!”

เอกสารอ้างอิง

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. เอกวิทย์ ณ ถาง, วัฒนธรรมการเปีบ, ตะเกียง และส้อม-มีด, ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 (มกราคม 2530), 25.
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, การเปีบข้าว, ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 19 ฉบับที่ 10 (สิงหาคม 2541), 106-108.

แหล่งข้อมูล สารคุณย์เพาะรังษีทางวัฒนธรรม ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2554

ริดสีดวง...เป็นแล้วอย่าชะล่าใจ

นายแพททิวชัย ประสาทฤทธิ์

ขึ้นเชื่อว่า “ริดสีดวงทวารหนัก” ก็พอลainให้เกิดขึ้นลักษณะ “ลมมันเย็นนนน” ที่สะท้อนความยากลำบากในการขับถ่ายและความเจ็บปวดในการนั่งนับตั้งแต่อาการแบบฯ คันๆ จนถึงปวดขนาดลูกนั่งสะท้านใจ! แม้ริดสีดวงจะไม่ร้ายแรงถึงชีวิตแต่ก็ไม่ควรมองข้ามสัญญาณเตือนของโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่ได้เชื่อว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องระวังมีฉะนั้นอาจสายเกินไป

ริดสีดวง..ชื่อนี้ไม่ได้มีแต่เสีย คนล่วงใหญ่เข้าใจว่า หากมีอาการคันเจ็บและแบบบริเวณปากทวารและมีเลือดออกเมื่อขับถ่ายอุจจาระ เป็นสัญญาณปงบอกของริดสีดวงทวารหนัก ซึ่งความจริงแล้วอาจมาจากการอุดตันที่คล้ายกัน เช่น แผลแยกริเวณปากทวาร ฟิ โรคติดเชื้อของลำไส้ใหญ่และทวารหนัก เกิดการอักเสบจากเชื้อรา ฯลฯ แต่ด้วยความที่เกิดใกล้ๆ กับบริเวณปากทวาร จึงทำให้คนเข้าใจผิดและเผลอรวมว่า เป็นริดสีดวงทวารไปเสีย ดังนั้นเพื่อความเข้าใจรวมถึงแนะนำวิธีสังเกตและรักษาridสีดวงทวารหนักอย่างถูกต้อง น.พ. ชิงเยี่ยม ปัญจภัยกุล ศัลยแพทย์ อธิบายเพิ่มเติมว่า “โดยธรรมชาติ ทุกคนมีริดสีดวงทวารอยู่แล้ว คือเป็นเนื้อเยื่อภายในช่องทวารหนัก อยู่เหนือปากทวารหนักประมาณ 3 เซนติเมตร หรือที่เรียกว่าเบาะรอง (cushion) มีอยู่ 3 ตำแหน่ง ซึ่งหากเบรียบเทียบกับทิศทางนาฬิกา ก็คือ ตำแหน่งที่ 3, 7 และ 11 นาฬิกา เนื้อเยื่อเหล่านี้ช่วยทำให้การขับถ่ายอุจจาระเป็นไปอย่างสะดวก

ไม่ทำให้ทوارหนักฉีกขาดและทำให้รุதวารหนักปิดสนิท ไม่มีอุจจาระเล็ดลอดแต่ “ริดสีดวง” ที่เป็นผู้ป่วยงานอย่างดีจะกลایเป็นตัวปัญหา ก่อให้เกิดความรำคาญ เมื่อหลอดเลือดบริเวณนั้นผิดปกติอันเนื่องมาจากการห้องผูกเป็นประจำทำให้ต้องเบ่งมากทุกครั้งที่ถ่าย นั่งห้องน้ำนานๆ เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ในห้องน้ำหรือพยายามเบ่งถ่ายทั้งๆ ที่ไม่ปวดถ่าย หรือในการถีของผู้สูงอายุที่กล้ามเนื้อหายใจยาน หญิงตั้งครรภ์ที่มีคลูกขยายใหญ่เบียดอุ้งเชิงกรานทำให้เลือดบริเวณนั้นไหลกลับไม่สะดวก เช่นเดียวกับคนที่เป็นโรคตับแข็งและมีน้ำโตกัดจี้เหล่านี้ทำให้เล็บเลือดที่หล่อเลี้ยงบางส่วน เกิดการโป้งพอง และขยายตัวเป็นก้อนเบียดออกด้านข้างหรือเลื่อนตัวลงมา จนกล้ายเป็นริดสีดวงทوارหนักที่เป็นปัญหา”

ชนิดของริดสีดวงทوارหนัก

ริดสีดวงทوارหนักแบ่งออกเป็นสองชนิดตามลักษณะตำแหน่ง การเกิด นั่นคือ

- **ริดสีดวงทوارหนักภายนอก** เป็นติ่งเนื้อเยื่อที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้รอบๆ ทوارหนัก อาจมีอาการคันจนกระทั้งเจ็บปวดมาก ทำให้รบกวนการลุกนั่งไม่สะดวก วิธีการรักษาคือ ผ่าตัดเพื่อแก้ไขปัญหา

- **ริดสีดวงทوارหนักภายใน** มักไม่มีอาการเจ็บปวดใดๆ เพราะเกิดภัยในทารกเนื่อเล็บประสาทรับรู้ความรู้สึก อาการที่สังเกตได้คือ มีเลือดออกลีเดงสุดหลังถ่ายอุจจาระ คนที่เป็นมากๆ อาจเห็นเป็นหยดเลือดไหลเป็นสายบริเวณโถส้วม

วิดีโอทางโทรทัศน์สามารถแบ่งออกเป็น 4 ระยะตามความรุนแรงที่เป็นคือ

๐ ระยะที่ ๑ เมื่อส่องกล้องตรวจดูจะพบว่ามีเพียงตั้งเนื้อยื่นออกมา
สามารถรักษาด้วยการแซ่กันในน้ำอุ่น การใช้ยาเห็บน้ำ ยาทา และการปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมเสียใหม่ นั่นคือกินผักและผลไม้เพื่อเพิ่มการไข้อาหาร เพื่อป้องกัน
ห้องผู้

๐ ระยะที่ ๒ หัวริดสีดงทวารหนักโพล่อกมากขั้นนะเบ่งถ่ายและหดกลับเข้าไปเองหลังถ่ายอุจจาระ ติ่งเนื้อยื่นออกมากบอยเวลาถ่าย มีเลือดออก เช่นเดียวกับระยะที่ ๑ บวกกับอาการคัน หรือมีมูกและบริเวณทวารหนักร่วมด้วย วิธีการรักษาคือการฉีดยาทำให้เนื้อยื่นย่อ逼วนั้นหดตัวฟ่อ หรือการใช้หนังยางพิเศษรัดเพื่อทำให้เนื้อยื่นย่อ逼วนนั้นขาดเลือด ทำให้เนื้อยื่นหายแล้วหลุดออกมาเองประมาณ 2-3 ลัปดาห์ ซึ่งคนที่เป็นจะไม่รู้สึกเจ็บ ไม่ต้องวางยาสลบและสามารถกลับบ้านได้เลย ทั้งนี้ ระหว่างที่เนื้อยื่นย่อ逼วนหลุดออกจะมีเลือดซึมออกมากบาง จึงต้องใช้ผ้าอนามัยรองชั้น

๐ ระยะที่ ๓ และ ๔ มีลักษณะใกล้เคียงกันคือ หัวริดสีดวงทวารหนักจะโผล่ออกมานานาเวลาก่อนเป็นถ่ายอุจจาระ ไอ จาม การยกของหนัก ระยะนี้จะเป็นต้องใช้มือดันเข้าไป แต่ก็มักโผล่ออกมากอึก กล้ายเป็นติงยื่นอยู่ภายนอกทวาร หากหัวริดสีดวงทวารหนักเกิดการอักเสบหรือติดเชื้อ ก็จะสร้างความเจ็บปวดเป็นอย่างมาก ซึ่งระยะนี้มักพบว่าเป็นริดสีดวงภายนอกและภายในพร้อมกัน จำเป็นต้องใช้การผ่าตัดรักษา ซึ่งปัจจุบันมีทั้งการผ่าตัดใช้มีดปกติ การใช้เลเซอร์ การใช้เครื่องมือตัดเย็บหัวริดสีดวงอัตโนมัติ ซึ่งเป็นการตัดคร่าวัน เกรวิดสีดวงทวารหนักภายในและเย็บทันที เป็นต้น การเลือกวิธีการผ่าตัดต้องพิจารณาความเหมาะสมตามความรุนแรงและขนาดของริดสีดวงทวารหนักของ

แต่ละคน น ragazziความเชี่ยวชาญของคัลย์แพทที่ แต่ที่สำคัญคือ วางใจได้ว่าหลัง การผ่าตัดแล้วหูดจะไม่เสียอย่างที่เข้าใจกัน

การดูแลตัวเองหลังการรักษาหรือผ่าตัดริดสีดวงทวารหนัก

การรักษาริดสีดวงทวารหนักในระยะต้นๆ ส่วนใหญ่จะเป็นการ รักษาแบบไปเข้าเย็นกลับ สามารถทำได้ที่คลินิกและโรงพยาบาล ยกเว้นกรณี ที่ต้องผ่าตัดรักษา คุณหมอจะต้องวางยาสลบและให้พักรื้นที่โรงพยาบาลเพื่อชู อาการต่อสภาวะ ทั้งนี้ การดูแลรักษาตนเองหลังการรักษาหรือผ่าตัดริดสีดวง ทวารหนักก็สำคัญเช่นกัน

- การ เช่ากันในน้ำอุ่นเข้า-เย็น ครั้งละ 15-30 นาที ในช่วงลับดาห์ แรก เพื่อทำให้เหลวลดลงทวารหนักที่เพิ่งผ่าตัดสะอาด ลดการติดเชื้อ บวม และเลบได้ดี แต่หากไม่สะดวก สามารถใช้สายชำระนีดทำความสะอาดตามปกติ ได้เช่นกัน โดยไม่ต้องใช้สบู่หรือน้ำยาทำความสะอาดที่ใดๆ

- หลีกเลี่ยงการสวนทวารด้วยยาสวนทวาร เพราะอาจระคาย แพลที่เพิ่งรักษา เกิดการบวมและอักเสบได้ โดยเฉพาะการรัดหนังยาง แต่ระหว่างนี้อาจกินยา缓解เพื่อช่วยให้อุจจาระนิ่ม แพลที่เพิ่งผ่าตัดก็จะหาย เร็วมากขึ้น

- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการขับถ่ายเลี้ยงใหม่ เพื่อป้องกัน การกลับไปเป็นริดสีดวงทวารหนักอีกครั้ง นั่นคือพยายามอย่าให้ห้องผูก ตีม่าน้ำ มากๆ รับประทานผัก ผลไม้และธัญพืชที่มีกากใยอาหารมาก ไม่นั่งห้องน้ำนานๆ หากไม่ปวดถ่าย การไม่กลั้นอุจจาระ การไม่ใช้ยา缓解พรำเพรื่อจนทำให้เกิด อาการท้องผูก

ริดสีดวงทวารหนัก VS มะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก

คุณหมออซิงเยี่ยมตอบข้อสงสัยนี้ที่มีคำถามกันมากกว่า “การเป็นริดสีดวงทวารหนักไม่ได้เป็นสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ และทวารหนัก แต่ริดสีดวงเป็นสาเหตุที่ทำให้เรามองข้ามสัญญาณอันตรายเดือนของโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ และทวารหนัก เนื่องจากทั้งสองอาการ มีสาเหตุอย่างเดียวกันคือ ท้องผูกเรื้อรังแผลยังมีเลือดออกทางทวารหนัก คล้ายคลึงกัน ดังนั้น หากมีอาการผิดปกติใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการขับถ่ายอุจจาระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป หมอยแนะนำว่าให้มาตรวจ เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง อย่าเดาเอาเอง เพราะนักจากจะรักษาไม่ตรงจุดหรือถูกวิธีแล้ว มันอาจเป็นการตัดโอกาสในการรักษาที่จะตัดไฟแต่ต้นลมหากเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ และทวารหนัก”

ริดสีดวงทวารหนักจะไม่เป็นที่หนักใจแน่นฯ หากรีบไปตรวจ หาสาเหตุเสียแต่เนินฯ เพราะถ้าเป็นไม่มากก็เท่ากับเจ็บตัวน้อย

จากรายการสุขภาพรับอุณห์
ออกอากาศทางสถานีวิทยุสารญรมย์ A.M. 1575 KHz
เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

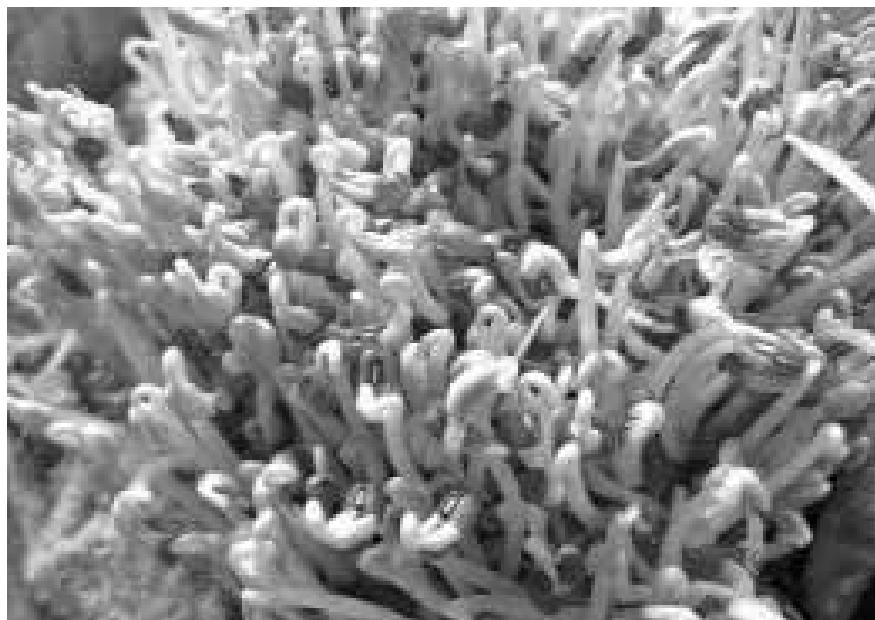
ก้วงอก พลังแห่งชีวิต

กฤษฎีดา สุจิรา

ถ้าอยากรู้เรื่องปลูกผักชนิดหนึ่งเพื่อรับประทานเอง แต่ติดขัดว่า ไม่อยากจะใช้ระยะเวลาในการปลูกยาวนาน ตัวเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ คือ ก้วงอก ซึ่งเป็นผักที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยเฉพาะโปรตีน เกลอีแวร์ และ วิตามิน คนไทยนิยมนำก้วงอกมาประกอบอาหารหลากหลายชนิด เช่น ผัดผัก ใส่ในก๋วยเตี๋ยว หรือแม้กระทั่งรับประทานสดๆ การเพาะก้วงอกนั้นจะใช้ระยะเวลา ไม่นานมาก เพียง 3 - 4 วันเท่านั้น หากประสบความสำเร็จในการเพาะเพื่อรับประทาน ก็อาจจะพัฒนามาผลิตในเชิงธุรกิจได้เช่นกัน จากหลักฐานทาง โบราณคดี พบว่าชนชาติแรกที่เพาะก้วงอกเพื่อรับประทานนั้นคือ คนจีน

ซึ่งได้เพาะถั่วงอกจากเมล็ดถั่วเหลือง หรือที่เรียกว่า ถั่วงอกหัวโต เป็นอาหารมาไม่น้อยกว่า 4,000 ปีแล้ว คนจีนโบราณเชื่อกันว่าต้นอ่อนของเมล็ดถั่วเหลือง หรือถั่วงอกหัวโตนั้น มีวิตามินซีสูง ชาวจีนนิยมใช้เป็นแหล่งวิตามินซี และนิยมรับประทานเพิ่มความอุดมด้วยโปรตีนและป้องกันหวัดในฤดูหนาว

เมื่อเอ่ยถึงถั่วงอก คนไทยอาจจะคิดว่าสามารถเพาะได้จากถั่วเขียวเท่านั้น แท้จริงแล้วถั่วงอกสามารถเพาะได้จากถั่วหลายชนิด ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น ถั่วงอกจากเมล็ดถั่วเหลืองจะมีลักษณะหัวโตใหญ่ ส่วนถั่วงอกแบบธรรมชาติที่ใส่ในก๋วยเตี๋ยว หรือผัดไทยนั้น เป็นถั่วงอกที่เพาะจากเมล็ดถั่วเขียว ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับถั่วเขียวเปลือกเขียว กับถั่วเขียวเปลือกดำ แต่ไม่ว่าเปลือกเขียวหรือเปลือกดำก็เรียกร่วมกันว่า ถั่วเขียว หรือ Mung bean ในภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ ยังมีเมล็ดงอกบางจำพวกที่นิยมรับประทานเมื่อแตกใบอ่อนเล็กๆ แล้ว เช่น トイัวเหมียว คือต้นอ่อนที่เพาะจากเมล็ดถั่วลันเตา ซึ่งจะรับประทานเฉพาะส่วนลำต้นที่มีใบเลี้ยงสีเขียว トイัวเหมียว มีวิตามินบีและวิตามินซีสูงพอสมควร โควาระ หรือเมล็ดงอกจากเมล็ดหัวไซเท้า มีรสหวานกรอบช้ำๆ ให้วิตามินเอ วิตามินซี และโพแทสเซียมสูง นิยมบริโภคมากในหมู่ชาวญี่ปุ่น โดยรับประทานเป็นผลัดและใส่ในสุกี้ยากี้ เมล็ดงอกอีกจำพวกหนึ่งซึ่งมีผู้นิยมนำมาปรุงอาหาร ได้แก่ ถั่วงอกจากเมล็ดงา มีรสกรอบขมเล็กน้อย มีโปรตีน ไขมัน และแร่ธาตุ นิยมรับประทานเป็นผักสด ถั่วลิสงของถั่วคำ-ถั่วแดงงอก รวมทั้งเมล็ดทานตะวัน ก็มีผู้นิยมนำมาเพาะเป็นถั่วงอกที่ให้กรดไขมันดีในปริมาณสูง

■ รู้จักกับถั่วงอก

เมล็ดถั่วเกือบทุกชนิดจะมีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพคล้ายคลึงกัน โดยในแต่เมล็ดจะมีเนื้อเยื่อภายในเปลือกหุ้มทำหน้าที่เป็นแหล่งสะสมอาหารเพื่อเลี้ยงต้นอ่อน เมื่อเปลือกหุ้มเมล็ดเริ่มบวมแตกและต้นอ่อนเริ่มแทงรากได้ เนื้อเยื่อที่เป็นแหล่งสะสมอาหารนี้ก็จะเริ่มนิร沣化 เล็กลง เพราะอาหารถูกส่งไปเลี้ยงรากและลำต้นให้เติบใหญ่แข็งแรง และในที่สุดเนื้อเยื่อดังกล่าวก็จะกลایสภาพเป็นใบเลี้ยงของต้นอ่อนที่เริ่มเติบโตขึ้นมา โดยมีรากเชื่อมต่อกับลำต้นยึด牢牢 ออกไป

ในกระบวนการงอกของต้นอ่อนทุกชนิด น้ำและความชื้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยเมื่อเมล็ดถั่วได้รับน้ำมากเพียงพอ ก็จะเกิดปฏิกิริยาทางเคมีกระตุ้นให้เกิดกระบวนการงอกของเมล็ด โดยต้นอ่อนจะใช้ออกซิเจนที่ผ่านเข้ามากับน้ำไปทำการย่อยคาร์บอนไดออกไซด์

โปรตีน และไขมันในเนื้อเยื่อของเมล็ดเพื่อนำมาใช้ ซึ่งจะทำให้เกิดการอกผ่านทางสะตอเมล็ด راكเล็กๆ นี้เองจะดันตัวเองขึ้นเป็นลำต้นภายในเวลาไม่กี่วัน จะเติบโตพอที่จะเป็นแหล่งอาหารของมนุษย์ได้

กระบวนการอกของเมล็ดถั่วที่มหัศจรรย์นี้เอง ทำให้ถั่วออกได้เชื่อว่าเป็นอาหารสุขภาพที่ได้เด่นอย่างมาก เพราะการอกของเมล็ดถั่ว ก็คือการเกิดใหม่ของชีวิตนั่นเอง เป็นกระบวนการที่มาจากการเปลี่ยนแปลงทางเคมีภายในตัวเมล็ดพิชเพื่อสร้างสารอาหารหล่อเลี้ยงตันอ่อนที่กำลังออกขึ้นใหม่ให้แข็งแรง เติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีเป้าหมายหลักคือการมีชีวิตродและขยายเพาพันธุ์ต่อไป

■ สรรพดุนกัวงอก

ถั่วอก ไม่ว่าจะเกิดจากเมล็ดถั่วเขียว ถั่วดำ ถั่วเหลือง (ถั่วอกหัวโต) หรือถั่วลันเตา (ถั่วเหมี่ยว) ต่างมีคุณค่าทางอาหาร อาทิ โปรตีน วิตามินบี วิตามินซี เส้นใยอาหาร นอกจากนี้ยังมีวิตามินและเกลือแร่สูง แคลอรีต่ำ มีสรรพคุณช่วยป้องกันมะเร็งลำไส้

กระบวนการเปลี่ยนสภาพจากเมล็ดถั่วมาเป็นถั่วอก ทำให้มอเลกุลของสารอาหารเปลี่ยนแปลงไปเป็นสารอาหารที่ร่างกายสามารถย่อยได้ง่าย โดยโปรตีนจะถูกย่อยเป็นกรดอะมิโน แป้งกล้ายเป็นคาร์โบไฮเดรตหรือกลูโคส ไขมันกล้ายเป็นกรดไขมัน ดังนั้น ถั่วอกจึงเป็นอาหารที่ย่อยง่ายมาก การรับประทานถั่วอกจึงช่วยไม่ให้ระบบการย่อยอาหารทำงานหนักเมื่ອนการย่อยเนื้อสัตว์ ด้วยเหตุนี้ นักโภชนาการจึงยกให้ถั่วอกเป็นอาหารสุขภาพอีกอย่างหนึ่ง

นอกจากนี้กระบวนการอกทำให้เกิดวิตามินขึ้น เช่น วิตามินซี

เพาะถั่วเมล็ดแห้งตามธรรมชาติจะไม่มีวิตามินซี แต่เมื่อถั่วเหลืองกลা�ยเป็นถั่วอกกลับมีวิตามินซีประมาณ 5 มิลลิกรัม ในถั่วอกหัวโต 100 กรัม แม้จะไม่มากถึงขนาดที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย แต่ก็ถือว่าเป็นแหล่งวิตามินซีที่หาง่ายและราคาถูกมาก และวิตามินบี 12 ซึ่งจำเป็นสำหรับการเติบโตและช่องแฉมเซลล์ และยังมีธาตุเหล็กที่ร่างกายย่อยได้ง่าย รวมทั้งสารเลซิตินที่ช่วยบำรุงประสาทและการทำงานของสมอง

คุณสมบัติอีกอย่างที่สำคัญคือ ถั่วอกเป็นผักที่ให้พลังงานต่ำปราศจากไขมัน แต่มีเลนนิยาหารสูง เลนนิยาหารจำนวนมากนี้จะช่วยให้การขับถ่ายดี และยังดูดซับเอาของเสียจากอนามูลอิสระออกจากร่างกายได้มากด้วย บางคนยังเชื่อว่า ถั่วอกสดๆ มีคุณสมบัติช่วยชะลอความแก่ได้ด้วย เพราะเป็นสารอาหารที่ได้จากการอกใหม่ของชีวิต จึงให้พลังชีวิตสูง ช่วยให้ร่างกายสดชื่น และในถั่วอกยังมีสารต้านความแก่อย่างหนึ่งเรียกว่า ออชินัน (auxinon) ทำให้คนที่กินถั่วอกเป็นประจำสามารถคงความหนุ่มสาวได้ยาวนานไม่แก่เกินวัย และยังเป็นอาหารที่ใช้ลดน้ำหนักได้ด้วย

9 เทคนิควิธีการเพาะถั่วงอก โดย ดร. นรินทร์ สมบูรณ์สาร จาก กรมส่งเสริมการเกษตร

1. เมื่อจะเริ่มทำการเพาะถั่วงอก ควรมีการคำนวณการใช้เมล็ดถั่วเขียว โดยเทียบบัญญัติโดยร่างค์ ซึ่งเกณฑ์การคิด ใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 1 กิโลกรัม สามารถเพาะเป็นถั่วงอกได้ 5-6 กิโลกรัม โดยถั่วเขียวที่จะนำมาใช้สามารถเลือกใช้ได้ทั้งถั่วเขียวผิวมัน (เปลือกสีเขียว) และถั่วเขียวผิวดำ (เปลือกสีดำ) ซึ่งถั่วเขียวทุกพันธุ์ที่ปลูกในประเทศไทย สามารถใช้เพาะถั่วงอกได้ทั้งสิ้น ในอดีต ถั่วเขียวที่นิยมใช้เพาะถั่วงอกจะเป็นถั่วเขียวผิวด้าน แต่ปัจจุบันมีการ

ปรับปรุงพันธุ์ถั่วเขียวผิวมันขึ้นมาหลายพันธุ์ เช่น พันธุ์อู่ทอง พันธุ์กำแพงแล่น และพันธุ์ถั่วเขียวผิวดำ ซึ่งคุณสมบัติของถั่วเขียวผิวดำ เมื่อเพาะเป็นถั่วงอกแล้ว ถั่วงอกจะมีสีเขียวกว่า แต่ถ้าใช้ถั่วเขียวผิวมัน ถั่วงอกที่ได้จะออกเหลืองอ่อนๆ ไม่ขาวเท่าถั่วงอกจากถั่วเขียวผิวดำ

2. นำเมล็ดถั่วเขียวที่จะเพาะมาล้างในน้ำที่สะอาด โดยใช้ตะเกียงหรือกระชอนช้อน แยกเมล็ดถั่วเขียวที่ลอยอยู่ที่ผิวน้ำน้ำด้านบนออก ไม่ควรนำมาใช้เพาะเป็นถั่วงอก เพราะเมล็ดจะอ่อนเกินไป แต่ผู้ประกอบการสามารถนำเมล็ดที่ลอยน้ำไปตากแดดให้แห้ง และนำไปขายให้กับโรงงานทำแป้งจากถั่วเขียวได้ ต้องดัดแปลงถั่วเขียวที่จมน้ำมาเตรียมใช้เพาะถั่วงอกเท่านั้น เพราะเป็นเมล็ดที่แก่จัด ซึ่งน้ำที่ใช้แช่ถั่วเขียนี้อาจผสมคลอรีนลงไป โดยใช้ความเข้มข้นของคลอรีน 100 พีพีเอ็ม แช่เมล็ดถั่วเขียนาน 1-2 ชั่วโมง คลอรีนจะช่วยทำความสะอาดเปลือกนอกของเมล็ดถั่วเขียวที่อาจมีเชื้อรา หรือแบคทีเรียที่ติดมากับเมล็ดได้สะอาดถึงร้อยละ 95 ถ้าไม่สามารถหาผงคลอรีนได้ อาจใช้น้ำร้อนผสมกับน้ำเย็นในอัตราส่วน 1 : 1 ทำเป็นน้ำอุ่น แล้วนำเมล็ดถั่วเขียวลงแช่นาน 1-2 ชั่วโมง น้ำอุ่นสามารถป้องกันกำจัดเชื้อโรคที่ติดมากับผิวเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวได้ถึงร้อยละ 75

3. เมื่อใส่ถั่วเขียวที่แช่แล้วลงในถังเพาะที่เจาะรูระบายน้ำแล้ว ขนาดเล็บผ่าศูนย์กลางของรู 2-3 มิลลิเมตร เจาะตามแนวเล็บรอบวงของถัง มีข้อควรลังเกตว่า ขนาดความสูงของถังเท่าไก่ตาม ต้องใส่เมล็ดถั่วเขียวที่จะใช้เพาะไม่เกิน 1 ใน 3 ของความสูงของถังเพาะ เพราะเมื่อถั่วงอกเจริญเติบโตครบถ้วน ถั่วงศ์จะดันขึ้นมาเองเป็นชั้นๆ และสูงขึ้นมาไม่เกินขอบความสูงของปากถัง การที่ผู้เพาะใส่เมล็ดถั่วเพียง 1 ใน 3 ก็เพื่อป้องกันไม่ให้ถั่วที่เพาะได้ล้นหกอกมานอกถังเลอะ การทำงานในห้องเพาะเพื่อขยับถั่วงอกออกมาย้าย

จะทำได้ลักษณะยิ่งขึ้น

4. ถ้าเขียวที่ใส่ลงถังเพาะแล้ว ควรใช้มือเกลี่ยผิวน้ำด้านบน เมล็ดถ้าเขียวให้เรียบ ผิวน้ำด้านบนของเมล็ดถ้าเขียวอาจใช้กระสอบป่าน กระสอบในล่อนลีสัม หรือผ้าชาแนล หรือฟองน้ำ ที่ผ่านการนำไปทำความสะอาด โดยการนึ่งฆ่าเชื้อ หรือต้มในน้ำจันเดือดแล้วรอจนเย็น แล้วจึงนำมาคลุกผิวน้ำ ของถังเพาะถ่วงอกที่ใส่เมล็ดถ้าเขียวลงไปแล้ว

5. นำถังเพาะไปวางบนอิฐบล็อกทำเป็นขาตั้งรองถังเพาะถ่วงอก เพื่อช่วยในการระบายน้ำและอากาศให้ผ่านเข้าออกทางด้านก้นถังได้ด้วย หรือถ้า เป็นพื้นของโรงเรือนเพาะถ่วงอก วางแผ่นสำเร็จรูป แบบที่มีช่องระบายน้ำและ อากาศแบบพื้นคอกโรงเลี้ยงหมูก็ได้เช่นกัน ถ้าเป็นพื้นโรงเพาะแบบนี้ก็ไม่จำเป็น ต้องวางถังเพาะถ่วงอกบนอิฐบล็อกก็ได้

6. การรดน้ำถ้าเขียวที่เพาะอยู่ในถังพลาสติก ให้ ถังซีเมนต์ ตลอดจนปีบอลูมิเนียม ปริมาณน้ำที่ใช้แต่ละครั้งต้องให้น้ำเพียงพอที่จะ ทำให้ถ่วงอกที่เพาะไม่เกิดความร้อนสะสมมากเกินไป วิธีลังเกตง่ายๆ คือใช้มือลิ้มผัสดูผิวน้ำเมล็ดถ้าในถังชั้นบนสุด และแต่ละครั้งของการ ให้น้ำต้องไม่เกิดสภาพไอก้อนผ่าวขึ้นมา และถ่วงว่าการให้น้ำแต่ละครั้งจะเพียงพอ เพาะถ้าให้น้ำไม่เพียงพอ และเกิดความร้อนขึ้นในถังเพาะมาก จะมีผลเสีย ต่อการเจริญเติบโตของถ่วงอก ทำให้ถ่วงอกมีรากฟอยมากขึ้น และต้นจะโตแบบ ไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะเมื่อเพาะถ่วงอกในถังพลาสติกความมั่นคงน้ำสม่ำเสมอ ทุกๆ 2-3 ชั่วโมง ทั้งกลางวันและกลางคืน เพราะถังพลาสติกจะไม่ค่อยเก็บ ความเย็นไว้ได้เหมือนถังซีเมนต์หรือไห ซึ่งสามารถดูน้ำถังที่เพาะได้ช้ากว่า คือทุกๆ 4-6 ชั่วโมง เพราะถังซีเมนต์เก็บความเย็นจากน้ำได้ดีกว่าถังพลาสติก

7. เมื่อเพาะถั่งอก และถั่งอกเจริญเติบโตมีรากออกอกรากเล็กๆ ขนาดความยาวของราก 0.5-1 เซนติเมตร หรือเพาะไปแล้วนาน 18-20 ชั่วโมง ในเชิงการค้ามีการลดสารถั่วอ้วนเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้กับถั่งอกที่เพาะ ซึ่งจะช่วยให้ถั่งอกมีการสะสมโปรตีนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ถั่งอกอ้วนและมีน้ำหนักดีขึ้น เมื่อ่อนกับถั่งอกที่เพาะขายในเชิงการค้า โดยก่อนการใช้สารถั่วอ้วนผสมน้ำรด ควรดูการให้น้ำก่อนและหลังนาน 2 ชั่วโมง เพื่อให้ผิวถั่วแห้งและดูดธาตุอาหารเข้าไปใช้ได้เต็มที่ และอัตราการใช้สารถั่วอ้วนสามารถใช้ในอัตรา 1 ซีซี ผสมน้ำสะอาด 1 ลิตร หลังจากการลดสารถั่วอ้วนไปแล้ว ก่อนเริ่มน้ำใหม่ควรดน้ำใหม่กว่าปกติ 5-6 เท่า เพื่อให้ถั่วยายขนาดเพิ่มขึ้น ผู้เพาะควรผสมน้ำกับสารถั่วอ้วนลดถั่งอกที่เพาะวันละหนึ่งครั้ง และอย่างน้อยควรลดติดต่อกัน 2 วัน โดยเว้นระยะห่างจากการให้ครั้งแรกนาน 24 ชั่วโมง ในกรณีผู้ที่จะเพาะทานเองในบ้าน จะเพาะแบบธรรมชาติ ไม่รดสารถั่วอ้วนก็ได้ แต่ถั่งอกที่ได้ จะพอมาก และมีรากฟอยเกิดขึ้นมาก อาจจะไม่สามารถนำไปขายในเชิงธุรกิจได้

8. ถั่งอก เมื่อเพาะแล้วครบ 68-72 ชั่วโมง ถ้าเป็นการเพาะในถุงร้อน หรือถุงฝน สามารถเก็บออกมาราขายนได้ แต่ถ้าสถานที่เพาะตั้งอยู่ในที่ที่อากาศเย็นหรือเป็นถูกหนาว อาจต้องขยายเวลาการเจริญเติบโตของถั่งอกเป็น 96 ชั่วโมง จึงจะเก็บไปขายได้

9. ถั่งอก ก่อนจะนำออกขาย ควรนำไปร่อนให้หัวหลุดออกโดยใช้กระดังหรือเครื่องร่อนลายพานก็ได้ แต่ถั่งอกเมื่อเพาะแล้วในสภาพการขาย ในบ้านเราจะถูกแสงแดด และหัวถั่งอกสามารถกลับเขียวขึ้นมาใหม่ได้ ผู้เพาะอาจใช้น้ำผสมสารส้มซุ่นๆ รดในน้ำสุดท้ายก่อนเก็บถั่งอกออกมาราขาย ซึ่งจะป้องกันการเปลี่ยนลักษณะหัวถั่งอกได้ในช่วงลั้นๆ ในเชิง

การค้ามีการใช้สารฟอกสี ประเภทโซเดียมเมตาไบซัลไฟต์ ซึ่งจะปลดปล่อยมากกว่าการใช้สารฟอกประเภทโซเดียมไฮโดรซัลไฟต์ เพราะสารประเภทหลังส่วนใหญ่ใช้ในธุรกิจฟอกย้อมอ่อนมากกว่า และภาคราชการไม่แนะนำให้นำเอาสารโซเดียมไฮโดรซัลไฟต์มาใช้กับธุรกิจประเภทอาหารในปัจจุบันซึ่งผู้ประกอบการควรใช้สารโซเดียมเมตาไบซัลไฟต์ในระดับต่ำและไม่เกินค่าความปลอดภัย ผสมน้ำรดถ้วงออกในน้ำสุดท้ายก่อนนำออกจำหน่าย เพื่อบังกันไม่ให้ถ้วงออกเปลี่ยนสีหรือมีสีคล้ำลง

อ้างอิง

นรินทร์ สมบูรณ์สาร. เทคนิคการเพาะถ้วงออกแบนการค้า. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546
นรินทร์ สมบูรณ์สาร. (2546,กรกฎาคม). เทคนิคการเพาะถ้วงออกแบนการค้า. [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก <http://www.vegetweb.com/เทคนิคการเพาะถ้วงออก/> (วันที่ค้นข้อมูล: 9 มิถุนายน 2554)
โทรศัพท์คอม. ถ้วงออกพลังแห่งชีวิต. [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก<http://www.horapa.com/content.php?Category=Thai&No=214> (วันที่ค้นข้อมูล: 9 มิถุนายน 2554)

จากรายการ “ถนนอาชีพ”
ออกอากาศทางสถานีวิทยุราษฎร์ AM 1575 KHz
เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2554

บอร์เด็ดป้องกันศัตรูข้าว

แมลงศัตรุข้าวเป็นปัญหาที่สำคัญของชาวนา เนื่องจากแมลงศัตรุข้าวมักจะทำลายต้นข้าวให้ได้รับความเสียหาย ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อชาวนาเป็นอย่างมาก

แมลงศัตรุข้าวมีอยู่หลายชนิด มีทั้งแมลงพวงปากกัด เช่น หนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว ติกแตน และพวงปากคุด ได้แก่ เพลี้ยจักจั่นลีเขียว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยไฟแมลงลิง เป็นต้น หน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้องได้แนะนำให้ชาวบ้านป้องกันและกำจัดแมลงศัตรุข้าวเหล่านี้ในหลายวิธี เช่น การใช้สารเคมี การควบคุมป้องกันโดยชีววิธี และการใช้สาร

ลักษณะพิเศษมุนไพร ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่นับว่าปลอดภัยจากการพิษตกค้างมากกว่า การใช้สารเคมี

ชารานาในประเทศไทยบินส์ก์ประสบปัญหาแมลงศัตรูข้าวเช่นเดียวกัน จึงได้หาวิธีการควบคุมและป้องกันโดยการใช้พิเศษมุนไพร ได้แก่ เกาของบอร์เพ็ด ซึ่งสามารถใช้ป้องกันแมลงศัตรูข้าวพวงหนอนกอข้าว และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้ ทั้งนี้ เนื่องจากบอร์เพ็ดเป็นพืชที่ขึ้นอยู่ทั่วไป ในประเทศไทยบินส์ เป็นพืชท้องถิ่นที่หาได้ง่าย

บอร์เพ็ดเป็นไม้เลือย มีถุงกลมโต ไส้เป็นเส้นยาว เปลือกหุ้มเอาเป็นตุ่มเล็กๆ ยางมีร่องรอยจัด ใบสีเขียวกลมมนปลายแหลม ดอกเป็นช่อเล็กๆ เหลือง ซึ่งในประเทศไทยบินส์ก์พบได้ตามที่รกร้างทั่วไป บอร์เพ็ดมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามภาคต่างๆ เช่น ภาครากางเรียกชิงช้าชาลี ภาคเหนือเรียกจุ่งจะลง และภาคอีสานเรียกหางหนู เป็นต้น

ชารานาในประเทศไทยบินส์นำเกาของบอร์เพ็ดมาใช้ป้องกันแมลงศัตรูข้าวใน 2 วิธี ที่แตกต่างกันดังนี้

วิธีที่ 1

1. นำเกาของบอร์เพ็ดสดมาบดหรือสับให้ละเอียด

2. นำเกาของบอร์เพ็ดที่บดละเอียดแล้วประมาณ 200 กรัม ผสมกับน้ำ 1 ลิตร คนให้เข้ากัน

3. นำเกาของบอร์เพ็ดที่ผสมน้ำแล้วไปรดที่รากของต้นกล้าให้ชุ่มโดยรดทิ้งไว้ 1 คืน เพื่อให้รากของต้นกล้าดูดซับน้ำของบอร์เพ็ดได้เต็มที่ จากนั้นจึงนำต้นกล้าไปปลูกในนาต่อไป ใช้เกาของบอร์เพ็ดที่บดละเอียดประมาณ 10-15 กิโลกรัม ต่อพื้นที่ 0.63 ไร่

วิธีที่ 2

1. นำไม้ไผ่ 2 ท่อนมาทำเป็นเสา จากนั้นนำเสาของระเบ็ดที่ตัดให้มีความยาวประมาณท่อนละ 1 ฟุต มาผูกติดกับเสาทั้ง 2 ข้างเพื่อทำเป็นรั้ว โดยใช้เสาของบอร์ระเบ็ดประมาณ 6-7 ท่อน ผูกเรียงต่อกันไป หรือให้มีความสูงเท่ากับระดับน้ำในนาข้าว
2. นำรั้ว กันน้ำที่สร้างขึ้นในข้อ 1 ไปวางไว้ตรงใต้ทางไหลของน้ำที่จะเข้าสู่นาข้าว โดยให้เสาของบอร์ระเบ็ดจมอยู่ในน้ำ
3. เพื่อให้การป้องกันแมลงคัตรุข้าวได้ผลดี ควรเปลี่ยนเสาของบอร์ระเบ็ดทุก 2 ลัปดาห์

จาก 2 วิธีที่กล่าวมาข้างต้น สามารถใช้ป้องกันคัตรุข้าวพวงหนอนกอข้าว และเพลี้ยกระโดดสิน้ำตาลได้ ซึ่งช่วยในการลดการเสียหายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้พืชสมุนไพรที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ลดการใช้สารเคมีในการปราบคัตรุพีชลงได้ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ชารนาและสภาพแวดล้อม อีกทั้งยังประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีมาใช้อีกด้วย ชานาของไทยน่าจะทดลองนำวิธีการเหล่านี้ไปใช้กับนาข้าวเพื่อลดปัญหาแมลงคัตรุข้าวบ้าง

“หลุมยุบ” กัยใต้ดินไกลัตัว ดาดการณ์ได้ หากรู้จักสังเกต

จากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย “หลุมยุบ” หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “ธรณีสูบ” ซึ่งเกิดขึ้นทั่วไปในพื้นที่ของประเทศไทยโดยเฉพาะภาคใต้ และภาคอีสาน ล่าสุดเกิดที่จังหวัดร้อยเอ็ด สร้างความหวาดกลัวให้กับชาวบ้านทั้งหมู่บ้าน เนื่องจากเกรงว่า จะถูกธรณีสูบลงไปใต้ดิน เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สิน อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางผลกระทบรุนแรงจากภัยพิบัตินี้ หากเรา รู้จักศึกษาและสังเกต ก็จะสามารถใช้ชีวิตอยู่อย่างปลอดภัยได้

หลุมยุบและแพ่นดินยุบในประเทศไทย สามารถจำแนกได้ 2 กลุ่ม ใหญ่ๆ คือ

1. หลุมยุบ (Sinkholes) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่รองรับด้วยชั้นหินปูนซึ่งกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทย แต่พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากกว่าพื้นที่อื่นๆ ได้แก่ พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง เช่น สตูล ตรัง กระนี่ โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดหลุมยุบในภาคใต้ เนื่องจากภาคใต้ตอนล่างมีชั้นหินปูนรองรับอยู่ได้แผ่นดินมาก มีปริมาณฝนตกโดยเฉลี่ยสูงกว่าพื้นที่อื่นมากและเป็นพื้นที่ต่ำ อิทธิพลของน้ำใต้ดินสูง นอกจากนี้ เหตุแผ่นดินไหวรุนแรงหรือค่อนข้างรุนแรงที่เกิดขึ้นใกล้กันไปในทะเลอันดามัน เกาะスマตราและพื้นที่ข้างเคียงมักส่งผลกระทบต่อการเกิดหลุมยุบโดยตรงและโดยอ้อม

2. หลุมยุบ (Sinkholes) ที่เกิดในที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เกือบทุกพื้นที่ในภูมิภาคนี้มีชั้นเกลือหินหนามากองรับอยู่ใต้พื้นดิน ในกรณีนี้หลุมยุบเกิดจากชั้นเกลือหินใต้ดินถูกน้ำบาดาลละลายออกไป โดยเฉพาะบริเวณล้วนยอดโดมเกลือที่ผลลัพธ์ถึงชั้นน้ำบาดาล หนองน้ำขนาดต่างๆ เช่น หนองหาน จังหวัดสกลนคร หนองหาน อำเภอภูมิภาปี จังหวัดอุดรธานี แล่งน้ำ อำเภอปรบือ จังหวัดมหาสารคาม ล้วนเป็นหลุมยุบที่เกิดโดยธรรมชาติ การที่มนุษย์ละลายชั้นเกลือและสูบน้ำเกลือขึ้นมาใช้ประโยชน์มากก็เกินสมควรธรรมชาติ โดยขาดการวางแผนตามหลักวิชาการ เป็นตัวเร่งให้เกิดหลุมยุบในพื้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความรุนแรงของการเกิดหลุมยุบในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับหลายๆ ปัจจัย เช่น ในประเทศไทยก้าวเดมาลา โดยเฉพาะบริเวณเมืองหลวงก้าวเดมาลาซิตี้ และประเทศเคลชลลาราดอร์ ซึ่งมีชั้นหินปูนที่มีโครงสร้างค้ำยุงครีเทเชียสหนากว่า 2,000 เมตร วางตัวอยู่ข้างใต้ มีภูเขาไฟมีพลังเป็นแนวลับโคงและแนวตะเข็บระหว่างแผ่นธรณีแปซิฟิกกับ

ແພ່ນຄວາມເປີຍນອຍໆທາງທຶນຕະວັນຕົກໂດຍລຳດັບ ດິນແດນແບນນັ້ນຂອງອາເມຣິກາກລາງຮົມສຶກທາງໄດ້ຂອງປະເທດເມັກຊືໂກ ແລະ ວູ້ພລວົມົດາ ທີ່ເປັນມລວູ້ທີ່ເກີດຫລຸມຍຸບມາກທີ່ສຸດໃນປະເທດສຫລະອາເມຣິກາ ຈຶ່ງເປັນດິນແດນເລື່ອງກ້າຍຫລຸມຍຸບລຳດັບຕົ້ນໆຂອງໂລກ ສ່ວນຮັບຄວາມຮຸນແຮງຂອງກ້າຍພົບຕິຫລຸມຍຸບໃນປະເທດໄທຢູ່ວ່າອູ້ນໃນຂອບເຂດທີ່ຈຳກັດ ພື້ນທີ່ເລື່ອງມືນ້ອຍກວ່າຕ່າງປະເທດ ເນື່ອຈາກໃນກາພຽມປະເທດໄທຍອຍ່ານອກໂຈນແພ່ນດິນໄວ້ຮຸນແຮງລຳດັບ

ກາຍຸບລົງຂອງແພ່ນດິນ ຄື່ອເປັນການປັບສຸມດຸລຕາມອຮຣມ໌ຫາດີຂອງພື້ນທີ່ຜ່ານກະບວນການທາງຫຮຣນິວິທີຢາ ມີເຫດຸປ່າຈັຍຫລັກທີ່ສັງຜລົດຕ່ອຮັບຄວາມເລື່ອງທີ່ຈະເກີດປາກກູກກາຮົນຂ້າງຕົ້ນໃນພື້ນທີ່ ຄື່ອ ສກາພຫຮຣນິວິທີຢາ ລັກຂະນະຫຮຣນິລັນຈູານກຸມີອາກາຄ ກຸມີປະເທດ ຮະບົນນໍ້າອຮຣມ໌ຫາດີ ແລະ ປ່າຈັຍຮອງລົງມາຄືອກິຈກະຮມຂອງມນຸ່ຍ໌ ດ້ວຍເຫດຸທີ່ນໍ້າໄດ້ດິນເປັນກຣດ່ອ່ອນໆ ສາມາຮັດລາຍຫິນປູນ ຫິນປູນໂດໂລໄມຕໍ່ແລະທີ່ນອ່ອນໄດ້ ສ່ວນນໍ້າອຮຣມ໌ຫາດີສາມາຮັດລາຍຫິນປູນເລື່ອທິນແລະແຮຍີປັ້ນໄດ້ຮວດເຮົວ ຮອຍແຍກຮອຍແຕກແລະ ຂ່ອງວ່າງຮ່ວ່າງພລິກແຮ່ແລະເມີດຕະກອນໃນເນື້ອທິນ ທໍານາທີ່ເປັນຫ່ອງເປີດໃຫ້ນໍ້າໄຫລ ອີ້ວິ້ນພັນ ເກີດເປັນໂພງຄ້າໄດ້ດິນ ເກີດທີ່ນອກທິນຍ້ອຍປຣີເວນພື້ນຄ້າ ການເປັນຍິນຮັບຄວາມສຸດລຸລົງຄ້າເປົ້າເປັ້ນໄປ ອາຈເກີດການພັງທລາຍຂອງຄ້າແລະກລາຍເປັນຫລຸມຍຸບໄດ້

ລັກຂະນະກຸມີປະເທດແລະລັກຂະນະກຸມີລັກຂະໜົນ ເຊີ່ພາະທັວຂອງຫິນປູນທີ່ເກີດຈາກການຮັດລາຍຂອງນໍ້າໄດ້ດິນ ມີຂໍ້ອສັງເກດໄດ້ຫລາຍປະກາດ ທີ່ເດັ່ນຫຼັດຄື່ອພື້ນພົມດິນຂຽນຮະແລກມີຍົດເຂົາແໜລມຈຳນວນນຳການ ເຊັ່ນ ເຖິກເຂາສາມຮ້ອຍຍົດ ເຖິກເຂາຫິນປູນໃນເຂົດຈັງຫວັດກາງູຈນບູຮີ ກະບົນປົງ ພັງງາ ດຽວ ສຕູລບາງຄັ້ງຈາເທັນຮ່ອງຮອຍຂອງຫລຸມຍຸບໃນອົດົຕ ເຊັ່ນ ທະເລບັນ ໃນຈັງຫວັດສຕູລເປັນຕົ້ນ

ສໍາຮັບກຣນິເຫດຸແພ່ນດິນໄວ້ເກີຍວ້າຂອງກັບຫລຸມຍຸບໄດ້ອ່າງໄຣນັ້ນ

ในเชิงกลศาสตร์ แรงสั่นสะเทือนจากคลื่นแผ่นดินไหวที่รุนแรงมากพอจะเกิดผลโดยตรงต่อความเสถียรของโครงสร้างของโครงสร้างถ้ำใต้ดิน และผลทางอ้อมคือระดับน้ำใต้ดินของพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ อาจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันพลัน จำนวนมากหรือน้อยชั้นอยู่กับขนาดความรุนแรงและระยะห่างจากจุดศูนย์กลางการเกิดแผ่นดินไหว โดยปกติพื้นที่ที่เลี้ยงต่อการเกิดแผ่นดินไหวขนาดรุนแรงคือบริเวณใกล้รอยตะขึบระหว่างแผ่นธรณี พื้นที่ตลอดแนวสันโถงภูเขาไฟ และรอยเลื่อนมีพลังที่สัมพันธ์ใกล้ชิดกับรอยตะขึบข้างต้นปอยครั้งหลังเกิดแผ่นดินไหวรุนแรง มักสังเกตเห็นการเกิดหลุมยุบหรือแผ่นดินยุบตัวจำนวนมากได้ในวงกว้าง

ผลเสียของการเกิดหลุมยุบ ถ้าเกิดตามที่อยู่อาศัย ทำให้ต้องเลี้ยงทรัพย์เนื่องจากบ้านอาจมีรอยร้าวหรือยุบลงไป ทำให้ต้องสร้างบ้านใหม่และหากเกิดในพื้นที่ที่ต้องใช้ประโยชน์ เช่น การเพาะปลูก ทำให้ต้องสูญเสียพื้นที่ไปอย่างไรก็ตาม การเกิดหลุมยุบเป็นภัยที่เราสามารถคาดการณ์หรือศึกษาล่วงหน้าได้ ในการก่อสร้างโครงสร้างขนาดใหญ่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อหลุมยุบ ควรมีการสำรวจธรณีฟิลิกส์ใต้พื้นพิภพ เพื่อศึกษาธรรมชาติของโครงสร้างถ้ำหรือซ่องว่างใต้ดิน ซึ่งใช้งบประมาณน้อยมากเมื่อเทียบกับมูลค่าโครงการ สำหรับชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่เกิดหลุมยุบ ให้วิจักสังเกตบริเวณรอบๆ บ้านว่ามีการแตกร้าวของบ้านหรือไม่ ถ้ามีควรรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบเพื่อความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน

หลุมยุบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติไม่น่ากลัวเท่ากับภัยหลุมยุบที่มนุษย์เป็นผู้ก่อ ในอนาคตข้างหน้าหากยังไม่มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรสินแร่เกลือที่น้อยกว่าเบ็นระบบและเหมาะสมแล้วอาจทำให้พื้นผืนดินบ้านเรากลายเป็นหลุมเป็นป่าเหมือนผิวดวงจันทร์ ซึ่งคงจะต้องเดือดร้อนกันทั่วทุกคน

■ สัญญาณเตือนก่อนเกิดหลุมยุบ

สำนักธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อมและธรณีพิบัติภัย กรมทรัพยากรธรณี ให้ความรู้ว่า ก่อนเกิดหลุมยุบเราจะได้ยินเสียงคล้ายฟ้าร้องจากใต้ดิน ซึ่งเป็นผลมาจากการถล่มของเพดานโพรทินปูนใต้ดิน หล่นลงมากระแทกพื้นถ้ำใต้ดิน ก่อนที่จะยุบตัวเป็นหลุม ใช้เวลานานหลายนาทีหรือหลายชั่วโมงหรือบางที่ เป็นวัน ถ้าหากได้ยินเสียงแบบนี้ ให้รีบออกห่างจากจุดนั้นประมาณ 100 เมตร เพราะอาจเกิดหลุมยุบได้ และก่อนเกิดหลุมยุบ พื้นดินรอบข้างจะมีรอยร้าว เป็นวงกลมหรือวงรีแตกคล้ายเหมหรือไข่แมงมุม หรือกำแพง ร้าว เสาบ้านหรือต้นไม้ทรุดตัวหรือเอียง ประตูบ้านและหน้าต่างบิดเบี้ยวทำให้เปิด-ปิดยาก มีรอยปริแตกที่ผนัง

นอกจากนี้ หากพบร่องรอยน้ำ ใบไม้ ดอกไม้ พืชผักของเรายังเจ้าเป็นบริเวณแคบๆ ให้ระวังไว้ เนื่องจากมีการสูญเสียน้ำของชั้นใต้ดินลงไปในโพรทินใต้ดิน ทำให้ดินมีความชื้นน้อย หากพบร่องรอยน้ำ ลักษณะที่กล่าวมาทั้งหมด รีบแจ้งเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบ แต่หากเกิดหลุมยุบแล้ว รีบแจ้งผู้ใหญ่บ้านหรือกรมทรัพยากรธรณีโดยด่วนและทำรั้วกันตั้งป้ายเตือน ซึ่งทางกรมทรัพยากรธรณีจะตรวจสอบว่าหากหลุมใหญ่ไม่มากจะให้หน่วยงานในท้องที่กลบและห้ามทิ้งขยะลงไป เพราะจะทำให้ดินและน้ำใต้ดินเลี้ยงได้ หากหลุมใหญ่อาจต้องสำรวจและศึกษาพื้นผืนที่ ถ้าพบว่าไม่ขยายวงกว้างแล้ว อาจใช้เป็นแหล่งน้ำของหมู่บ้านได้ นอกจากนี้แล้วทางกรมทรัพยากรธรณียังทำแผนที่แสดงพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดหลุมยุบแจกให้ชาวบ้าน เพื่อทราบจุดและปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปให้ความรู้ รวมทั้งเพื่อให้ชาวบ้านสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุขด้วย

ข้อมูล/หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

มนต์เสน่ห์ เมืองบាណາລ จ. กาญจนบุรี

ฐิติรัตน์ ธารมลพิทักษ์

แหล่งท่องเที่ยวในเมืองไทยของเรามีหลายแห่งที่สวยงาม บางแห่งเราอาจจะรู้จักและคุ้นเคยอย่างดี แต่บางแห่งนั้นเรารายจะไม่รู้จัก เพราะว่ายังไม่เคยมีโอกาสได้ไปสัมผัสรถยนต์มี

สำหรับเมืองท่องเที่ยวที่จะมาแนะนำให้ท่านผู้อ่านได้รู้จักเป็นอีกสถานที่หนึ่งในประเทศไทย ถ้าใครมีโอกาสต้องอยากระหวัดเวียนไปสัมผัสกับความงามที่แฝงไปด้วยมนต์เสน่ห์ของความอัศจรรย์อีกรูปแบบหนึ่งอย่างแน่นอน เพราะว่าสถานที่แห่งนี้ได้รับการขนานนามให้เป็นหนึ่งในอันซีนไทยแลนด์ (Unseen Thailand) ที่นี่...คือ เมืองบាណາລ กาญจนบุรี หรือ “วัดวังก์วิเวการาม” ในอดีตนั้นเอง

ก่อนที่จะถูกน้ำจากเชื่อมชีราลงกรณ์ทำให้กลายเป็น “เมืองบាណາລ” หรือที่หลายคนเรียกว่า วัดใต้น้ำ “วัดวังก์วิเวการาม” เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรีมาก่อน หนังสือวิทยุสารภูมิปัญญาฉบับนี้ขอเชิญชวนท่านผู้อ่านไปนั่งเรือล่องชมความงามของธรรมชาติ พร้อมๆ กับชมความมหัศจรรย์ของ “เมืองบាណາລ” ซึ่งสามารถชมได้เฉพาะเวลาที่น้ำลงเท่านั้น !

“เมืองบាណາລ” ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในอดีตเป็นวัดวังก์วิเวการาม ที่หลวงพ่ออุดมดะ ชาวบ้านอพยพ ชาวกะเหรี่ยง และชาวомуน ได้ร่วมกันสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2496 ณ บ้านวังกะล่าง อำเภอสังขละบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี ใกล้กับชายแดนไทย-พม่า ในบริเวณที่เรียกว่า “สามประสาท” ซึ่งเป็นจุดที่แม่น้ำสามสาย คือ แม่น้ำชองกาเลีย แม่น้ำปีคลี และแม่น้ำรันตี ไหลมาบรรจบกัน แต่ต่อมาในปี 2527 มีการก่อสร้างเขื่อนเข้าแหลม หรือเขื่อนวชิราลงกรณ์ ทำให้น้ำเข้าท่วมตัวอำเภอสังขละบุรีเก่า รวมทั้งวัดวังก์วิเวการามด้วย

หลังฟื้นอุตตมະ จึงได้ย้ายวัดมาอยู่บนเนินเขา ส่วนวัดเดิมได้จะอยู่ใต้น้ำนานนานับปี และในช่วงฤดูแล้งระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน น้ำลดจนสามารถลังเกตเห็นตัวโบสถ์ของวัดได้อย่างชัดเจน โดยสามารถนั่งเรือไปเที่ยวชมได้ แต่ในช่วงน้ำขึ้น น้ำจะท่วมสูงเกือบทั้งหมอด เหลือเพียงยอดของโบสถ์ให้เห็นเท่านั้น ทำให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันซีนไทยแลนด์ ในชื่อ “เมืองนาดาล”

จุดเด่นหรือลิ่งที่น่าสนใจ คือ ชากระถักระหงส์ของวัดที่ยังคงเหลือให้เห็นในปัจจุบัน ได้แก่ หอระฆัง ที่เหลือเพียงโครงสร้างกับเจดีย์สีขาวเด่นบนยอด ซึ่งเป็นเพียงลิ่งหนึ่งเดียวของวัดที่ไม่ถูกน้ำท่วมในยามน้ำในเขื่อนเต็ม หอฉัน ที่เป็นโครงอาคารลิ่งเหลี่ยมเห็นช่องประตูหน้าต่างชัดเจน ซึ่งประตูทางเข้าโบสถ์ที่ยังคงมีเค้าโครงอยู่ และโบสถ์ของวัดที่ยังมีลวดลายซุ้มประตู หน้าต่างให้เห็น มีร่องรอยของช่องพระประดับผนังด้านในให้เห็น

ใครจะเชื่อว่าเมื่อน้ำลดจะปรากฏ “เมืองบาดาล”
ทั้งเมือง ให้เห็นความงดงามของพระอุโบสถ ถึงสقفของวัด
จะไม่สมบูรณ์ เฉกเช่นเก่าก่อน แต่ยังคงคุณค่าและงดงามไม่
เลือนคลาย นอกจากนี้ ใกล้ๆ กัน เราจังได้พบกับวิถีชีวิตของ
ชาวมอญ รวมถึงสะพานไม้ยาวสุดลูกหลูกตา ที่ชาวบ้านเรียกว่า
“สะพานมอญ” จากบริเวณสะพาน จะได้เห็นทิวทัศน์ภูเขาและ
พื้นน้ำโดยรอบ

เรียกได้ว่า “เมืองนาดาล”

ยังมีความสวยงามที่น่าประทับใจ
อีกมากมาย และพร้อมจะต้อนรับให้
ท่านผู้อ่านได้ไปสัมผัสถกับธรรมชาติ
อันงดงามของจังหวัดกาญจนบุรีที่เรา
ยังไม่เคยรู้มาก่อน...ถ้าอยากรู้ว่าจะ
อันซึ่งขนาดไหน ต้องลองไปเที่ยวชม
พิสูจน์ “เมืองนาดาล” ด้วยตาตัวเอง
นะครับ

แหล่งข้อมูล : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกระบุกคือทคอม

ຮັບກວາເຊີຍຜ່ານດຳຕັພທິ-ດໍາຍ່ວ ກາງກາຣຖາລະກາຮຕ່າງປະເທດ

ASEAN   Association of South-East Asian Nations

ສາມາຄມປະຊາຊາດໃຫ້ເອເຊີຍຕະວັນອອກເຈີ້ງໄດ້ ຢ້ອງ ອາເຊີຍນ
ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນຕາມປົງລົງລູກຮູງເທິບ (Bangkok Declaration) ເມື່ອວັນທີ
8 ສິງຫາດມ ພ.ສ. 2510 ເພື່ອຄວາມຮົມມືອແລະສົ່ງເສີມສັນຕິພາບ
ເສີ່ຍງການ ຄວາມເຈົ້າລູກທາງເສດຖະກິດ ຄວາມກ້າວໜ້າທາງສັງຄນ
ວັດນອຽນ ວິຊາການ ວິທຍາຄາລສຕ່ຣ ແລະການບວຍການໃນງຸມົກາດ ໂດຍມີ
ສາມາຊີເຮີມແຮກ 5 ປະເທດ ຄືອ ອິນໂດນີເຊີຍ ມາເລເຊີຍ ພິລິບປິນລີ
ສິນໂປ່ງ ແລະໄທຢ ຕ່ອມາບຽງໃນດາຮຸສັຈາລາມ ໄດ້ເຂົ້າເປັນສາມາຊີກ

ประเทศไทย 6 เมื่อ พ.ศ. 2527 เวียดนามเป็นสมาชิกประเทศไทยที่ 7 เมื่อ พ.ศ. 2538 ลาวและพม่าเข้าเป็นสมาชิกพร้อมกัน เมื่อ พ.ศ. 2540 และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนลำดับสุดท้ายหรือประเทศไทยที่ 10 เมื่อ พ.ศ. 2542

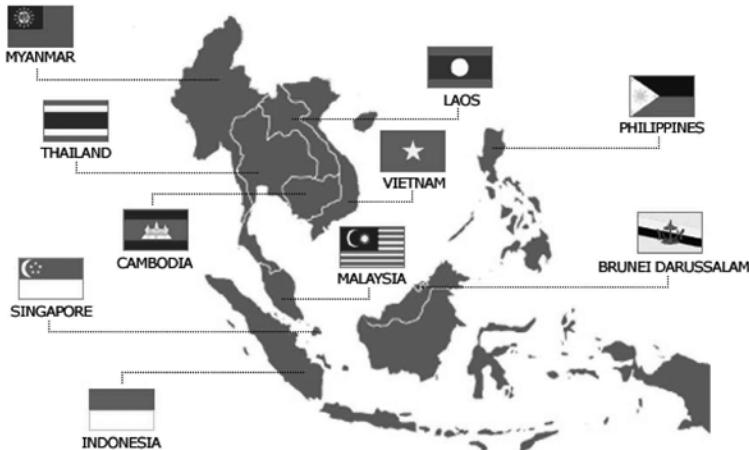
ASEAN Charter กฎบัตรอาเซียน

เป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ที่จะให้สถานะทางกฎหมายหรือนิติสุานะแก่อาเซียน และวางกรอบโครงสร้างองค์กรใหม่เพื่อทำให้อาเซียนเป็นหน่วยงานที่ยึดมั่นมากยิ่งขึ้น ตอกติกาและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้น อันจะนำมาซึ่งการเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนยังมีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือมากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดตั้งองค์กรใหม่ๆ เพื่อปักป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของประชาชนอาเซียน เช่น องค์กรลิทธิมนุษยชนอาเซียน เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้ร่วมลงนามกฎบัตรฯ เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 และเริ่มมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2551

ASEAN Secretariat สำนักงานเลขานุการอาเซียน

ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา มีหน้าที่ให้การสนับสนุนงานการประชุมประจำงาน และเสนอข้อคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และมีเลขานุการอาเซียนเป็นหัวหน้าสำนักงาน ทั้งนี้ นายแพน วรรณาเมธี เป็นคนไทยคนแรกที่เคยดำรงตำแหน่งนี้ ระหว่าง พ.ศ. 2527-2529

ASEAN Member Countries

และคนไทยคนที่สองคือ ดร. สุวินทร์ พิศสุวรรณ เข้ารับตำแหน่ง^{เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 และจะดำรงตำแหน่งถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555}

ASC

ASEAN Standing Committee

คณะกรรมการประจำอาเซียน

ประกอบด้วยอธิบดีกรมอาเซียนของทุกประเทศสมาชิก มีหน้าที่ควบคุม ดูแล ติดตามการดำเนินงานของกลไกและกิจกรรมต่างๆ ของอาเซียน ปกติจะประชุมปีละ 6 ครั้ง เป็นการประชุมในนามรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ในช่วงกลางระหว่างการประชุมประจำปีของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

ASEAN SOM ASEAN Senior Officials Meeting

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน

เป็นการประชุมระดับปลัดกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิก เพื่อติดตามและเสนอนโยบายด้านการเมือง ความมั่นคง และเรื่องอื่นๆ ต่อรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

ASEAN Special SOM ASEAN Special Senior Officials Meeting

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนสมัยพิเศษ

เป็นการประชุมในลักษณะเดียวกับการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน แต่มีผู้แทนฝ่ายทหารของประเทศสมาชิกเข้าร่วม การประชุมด้วย เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2535

AMM ASEAN Ministerial Meeting

การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

เป็นการประชุมประจำปีของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน โดยประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นประธานคณะกรรมการประจำอาเซียนจะเป็นเจ้าภาพ ส่วนใหญ่จะจัดการประชุมในช่วงเดือนกรกฎาคมของทุกปี

ACC ASEAN Coordination Committee

คณะกรรมการประสานงานอาเซียน

ประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ ทำหน้าที่ในการเตรียมการประชุมของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน และประสานงานกับคณะกรรมการประจำอาเซียนต่างๆ เพื่อความสอดคล้องกันตามนโยบาย ประเพณีวิถีภาพ และความร่วมมือระหว่างกัน

AEM ASEAN Economic Ministers Meeting

การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีพาณิชย์หรือรัฐมนตรีด้านการค้า ต่างประเทศ ปกติจัดขึ้นปีละครั้ง ประมาณเดือนกันยายน/ตุลาคม ของทุกปี เพื่อหารือ ทบทวนและพิจารณากำหนดแนวทาง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน

AFMM ASEAN Finance Ministerial Meeting

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน

จัดขึ้นปีละครั้ง ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2540 ต่อมาได้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนกับญี่ปุ่น (AFMM + Japan) เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือในการแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจและความช่วยเหลือที่ญี่ปุ่นให้แก่อาเซียน อาทิ แผนมิยาซawa ควบคู่กันไปด้วย

AMMH ASEAN Ministerial Meeting on Haze

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน

จัดขึ้นตามความจำเป็นและด้วยความเห็นชอบของทุกประเทศสมาชิก เพื่อดิดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านปัญหาหมอกควัน

ASEAN Summit ASEAN Heads of State/Government Meeting

การประชุมสุดยอดอาเซียน

เป็นการประชุมระดับผู้นำรัฐบาลอาเซียน ปัจจุบันมีการประชุมเป็นประจำทุกปี โดยประเทศสมาชิกอาเซียนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ

ASEAN Troika กลุ่มผู้ประสานงานของอาเซียน

เป็นข้อเสนอของไทยในการประชุมสุดยอดอย่างไม่เป็นทางการณ กรุงมะนิลา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้นำประเทศไทย/รัฐบาลอาเซียน เป็นกลไกเฉพาะกิจในระดับรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนสามารถ

แก้ไขและร่วมมือกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันท่วงที่แล้วใกล้ชิด กันมากยิ่งขึ้น ในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพ และในเรื่องที่อาเซียนมีความห่วงกังวลร่วมกันว่ามีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบ ต่อสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาค ทั้งนี้ กลุ่มผู้ประสานงาน อาเซียนจะปฏิบัติงานโดยยึดหลักการที่สำคัญของอาเซียน คือหลัก นั้นหมายถึง และการไม่แทรกแซงกิจกรรมภายใน กลุ่มผู้ประสานงาน อาเซียนประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ของประเทศที่เป็นประธานคณะกรรมการประจำของอาเซียนใน ปัจจุบัน อดีต และอนาคต

ACE ASEAN Centre for Energy

ศูนย์พลังงานอาเซียน

จัดตั้งขึ้นที่กรุงจาการ์ตา เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2542 มีหน้าที่ ในการตรวจสอบความร่วมมือระหว่างสมาชิกอาเซียนกับประเทศไทย นอกภูมิภาคในการศึกษา วิจัย และดำเนินโครงการความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาด้านพลังงาน

ACF ASEAN Cultural Fund

กองทุนวัฒนธรรมอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกองทุนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ความร่วมมือของอาเซียนด้านวัฒนธรรมและสนเทศ โดยใน พ.ศ. 2521 รัฐบาลญี่ปุ่นได้บริจาคเงินจำนวน 5,000 ล้านเยน หรือ ประมาณ 25 ล้านเหรียญสหรัฐ ให้แก่กองทุนฯ เพื่อนำดอกผล ไปใช้ในการสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมความร่วมมือต่างๆ

ADF ASEAN Development Fund

กองทุนเพื่อการพัฒนาอาเซียน

ASEAN Community ประชาคมอาเซียน

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2547 เกาะบาหลี ได้ลงนามปฏิญญาไว้ว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน ฉบับที่ 2 เพื่อขอบเขตให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนใน 3 ด้านหลัก ภายใต้ พ.ศ. 2563 ได้แก่ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน

AEGDM ASEAN Experts Group on Disaster Management

การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ

AEY ASEAN Environment Year

ปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน

กำหนดให้มีขึ้นทุก 3 ปี เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับ ประชาชนทุกระดับในสังคม รวมทั้งส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม แก่สาธารณะในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

AF ASEAN Foundation

มูลนิธิอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2540 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการ สร้างจิตสำนึกของความเป็นอาเซียนในหมู่ประชาชน และเพื่อ

ให้การสนับสนุนกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกอาเซียนอย่าง เท่าเทียมกัน มีสำนักงานอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศไทยโดยนีเชีย

AFTA   ASEAN Free Trade Area

เขตการค้าเสรีอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามมติของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 เพื่อ ล่งเลวิมการค้าเสรีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยให้มีการ ลดอัตราภาษีคุ้ลภารที่เท่ากันตามระยะเวลาที่กำหนด เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2536 โดยให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ลดอัตราภาษีคุ้ลภารให้เหลือร้อยละ 0-5 ภายใน พ.ศ. 2546 และมีระยะเวลาผ่อนผันสำหรับประเทศสมาชิกใหม่อีก 4 ประเทศ ตามช่วงเวลา ก่อน/หลังที่เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน

AFTA Council   ASEAN Free Trade Area Council

คณะกรรมการค้าเสรีอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีคลัง เพื่อหารือและติดตามการ ดำเนินงานในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ปกติจะจัดขึ้น ประมาณปีละครั้ง ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน

AHRB   ASEAN Human Rights Body

องค์การสิทธิมนุษยชนอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามข้อ 14 ของกฎบัตรอาเซียน มีอำนาจหน้าที่ใน การพิทักษ์และล่งเลวิมสิทธิมนุษยชนในประเทศสมาชิกอาเซียน

AIA

ASEAN Investment Area

เขตการลงทุนอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามกรอบความตกลงว่าด้วยเขตลงทุนอาเซียนที่ลงนามเมื่อ พ.ศ. 2541 เพื่อส่งเสริมให้มีการลงทุนที่โปร่งใส และเรียบในอาเซียนในอันที่จะดึงดูดการลงทุนจากภายนอกและภายนอกภูมิภาค โดยให้ประเทศสมาชิกเปิดให้มีการลงทุนทางอุตสาหกรรม และให้มีการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติแก่นักลงทุนอาเซียนภายนอกปี พ.ศ. 2553 และแก่นักลงทุนทั่วไปภายนอกปี พ.ศ. 2563 โดยครอบคลุมการลงทุนโดยตรงทั้งหมดในสาขาอุตสาหกรรม การผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ รวมทั้งการบริการที่เกี่ยวเนื่องกับสาขาวิชาการผลิตดังกล่าว ยกเว้นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

AIA Council ASEAN Investment Area Council

คณะกรรมการเขตการลงทุนอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีที่ดูแลงานด้านการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกำหนดนโยบายและกำกับการดำเนินงานจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน ปกติมีการประชุมปีละครั้ง

AICO

ASEAN Industrial Cooperation Scheme

โครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมอาเซียน

เป็นมาตรการเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัตถุดิบในรูปสินค้า สำเร็จรูป/กึ่งสำเร็จรูป เพื่อใช้ในการผลิตทางอุตสาหกรรมระหว่าง

บริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยอาเซียน อันจะเป็นการสนับสนุนการแบ่งกันผลิตและเพิ่มคักยภาพในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมในอาเซียน โดยจะต้องเป็นความร่วมมือตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป และมีคุณชาติประเทศสมาชิกอาเซียนมีหุ้นส่วนอยู่ในแต่ละบริษัทอย่างน้อยร้อยละ 30 ลินค้าที่ได้รับอนุมัติให้อยู่ในโครงการ จะได้สิทธิพิเศษทางภาษีคุ้ลการในอัตราร้อยละ 0-5 ในทันที โดยไม่ต้องรอให้เขตการค้าเสรีอาเซียนมีผลบังคับใช้

AIPA

ASEAN Inter-Parliamentary Assembly Organization

สมัชชารัฐสภาอาเซียน

เป็นเวทีการประชุมของผู้แทนรัฐสภาของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

ที่มา คำศัพท์-คำย่อ ทางการทูตและการต่างประเทศ
จัดพิมพ์โดยสถาบันการต่างประเทศระหว่างวิชาการ กระทรวงการต่างประเทศ

ปฏิญญาที่ 16

ເນື່ອເຮາໂທີ່ບົດວິຍັງອັນຄວ
ເຮົາມີລິກໂຕກີ່ຈະແຕ່ຫານ
ລວ້າຂຄຣອບຄຣວ
ໂຄຍຄວາມຍິບຍອນ
ພຮ້ອນໃຈກັບກັ້ງລອງຝ່າຍ

ຮສາກຫສາຍທີ່ອໜຶ່ງເຕີຍວ

หลากหลายดีอหนึงเดียว

หลักหลาຍคือหนึ่งเดียว

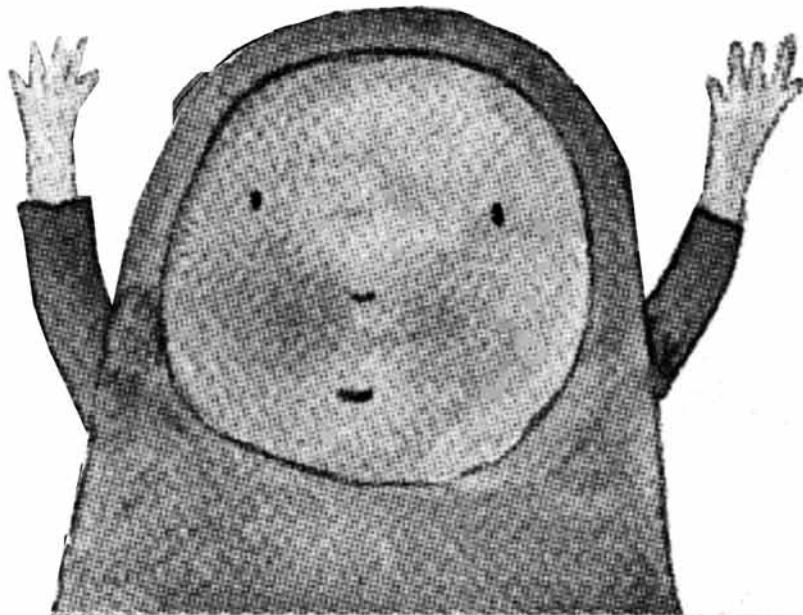
ปฏิญญาข้อ 17

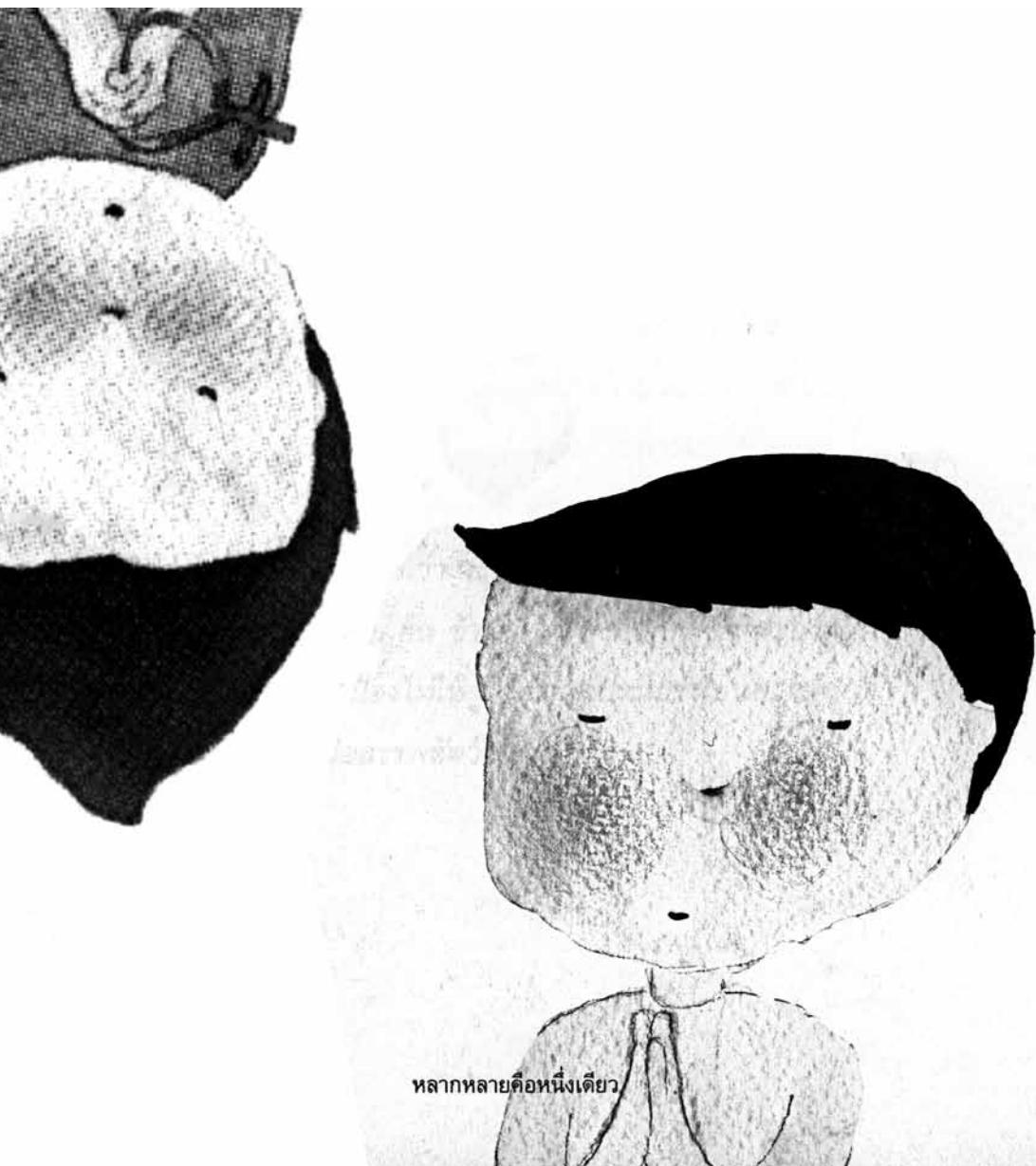
เรามีลิเกที่จะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ของเรา
และไม่มีใครมีลิเกที่จะเอากรรพย์ลิบ
ของเรารไปโดยที่เราไม่ต้องอนุญาต

หลักหลาຍคือหนึ่งเดียว

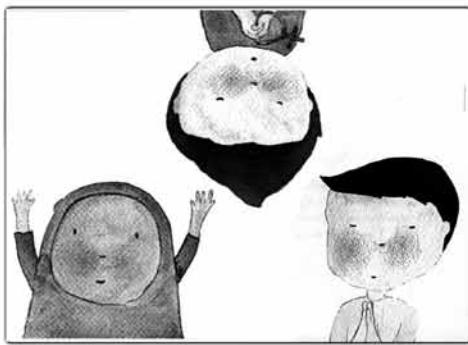
ปฏิญญาข้อ 18

เราทุกคนมีอิสระภาพแห่งความคิด
และมีอิสระภาพกี่จะเลือกเป็นกือค่าล่า

หลากหลายดือหนึงเดียว

หลากหลายคือหนึ่งเดียว

“ ข้าพเจ้าตระหนักรู้ถึงความทุกข์จากการหาประโยชน์ส่วนตัว
ความอยุติธรรมทางสังคม การลักขโมย และการกดซี่
และตั้งสัตย์ปฏิญาณว่า จะทำงานด้วยการแบ่งปันเวลา
พลัง และทรัพย์สิน ให้แก่ผู้ที่มีความจำเป็น
ข้าพเจ้าตั้งใจตั้งมั่นว่า จะไม่ลักขโมยและไม่ครอบครอง
สิ่งที่ควรเป็นของผู้อื่น ข้าพเจ้าจะเคารพทรัพย์สินของผู้อื่น
และจะพยายามป้องไม่ให้ผู้อื่นหาผลประโยชน์บนความทุกข์
ของมนุษย์หรือสรรพสัตว์อื่นๆ ”

ติช นัก อันห์

หลักหลาຍคือหนึ่งเดียว

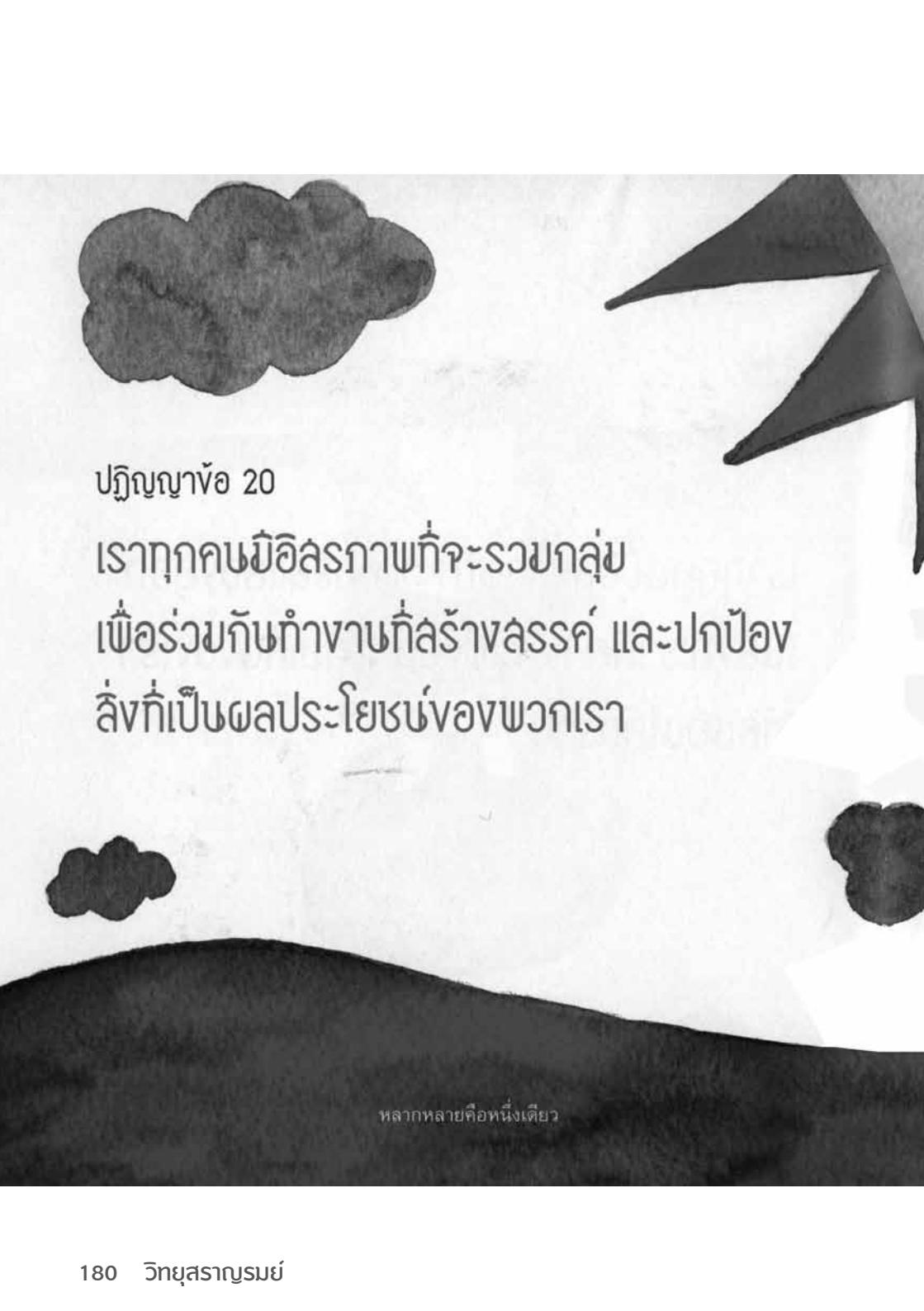

หลากหลายคือหนึ่งเดียว

ปฏิญญาข้อ 19

เราทุกคนมีอธิรภาพกี่จะพูดหรือแลกดหัก
ใบลิ้งกี่เราคิด และแบ่งปันความเห็นของเรา
ให้คบหรือได้กราบ

หลักหลาຍพื้นที่แห่งเดียว

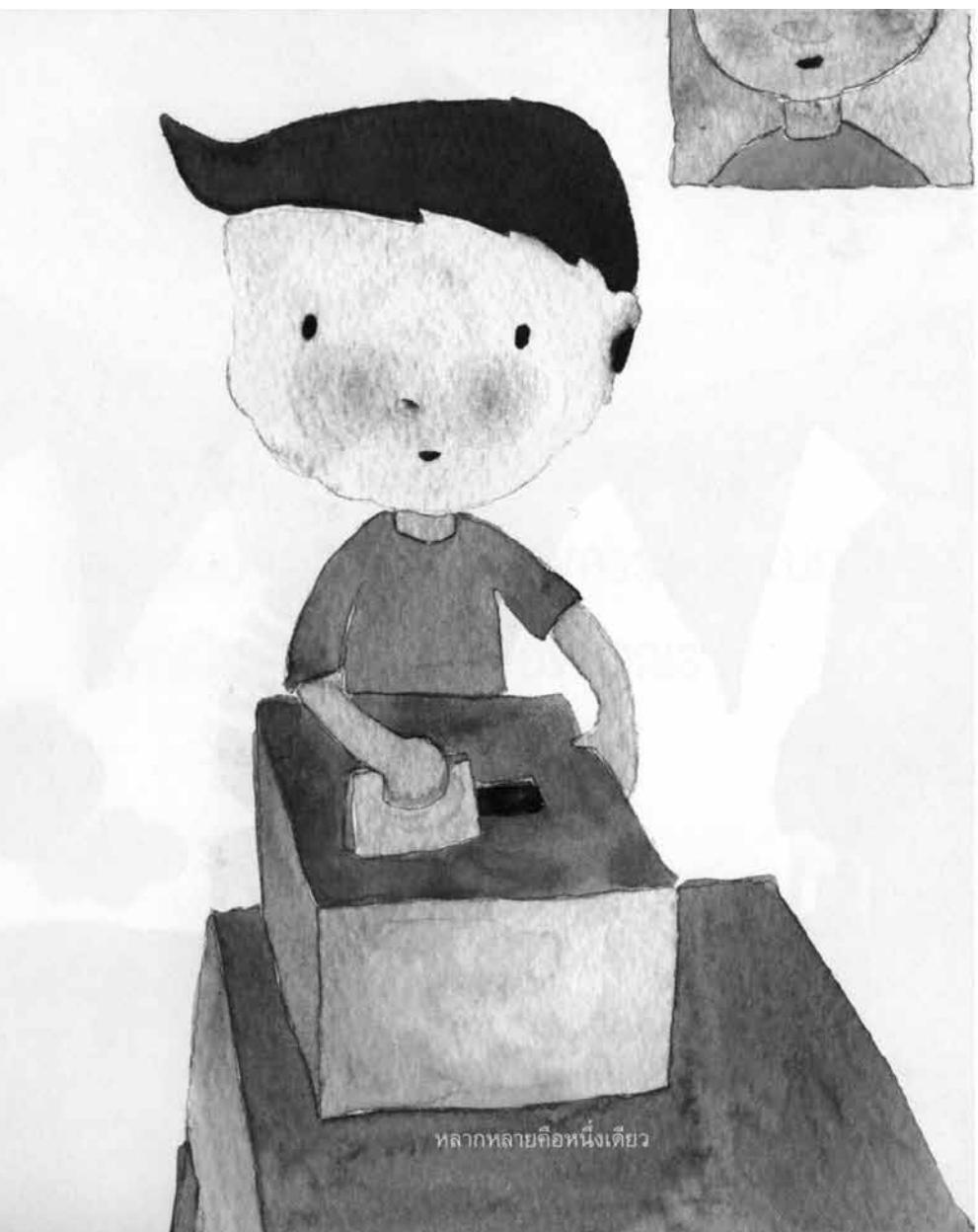
ปฏิญญาข้อ 20

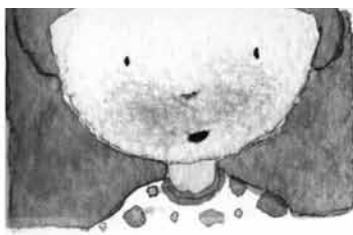
เราทุกคนมีอิสระภาพที่จะรวมกลุ่ม
เพื่อร่วงกันทำงานที่ลั่นร้างลั่นรรค และปักป้อง
ลิ่งที่เป็นผลประโยชน์ยั่งยืนของพวกรา

หลักหลาดคือหนึ่งเดียว

หลากหลายคือหนึ่งเดียว

บทนูญาňอ 21

เราทุกคนมีสิทธิ์ที่จะมีล่วง prerew ในการปกครองประเทศ
เมื่อเราโตขึ้นเรา มีสิทธิ์ที่จะเลือกผู้นำประเทศ
โดยการออกโ ไปลงคะแนนแบบเลือยงเลือกตั้งผู้แทน
ตามความชอบของเรา
เราทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเข้าถึงและได้รับบริการสาธารณะ
ในประเทศของเราอย่างเสมอภาค

หลักหลาຍคือหนึ่งเดียว

ก้ายเล่น

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่านหนังสือวิทยุสารัญรมย์ทุกท่าน

หลังจากหายหน้าหายตาไปประมาณ 6 ปี ดิฉันก็กลับมาทำหน้าที่ที่สถานีวิทยุสารัญรมย์/กองวิทยุกระจายเสียง อีกครั้งค่ะ

ในการกลับบ้านเดิมครั้งนี้ ดิฉันรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับความไว้วางใจจากนายสถานีวิทยุสารัญรมย์/ผู้อำนวยการกองวิทยุกระจายเสียงให้มาทำหน้าที่ “บรรณาธิการ” หนังสือวิทยุสารัญรมย์

ถึงแม้ว่าจะเคยพำนักระหว่างทำหนังสือมาก่อน เมื่อครั้งที่อยู่สถานีวิทยุสารัญรมย์/กองวิทยุกระจายเสียง เมื่อประมาณ 10 ปีที่แล้ว ก็ขอเรียนว่า ครั้งนั้นเป็นเพียงเด็กฝึกงาน โดยมีคุณประภัสสร เสวิกุล บรรณาธิการคนแรกของหนังสือวิทยุสารัญรมย์ เป็นอาจารย์ผู้สอน แต่มาถึงตอนนี้ ต้องลงมือทำงานด้วยตัวเอง ต้องติดต่อหานักเขียนมาเขียนเรื่องให้ ต้องติดต่อโรงพิมพ์ ต้องพิสูจน์อักษร แต่ค่อยlongใจหน่อยที่ว่า เวทีนี้ยังมีพี่เลี้ยงอยู่ มีปัญหาอะไร คุณประภัสสรก็ยังเป็นพี่เลี้ยงที่สามารถพึ่งพาได้ตลอดเวลา ยิ่งกว่านั้น น้องๆ ทุกคนในกอง ก็ยังร่วมแรงร่วมใจให้ความช่วยเหลืออย่างดี ผลก็คือหนังสือวิทยุสารัญรมย์ที่อยู่ในมือของท่านนั่นเอง

หนังสือวิทยุสารัญรมย์ฉบับนี้ ยังคงได้รับความกรุณาจาก คุณสุภาครี อมາตยกุล ภริยาเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชอร์ อดีตผู้อำนวยการกองวิทยุ กระจายเสียง และนายสถานีวิทยุสารัญรมย์ ที่แนะนำเมืองรอส-วาฟ “เคนิล ของโปแลนด์” พร้อมภาพถ่ายสวยงาม ให้ท่านผู้อ่านรู้จัก

นอกจากนี้ ติฉันขอขอบคุณคุณหลิง ชื่อ (Ling Shuo) หัวหน้าแผนก รายงานข่าวพิเศษ สำนักงานใหญ่สำนักข่าวชินหัวในกรุงปักกิ่ง อดีตหัวหน้า สำนักข่าวชินหัวประจำกรุงเทพฯ ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อภาพประวัติศาสตร์ 3 ภาพ ประกอบคำปราศรัยเรื่อง “การเปิดลัมพันธ์ไมตรีไทย-จีน ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช” ของท่านอดีตนายกรัฐมนตรีอันนั้น ปั้นยารชุน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ “วิทยุสารัญรมย์” เล่มแรกในฐานะ บรรณาธิการของติฉัน คงให้ทั้งสาระความรู้ และความเพลิดเพลิน และแน่นอน ที่สุดคือ คำติชมหรือข้อเสนอแนะของท่านผู้อ่านทุกท่านมีส่วนอย่างมากที่ทำให้ น้องๆ และติฉัน ทำหนังสือดีๆ ออกมากให้ท่านได้อ่านกันค่ะ

อย่างไรล่ะก็ อ่านหนังสือวิทยุสารัญรมย์แล้ว กรุณากำลังใจ เราโดยการรับฟังรายการของสถานีวิทยุสารัญรมย์ วิทยุการทูตเพื่อประชาชน โดยกระทรวงการต่างประเทศ ทางคลื่นความถี่ AM 1575 KHz ด้วยนะคะ ตามผังรายการท้ายปกหลังค่ะ

พบกับใหม่ในหนังสือ “วิทยุสารัญรมย์” ฉบับต่อไปค่ะ

ขอแสดงความนับถือ

(สุวรรณ พองสมทร)

ວິທຍ່ສරາງມຢ' AM 1575 KHz

www.mfa.go.th/multimedia